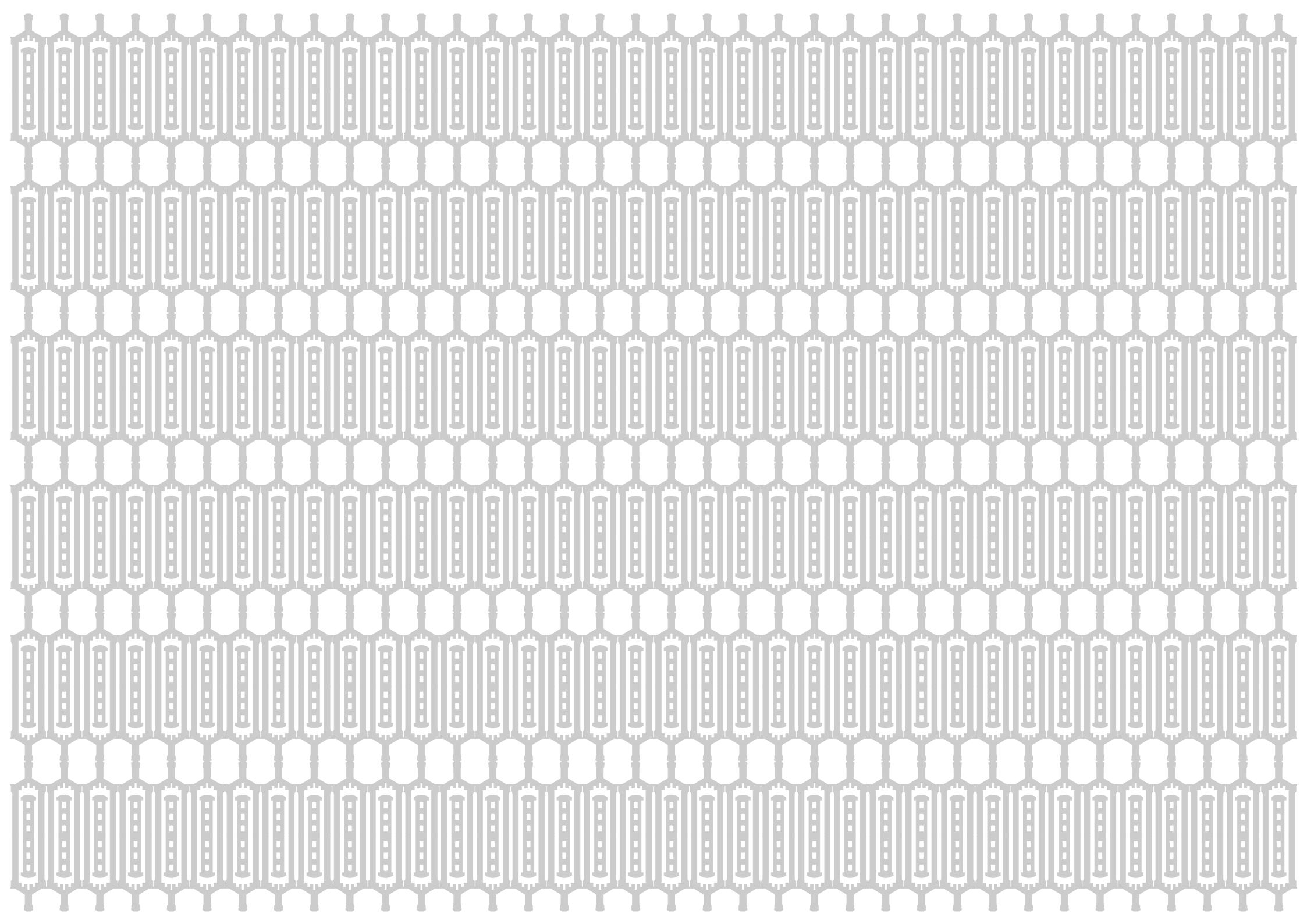

KONVERZE AREÁLU BÝVALÉHO PIVOVARU

HRUBÁ SKÁLA

letní semestr 2016_2017

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Marie Chodúrová

datum narození: 5. 4. 1993

akademický rok / semestr: 2016 / 2017 / letní semestr

obor: Architektura a urbanismus: Architektura

ústav: 15114 Ústav památkové péče

vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Petr Hruša

téma diplomové práce: Konverze areálu bývalého pivovaru Hrubá Skála

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení: Cílem diplomové práce je nalézt nový život pro historický pivovar, ve kterém se pivo přestalo vařit už v roce 1943. Poté se budovy využívaly k různým účelům a nakonec byly opuštěny a postupně chátraly. V současné době nese areál bohužel četné stopy destrukce. Cílem diplomové práce, které v zimním semestru 2016 / 2017 předcházeli diplomní seminář, je vyhodnotit potenciál stávajících budov a areálu jako takového. Nalézt nové využití, vyzdvihnout a zachovat hodnoty, případně je ještě povýšit a doplnit destruovanou strukturu areálu objekty novými. Myšlenkou je navrhnout praktické řešení s ohledem na zachování odkazu historického industriálního areálu. Projekt je značně podpořen cestovním ruchem, výraznou aktivitou v celé lokalitě Český ráj. Právě od této skutečnosti se bude návrh odvíjet, zároveň je ale žádoucí nabídnout prostor i místním. V obci chybí především prostory pro setkávání obyvatel.

2/ jasně a konkrétně specifikovaný stavební program: pivovar, pivovarská restaurace, ubytování a například wellness, výstavní a přednáškové prostory, turistické centrum, sportovní hřiště, bydlení pro majitele

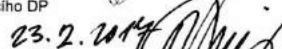
3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování: portfolio, výkresy: situace 1:500, půdorysy, řezy, pohledy 1:100 – 1:200, architektonický detail 1:5 – 1:10

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model): fyzický model

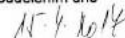
Datum a podpis studenta

23. 2. 2017

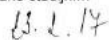
Datum a podpis vedoucího DP

23. 2. 2017

Datum a podpis děkana FA ČVUT
oddělením dne

15. 4. 2017

registrováno studijním

13. 2. 17

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Marie Chodúrová
AR 2016/2017, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(Či) KONVERZE AREÁLU BÝVALÉHO PIVOVARU HRUBÁ SKÁLA

(AJ) CONVERSION OF THE COMPLEX OF FORMER BREWERY HRUBÁ SKÁLA

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: prof. Ing. arch. Petr Hruša Ústav: 15114

Oponent práce: Ing. arch. David Příkrýl

Klíčová slova
(česká): pivovar, Hrubá Skála, konverze, wellness, hotel, pivovarský dvůr, restaurace

Anotace
(česká): Předmětem diplomové práce je oživení areálu bývalého pivovaru v Hrubé Skále. Návrh se snaží citlivým způsobem oživit, doplnit a částečně rekonstruovat celý komplex bývalých objektů hvozdu, sladovny a pivovaru s přilehlým dvorem zahradou a rybníkem.

Anotace (anglická): The diploma thesis aims is renewal area of the former brewery Hrubá Skála. The project carefully revitalizes, adds and partial reconstructs this valuable area of former objects malt drying house, malt house and brewery with yourtyard, garden and pond.

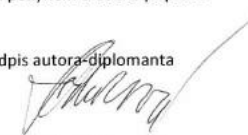
Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

22. 5. 2017

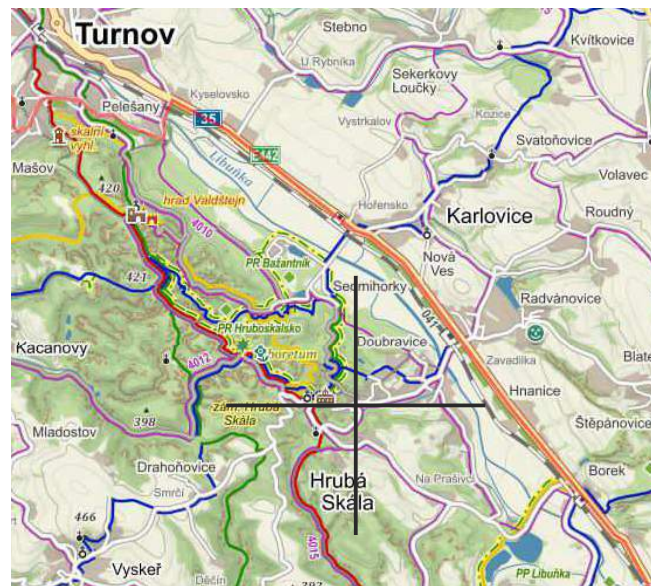
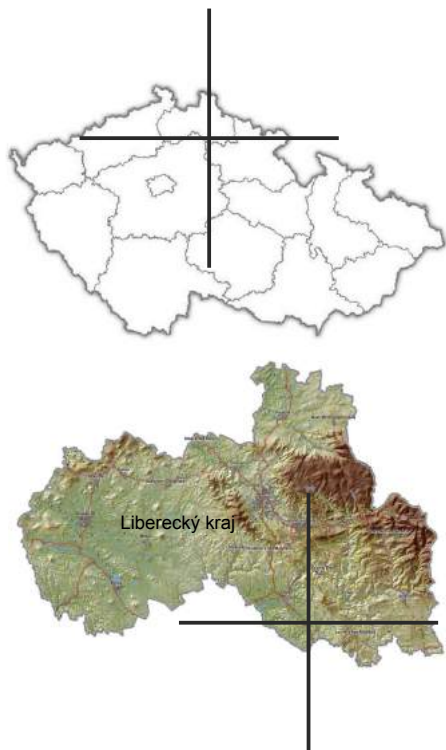
podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

- ZADÁNÍ A CÍLE	3
- ŠIRŠÍ VZTAHY A VYBAVENOST	4
- HISTORICKÝ VÝVOJ	8
- mapy a plány	11
- pohlednice a obrazová dokumentace	13
- fotodokumentace	19
- Hruboskalské pivo	25
- Řezníčkova vila	27
- výkresy a plány	29
- SOUČASNÝ STAV	34
- fotodokumentace	35
- detaily	37
- ANALÝZA	39
- schwarzplan	39
- intenzita dějů	40
- doprava	41
- hodnoty	42
- SWOT	43
- plochy	44
- kompozice	45
- funkce	46
- konkurence	47
- inspirace	48
- VYHODNOCENÍ ANALÝZ	51
- NÁVRH	52
- autorská zpráva	53
- ošetření stávajícího zdiva	58
- grafika	59
- zásah do stávajících konstrukcí	60
- demolice	61
- funkční dělení	62
- situace	63
- půdorys 1PP	64
- půdorys 1NP	65
- půdorys 2NP	66
- půdorys 3NP	67
- pohledy	68
- řezy	69
- vizualizace	70
- detail	73
- PODĚKOVÁNÍ	74
- ZDROJE	75
- ZÁVĚR	76

Předmětem projektu je návrh konverze areálu bývalého pivovaru Hrubá Skála. Samotnému návrhu předchází seznámení s řešeným areálem, jeho historií a především analýza celého projektu, od které se bude návrh odvíjet. Mým cílem je navrhnout projekt, který představí řešení oživení tohoto místa, na základě jeho největších potenciálů a možností s ohledem na veškeré aspekty, které považuji za důležité a které budou součástí analýz. Důležité je navrátit tomuto jedinečnému místu jeho malebnost a význam k prospěchu nejen jednotlivce, ale celé společnosti. Za jeden z hlavních cílů považuji zachovat historickou hodnotnou stopu, kterou v sobě nesou zbytky objektů. Sladovnický hvozd, který je nejen nejzachovalejším, ale navíc architektonicky ale i stavebně-historicky velmi zajímavým a hodnotným objektem, je natolik silný, že by se mohl stát symbolem nového areálu.

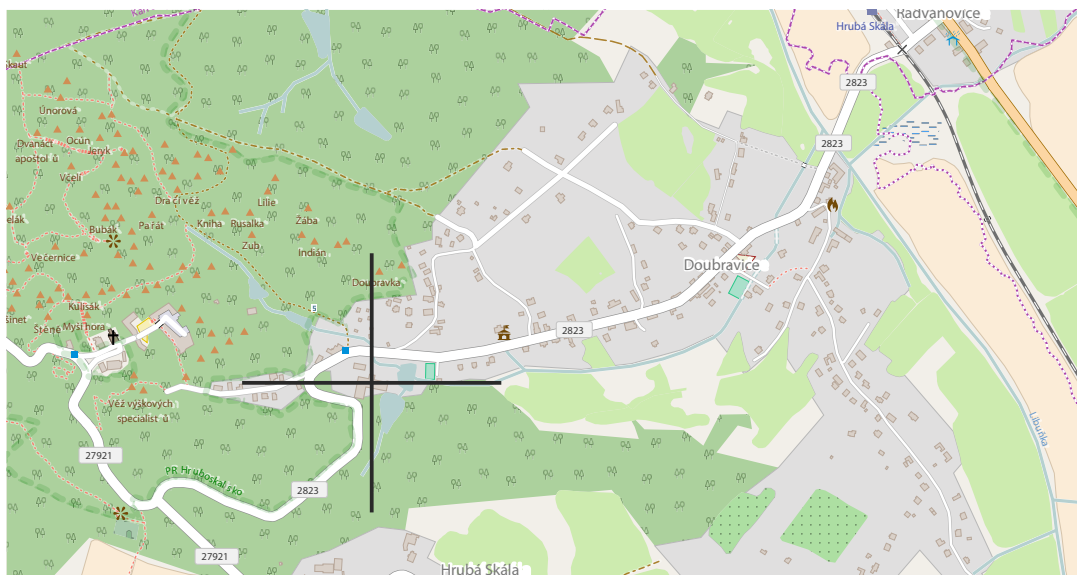

ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI HRUBÁ SKÁLA

STATUS	obec
KRAJ	Liberecký
OKRES	Semily
OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	Turnov
POVĚŘENÁ OBEC	Turnov
KATASTRÁLNÍ VÝMĚRA	13,83 km ²
POČET OBYVATEL	601 k 1.1.2015

VZDÁLENOSTI

TURNOV	7,7 KM
JIČÍN	18,9 KM
SEMILY	17,1 KM
LIBEREC	33,1 KM
MLADÁ BOLESLAV	36,2 KM
PRAHA	90 KM

NÁZEV ČÁSTI OBCE	RODINNÝ DŮM	BYT	REKREAČNÍ OBJEKT
Hrubá Skála	30		42
Bohuslav	6		30
Borek	12		6
Doubravice	95	1	59
Hnanice	32		6
Krčkovice	11		67
Rokytnice	12		34
Želejov	2		14
CELKEM	200	1	258

Počet obyvatel s trvalých pobytem v posledních letech mírně roste, což je dáno především atraktivitou regionu a blízkostí velkých průmyslových měst (Liberec, Jičín, Turnov). V místní části obce, Doubravici, se nachází 95 rodinných domů, 1 byt a 59 rekreačních objektů. Tyto rekreační objekty jsou ale většinou rodinné domy, které by mohly sloužit k trvalému bydlení. Část chatářů a chalupářů obývá své nemovitosti celoročně, ale nemá v obci hlášený trvalý pobyt.

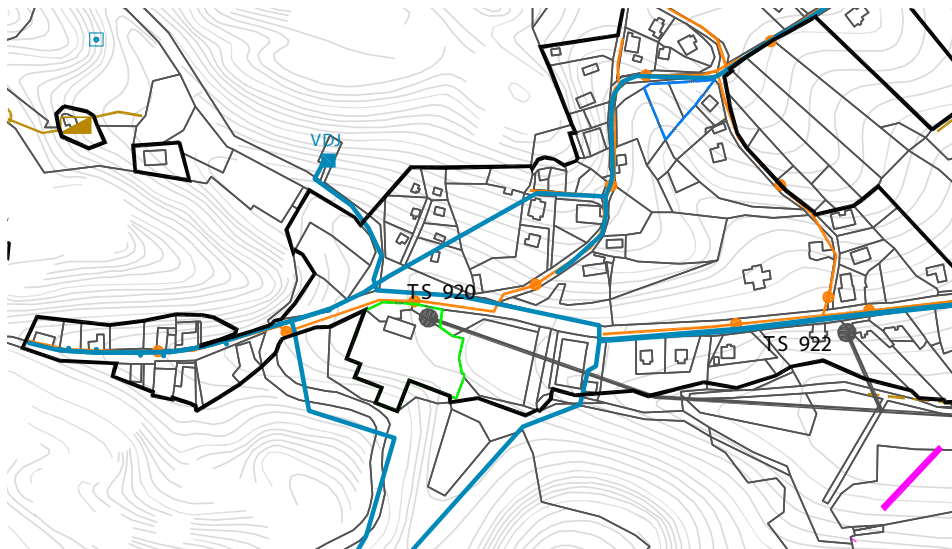

ROZLOHA ŘEŠENÉHO POZEMKU ... 1,4 ha
ZASTAVĚNÁ PLOCHA ... 2303 m²

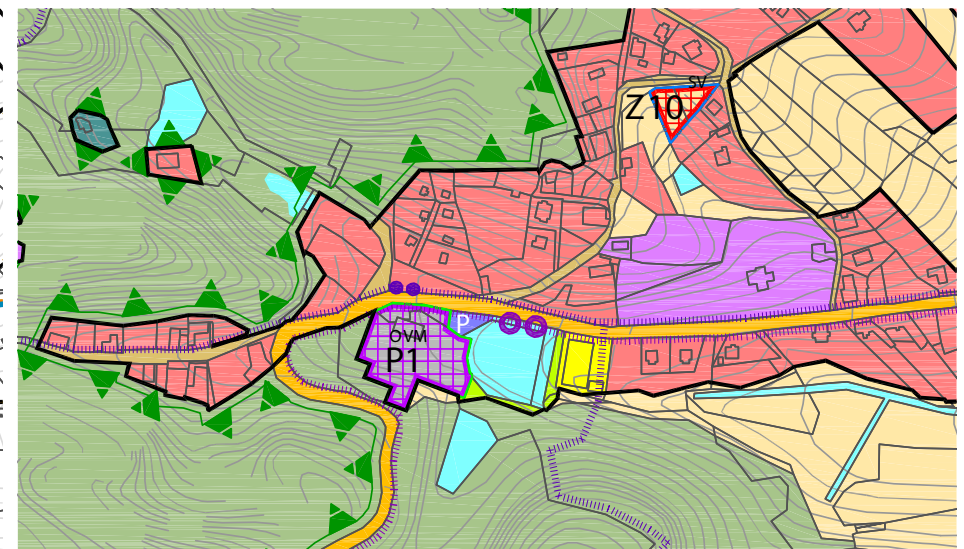
řešené území

VLASTNICTVÍ

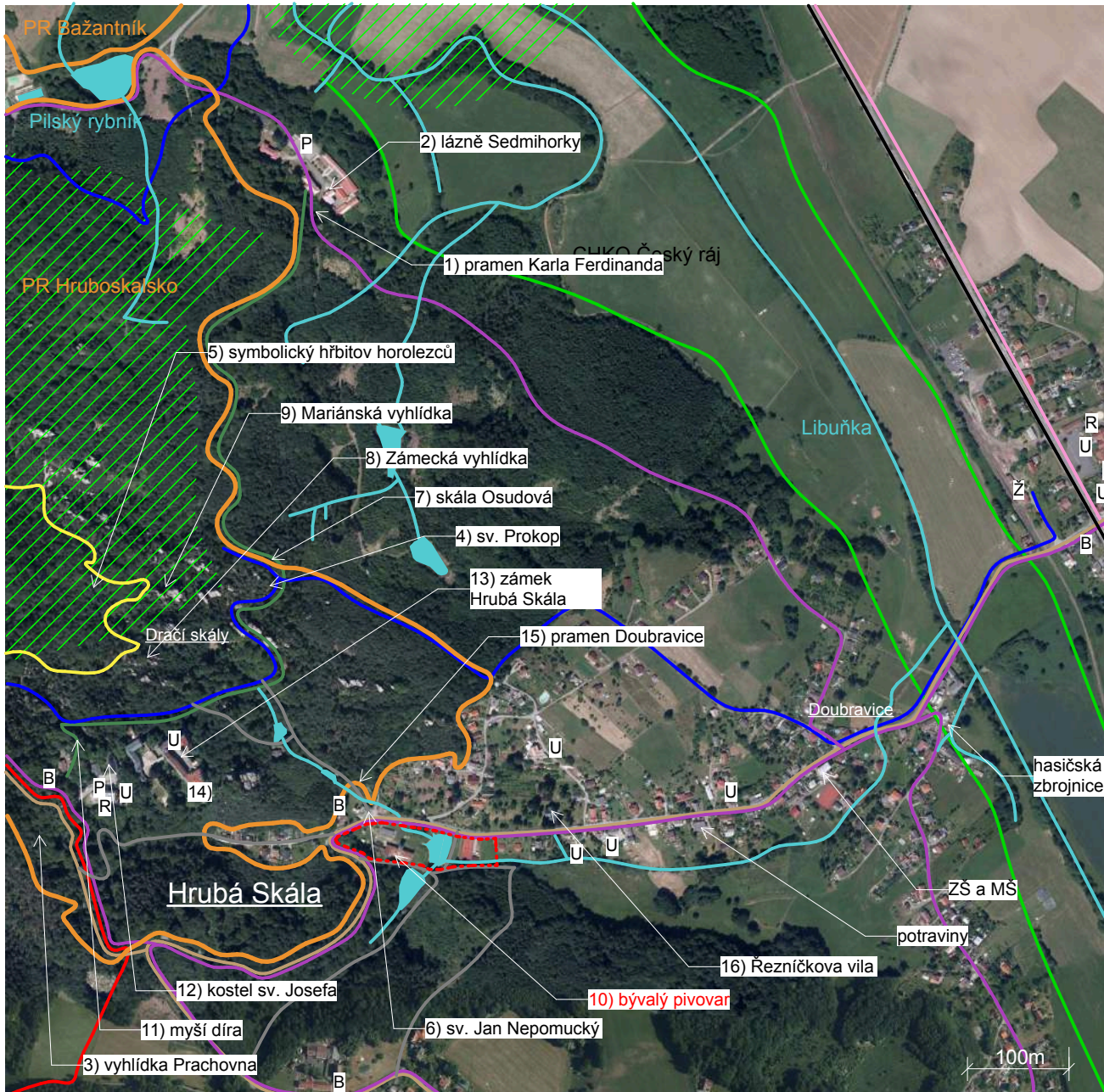
soukromé
obecní
státní - lesy ČR

technická infrastruktura

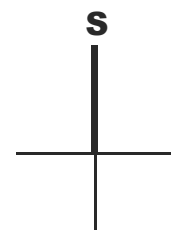

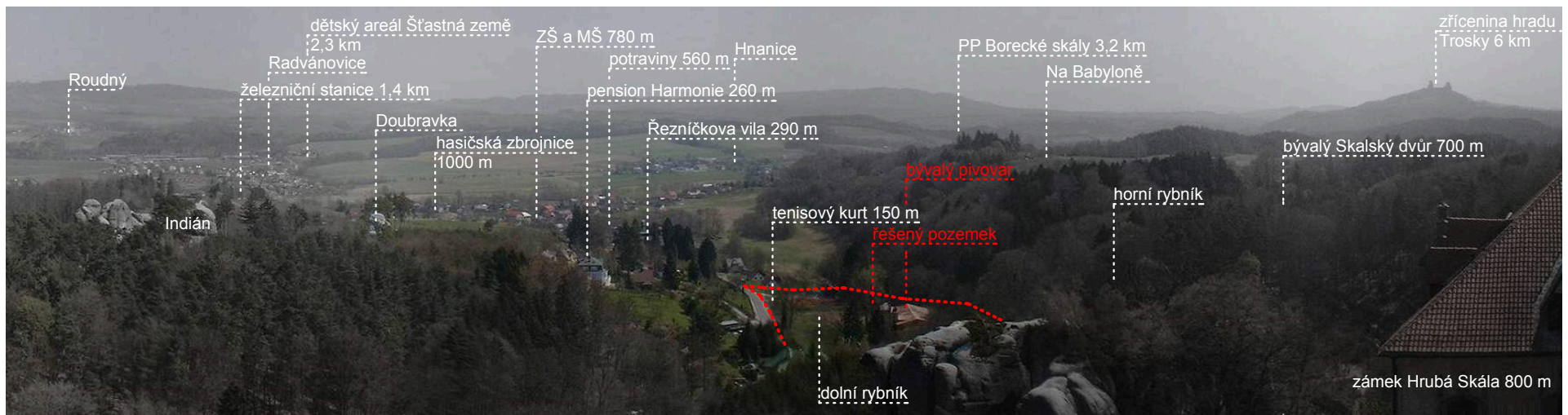
územní plán obce

- P parkoviště
- B autobusová zastávka
- Ž železniční zastávka
- U ubytování, pension/hotel/privát
- R restaurační zařízení

- řešený areál
- turistické trasy
- silnice 1. třídy
- silnice 3. třídy
- cyklotrasa
- PR
- nebezpečné cesty, které nabydou významu
- železnice
- vodní toky
- regionální biokoridor
- CHKO
- regionální biocentrum

Dějiny vsi Hrubá Skála, stejně jako většiny okolních vesnic, jsou spojeny se založením hradu Skála. Ves vznikla jako podhradí. Dnešní název Hrubá Skála se začal používat až od 17. století, aby se rozlišil od Skály u Železného Brodu, kde se začal používat název Malá Skála. Příhodné přírodní podmínky v této části Českého ráje byly využity k osídlování již v mladší době bronzové. Ve středověku pak vznikla na tomto území hustá síť hradů, včetně královského hradu Veliše. Ostatní hrady již byly většinou feudálními sídly. Mezi ně patřil od 14. století i hrad Skála.

Odštěpením od panství, jemuž vévodil hrad Valdštejn, vzniká nové panství. Pravděpodobným zakladatelem nového hradu byl Hynek z Valdštejna, který je uváděn jako pán na Skále k roku 1353. Tento hrad nad údolím Libuňky byl postaven jako výšinný skalní hrad s využitím dvou velkých plošin balvanů. Na jeden byl umístěn vlastní hrad a na druhý předhradí spojené padacím mostem s hradem. Dnes je hluboká proláklina překlenuta kamenným mostem. Zástavbu pod skalním masivem tvoří k roku 1834 18 domů, pivovar, palírna, mlýn a vodní čerpadlo, kterým se žene voda na zámek. Tato část určitě vznikla později než vlastní předhradí, které mělo v případě nebezpečí větší šanci se ubránit. Po Valdštejnech se na přelomu 14. a 15. století vystřídal několik majitelů (Vartenberkové, litomyšlský biskup a Jenštejnové). V té době se nejednalo o velké panství. Patřilo k němu Rovensko a několik nejbližších vesnic. I ve druhé polovině 15. století se střídali majitelé (Zajícové z Házmburku, Svojanovští z Boskovic). Na počátku 16. století bylo skalské panství již značně rozsáhlé. Patřil k němu i hrad Valdštejn, část města Turnova, Semily, Navarov a dalších 54 vesnic. Od roku 1515 koupil postupně celé panství Zikmund ze Smiřic. Tehdy prošel hrad přestavbou na renesanční zámek. Zikmund zemřel v roce 1548. Majetek převzal jeho syn Jindřich a byl to právě on, který v **roce 1568 založil na Hrubé Skále v Podskalí pivovar**. Období Smiřických je asi ve veřejnosti nejnámější díky milostné aféře Elišky Smiřické s kovářským tovaryšem a jejímu věznění v rohové komnatě na Skalském hradě a později na Kumburku. Po známé jičínské tragédii, výbuchu na zámku, kde zahynula i Eliška, stal se majitelem rozsáhlého panství Albrecht z Valdštejna. V tomto období byla tato oblast uchráněna válečných hrůz třicetileté války. Po zavraždění Albrechta v Chebu (1634) přebírá v roce 1636 Hrubou Skálu jeho příbuzný z rodu Valdštejnů. Vše bylo v zuboženém stavu, protože na Hruboskalsko v roce 1634 vtrhla saská armáda a pak i císařská armáda. Při švédském vpádu 1643, kdy se hruboskalská posádka vzdala, byly všechny okolní vesnice vypáleny a opuštěny. Několik vesnic již nebylo obnoveno. Nařízení císaře Leopolda I. (1657-1705) o zbourání hradu Veliš, Kost, Hrubá Skála bylo vyplněno jen v prvním případě. Hrubá Skála již za Smiřických dostala podobu renesančního zámku a tato podoba byla zachována i při obnově po požáru roku 1710. Tehdy vyhořel jen zámek, nikoliv předhradí, které však bylo zničeno v roce 1810, protože většina stavení byla dřevěných. Budovy pak již byly vystavěny z kamene. V roce 1813, některé prameny uvádějí také rok 1812, byl vystavěn kostel sv. Josefa a později také fara. V roce 1821 koupil Hrubou Skálu včetně panství Jan Lexa z Aehrenthalu. Aehrenthalové obecně platili za dobré hospodáře. Ves tehdy tvořila hospodářské zázemí. Předhradí, spojené mostem s vlastním zámkem, mělo vedle kostela a fary také konírny, kovárnu a hostinec (Šteklův), dnes hotel Štekl. Jak již bylo výše uvedeno, zástavba pod skálou měla název Podskála (Unter Skal) a tvořilo ji několik objektů, kde k největším patřil panský pivovar.

Sommer uvádí také v těchto místech pramen nazývaný Sousedá, odkud se čerpala voda pro zámek a snad i pro pivovar a také hájovnu. Vinopalna byla v dolní části již v 18. století. Obě části vsi měly v roce 1834 dohromady 23 domů a 159 obyvatel, v roce 1848 29 domů a 219 obyvatel a v roce 1880 pak 28 domů a 255 obyvatel.

Na začátku 17. století pivovar v Podskalí zaniknul nebo byla přerušena jeho činnost. Vařit pivo začal v roce 1631. Hruboskalské panství mělo tehdy dva pivovary. Jeden byl v Turnově a druhý právě v Podskalí. V obou se vařilo celkem dva tisíce sudů pšeničného bílého a pět sudů ječného piva. V květnu 1639 Švédové obsadili bez boje zámek a v Podskalí u pivovaru zapálili bečvárnou. Po necelých padesáti letech je zmínka o sládkovi Janu Svobodovi. Po něm působil v pivovaru v roce 1695 Samuel Svoboda. Po jeho smrti nastoupil do pivovaru Jan Svoboda. Ten vařil pivo ještě v roce 1721. Během třiceti pěti let se v pivovaru vystřídali další tři sládkové jménem Svoboda. V roce 1730 zde působil Jan Krištof Wollbulger, 1733 Vojtěch Gintl, 1761 Antonín Svoboda, 1791 Antonín Žák. V roce 1814 nechal hrabě Karel Josef z Valdštejna zhotovit odhad celého panství. Součástí odhadu byl také popis pivovaru v Podskalí: „Vpravo u vchodu do pivovaru stojí dům s bytem pro sládku o jednom poschodí. Budova je 6 sáhů a 2 stopy dlouhá a 5 sáhů a 2 stopy široká. Vybudována je z kamene, kryta je šindelem, stropy má klenuté. V přízemí jsou umístěny místnosti pro chasu. V poschodí se nachází byt sládky. Byly tam dvě vytápěné místnosti a dlážděná kuchyně. Dříve byla budova využívána jako palírna a byl tu i byt pro palírníka. Vlastní pivovar je vyzděn z kamene, podlahy má z kamenných ploten a je krytý šindelem. Dlouhý je 9 sáhů a 2 stopy, široký 8 sáhů a 1 stopa. Ve varně je měděný kotel na 11 sudů. Dále je vybaven dvěma většími a dvěma menšími chladícími štoky. Další stok je celolitinový. Součástí pivovaru je pivní sklep, který je poměrně úzký. Dlouhý je 9 sáhů a široký 3 sáhy a 2 stopy. Na něj navazuje lednice, která má podlahu dlážděnou. Vedle stojí humno o rozměrech 11 krát 8 sáhů. Obsahuje dva namáčecí štoky. Navazující humno má plochu 24 čtverečných sáhů. V podkroví je sladová půda. Všechny tyto budovy jsou zděné a rovněž pokryté šindelem. V rohu stojí dřevěná stodola a menší stáj. Naproti pivovaru stojí bednárna s jednou vyzděnou stěnou a zbylé tři stěny jsou dřevěné. Součástí je byt pro bednáře a dílna. Součástí pivovaru byla také palírna. V levé části byt pachtýře. Ten obýval dvě klenuté místnosti a kvelb. Vpravo byla vlastní palírna 7 sáhů a 3 stopy dlouhá a 5 sáhů a 4 stopy široká. V palírně byly dva měděné kotle. Za palírnou stál ještě chlév...“ V roce 1821 František Adam z Valdštejna prodal zámek i panství bývalému úředníkovi svého otce Janu Lexovi z Aerenthalu zhruba za poloviční cenu původního odhadu, ale již v roce 1824 však umírá a velkostatek zdědil jeho mladší syn Alois. Roku 1826 zde byl sládkem Jan Khék. V roce 1839 se uvádí že byl pivovar zchátralý a vrchností byl částečně přestavěn a pokryt kůrkami. Bednářská kůlna byla nově přestavěna. Na vinopalně byl přistavěn jeden trakt a rovněž byla pokryta kůrkami. Ještě o něco dříve byl postaven dům nad vinopalnou a sklepy, které dříve sloužily jako obydlí pro sládku. Od roku 1845 byly pivovary v Hrubé Skále i pivovar v Turnově pronajímány. V roce 1845 si pivovar a vinopalnu v Hrubé Skále najal Jan Řezníček. Dům byl částečně přestavěn a zároveň byla přistavěna maštál a stodola. Plány na tyto přestavby vypracoval Josef Kysel. Na začátku 60. let 19. stol. se vařilo asi 11,2 hl piva. Výroba piva a kořalky byla velice výnosná a rodina byla zámožná. Kromě pivovarnictví se věnovali také zemědělství.

Majitelem panství byl od roku 1845-1898 Jan Fridrich Lexa z Ahrenthalu, ten nechal v roce 1870 vybudovat firmou Gustav Noback z Prahy sladovnický hvozď. Sládek Jan Řezníček vedl pivovar až do roku 1880. Vedení pivovaru se poté ujal jeho druhorozený syn Karel. Ten byl nájemcem a sládkem pivovaru mezi léty 1880-1887. Poté, po smrti rodičů, předal pivovar svému staršímu bratrovi Janovi, váženému sládku z klášterního pivovaru Premonstrátů v Praze na Strahově. Karel již od mládí rád cestoval. V lázních Sedmihorky se seznámil s Dr. Josefem Kořenským, který měl rovněž zálibu v cestování. Kořenský snadno přemluvil Řezníčka pro svůj dávný sen a společně absolvovali v letech 1893-1894 cestu kolem světa. Kořenský cestu popsal v cestopisu, který vydal. V letech 1900 zahájil Karel Řezníček stavbu své vily na Hrubé Skále a dalších cest se narozdíl od Kořenského již nezúčastnil. Po předání pivovaru bratrovi, zdědil Karel statek po otci ve Kbelnici u Jičína. Hospodářství zvelebil, založil ovocné sady a zahrady. Daroval pozemek pro vystavění hřbitova Ossarium pro padlé vojáky. Karel byl horlivý turista, byl jedním ze zakladatelů Spolku českých turistů. Zasloužil se také o zachování mnohých památek. V roce 1896 převzal vedení pivovaru i s 90 ti korcovým hospodářstvím Janův syn Karel. Podepsal s ředitelstvím statku smlouvu na var 50 hektolitrů na dobu šesti let se všemi právy na výrobu a prodej piva. Bylo mu uděleno právo sekání ledu na všech vodách velkostatku, ale jen pro svoji potřebu v pivovaru nebo ve svých hostincích. Podmínky nájmu byly velmi tvrdé. Jeho začátky nebyly vůbec jednoduché. Přesto každým rokem výrobu zvyšoval. Jeho porter „Malvaz“, si nechal patentovat lékaři jako mok, co nemocným pomůže a chudému lidu byl náhradou za drahé víno Malaga. Při podpisu nájemní smlouvy byl pivovar v zuboženém stavu. Karlovi bylo slíbeno, že se dá vše do pořádku. To se ale nedělo. Ještě v roce 1902 pracoval pivovar jako ruční. Veškerý inventář byl v majetku sládky. V majetku velkostatku byly budovy pivovaru, varní panev s přihříváčem na horkou vodu, chladičí štoky, vodovody a pivovody, pumpa a korýtka. Sládek Karel po šesti letech nájmu nabídl ředitelství velkostatku, že na svůj náklad přemění ruční pivovar na strojní, s podmínkou, že po ukončení nájmu přenechá zařízení velkostatku za poloviční cenu. Pivovar byl tedy konečně modernizován. Byl vybaven benzinovým motorem o výkonu 18 HP. Varna byla rekonstruována firmou Novák a Jahn. Sládek byl také velkým propagátorem turistiky. Po Hruboskalsku prováděl stovky turistů. V roce 1914 měl však rozepři s ředitelem velkostatku, zarytým Němcem, o cestu ke svému penzionu do Kacanov. Tímto činem popudil barona Aehrenthala, který s ním pachtovní smlouvu k pivovaru rozvázal. I když mu dal baron později nové podmínky, Řezníček se vystěhoval a odvezl si veškeré zařízení pivovaru. Baronovi zůstaly jen holé stěny. Karel přesídlil na statek do Kbelnice u Jičína, který měl po svém strýci Karlovi. Věnoval se zde zájezdnímu hostinci a správě rozsáhlého majetku. Mimo jiné se věnoval také spisovatelské činnosti, zejména v oblasti turistiky. V nájemní smlouvě kterou Karel s ředitelstvím velkostatku podepsal při převzetí pivovaru je popisován zbídačený stav, dále je tam popis jak pivovar vypadal za jeho hospodaření, kdy dokázal nevyhovující prostory opravit. Pivovar byl celý opatřen omítkami, opraveno bylo klenutí nad okny a dveřmi. Ta byla natřena fermežovou barvou odstín světlý okr. Sřechy byly z větší části břidlicové, nad půdou byla střecha tašková. Nad štoky anglická břidlice, nad varnou železnobrodská břidlice. Kolem střech byly plechové žlábkové, ale například nad uhelnou kolnou byly žlábkové ještě dřevěné. Komíny byly natřené červeně. Nad hvozdem byla střecha také břidlicová, pod ní byl kvalitní therový

papír. Sřechy nad sklepy byly poničené, jelikož chyběly párníky a tak trpěly hnilobou. Střecha byla nově opatřena therovým papírem. Střecha nad lednicí nad spilkou byla kryta dřevitým cementem, nově byla zasypána oblázkovým pískem. V interiérech byly nově falcované dveře natřené fermežovou barvou nažluto. Dlažba v místnosti pro uhlí byla z žulových dlaždic. V chladárně byla dlažba z cihel zalitých cementem a z části z pískovcových dlaždic z Hrdoňovic. Ve spilce a sklepech bylo vše pečlivě desinfikováno. V ležáckých sklepech musely být původně plováky pro snížení teploty, nyní už nebyly potřeba. Lednice za ležáckými sklepy byla ve velmi špatném stavu, jelikož na její průčelí tlačí silnice, byla zde také velká světlost a párníky byly tím pádem bezúčelné. Tato lednice se už nepoužívala, jelikož hrozilo zborcení klenby. Chyběla zde i izolace. Lednice za spilkou byla úzká, dlažba byla z čedičového kamene. Nad větší částí lednice byly dány nové traverzy a prkenný strop napuštěný karbolinem. V lednici byl kvůli vykáceným stromům nedostatečný chlad a led pak nevydržel. V předsklepi byly dvě prosvětlené místnosti, do kterých bylo přivedeno denní světlo. Jedna sloužila pro uskladnění prázdných nádob, druhá ke stáčení sudového piva. Z horního, špatně využívaného humínka byl nově vytvořen výstavní sklep. Zde byla žulová dlažba. Výstavní sklep byl propojen s předsklepím a s pivovarským dvorem. Nad dveřmi do pivovarského dvora byl světlík. V první části byla výstava piva v zadní části sklípek. Před touto výstavou byl peron, na který se přímo valily sudy na vozy. V humně byla dlažba dezinfikována a vždy pečlivě udržována v čistotě. Bylo zde vytahovací, které by bylo ale vhodnější umístit společně pro humno i hvozď. Navíc vytahovací zabíralo spoustu místa a pod ním nemohl slad dobře klíčit. Hvozď nevyhovoval svému účelu, slad má být dosušován při teplotách 58 - 60 stupňů, zde však bylo pouze 52 stupňů. Topeniště mělo být posazeno níž. Uhlenná kůlna byla otočena do dvora. Podlaha zde byla vyementována. Samotné topeniště bylo nově vyzděno šamotem. Vhodně bylo zvoleno místo pro strojovnu za hvozdem uprostřed budovy. Zde byla nádrž pro přebytečnou teplou vodu. Probíhalo zde i páření nádob, vyplachování lahví. Teplá voda byla odtud rozváděna po celém objektu do varny, spilky, pod štoky a i do předsklepi. Nad humnem byla ječmenná půda, ta byla přepažena od půdy sladové. Zde byl světlík skrz podlahu do tmavé chodby. Proti valečce byla ovesná půda. Dále zde byla půdní prostora ke šrotování sladu. Vzadu na dvoře byla kůlna pro staré sudy. Bednárna byla natřena stejně jako pivovar žlutě, střecha byla břidlicová. V přední místnosti byla hlavní dílna, v zadní velkodílna pro opravu ležáckých sudů, v třetí části strojnická dílna. Zde byla podlaha z červenice, okna byla dvojí a dveře silné třídílné. V druhé části byla konírna s povalovými stropy a břidlicovou střechou. Okna zde byla železná. Na pivovarském dvoře byla ještě kolna. Dvůr byl nově oplocen, aby se předcházelo doposud četným krádežím. Oplocení bylo na zeleně natřených dubových sloupech. Uprostřed byla železná vrata a po levé straně vrátka. Po obou stranách dvora byly vysázeny stromky. Podél celého pivovaru byly žulové kostky nebo velké čedičové kameny. Dále zde byla pěšina k žentouru a kamenný mostek ze štuk přes stroužku z Podskalí. Mladší dolní rybník byl dost znečištěn, protože do něho byly svedeny odpady z pivovaru, voda z něho se proto nedala používat ani k ledování. Navíc silně zapáchal. Hoření rybník byl malý. Shora byl navíc led rozmrzlý přitékající vodou. Led byl tedy dovážen až ze vzdáleného rybníka u Sedmihorek. Po celou dobu první světové války pivovar nevařil. V roce 1919 se na dva roky stal nájemcem Bohumil Tábořský.

V roce 1920 byl pivovar Janem Lexou svobodným pánem z Aehrenthalu prodán Janu Skalickému, sládkovi z Dětenic. Přednostní právo na koupi měl K. Řezníček, který však o pivovar nestál. Skalický za pivovar zaplatil 250 tisíc korun. V pivovaru zbyly jen holé zdi. Pořídil nové vnitřní zařízení varny, pivní pánve, vystírací kádě a další. Nové zařízení bylo poháněno transmisí umístěnou u stropu varny, kterou hnal benzinový motor. Stroje na čištění ječmene a sladu a výtah na zelený slad ve sladovně byly rovněž poháněny transmisí. Dispozice zůstala beze změny. V přízemí varna, spilka, chladicí štoky, lednice, ležácké sklepy, umývárna nádobí, lahví, stáčírna a humna. V patře a v podkroví pak nad hlavní budovou ječmené a sladové půdy přístupné po schodišti. Hvozď dvoulískový, střecha ohnivzdorná. Sládek vařil velmi oblíbené speciální 14ti stupňové pivo Nektar. Výrobu dokázal zvyšovat z 5150 hl až na 21 580 hl. Tohoto nejvyššího výstavu dosáhl v roce 1929. Během hospodářské krize výroba postupně klesala a sládek nebyl schopen vysoký úvěr, který si na opravy vzal, splácet. V roce 1930 bylo ještě pořízeno chladicí zimotvorné zařízení a amoniakální kompresor, tento stroj sloužil ke chlazení mladinky. V roce 1932 nechal majitel bývalé chlévy přestavět na brusírnu tlačených korálí. Pracovalo zde 14 dělníků. Jan Skalický vedl pivovar až do roku 1936. Poté vedení pivovaru převzala jeho dcera Marie Šimůnková s manželem. Jako sládek zde nastoupil Jaromír Osten. V roce 1943 ale Němci pivovar zavřeli a ani po válce nebyla jeho činnost obnovena. Šimůnek během války vyráběl v pivovaru dřevěné dětské hračky. Po válce chtěl pivovar přebudovat na sklad vína, ale záměr se neuskutečnil. V roce 1947 vznikl od vadné elektroinstalace v pivovaru požár, který zachvátil hlavně dřevěné trakty, poničil ale i varnu a stáčírnu. Hašení bylo ještě stíženo, jelikož přilehlý rybník byl zamrzlý. Majitelé se rozhodli že pivovar přestaví na lihovar. Zpracovávali se zde švestky, víno, meruňky, jablka. Po změně režimu byl podnik znárodněn. Pan Šimůnek zde pracoval jako vedoucí výroby. Manželé si na přestavbu vzali vysokou půjčku, kterou poté vdova splácela až do roku 1973. V roce 1960 objekty převzalo ONV v Semilech a nabídlo je za 100 000 korun tehdejšímu JZD Hrubá Skála, které tuto nabídku odmítlo. Technologické zařízení bylo vymontováno a odstěhováno. O rok později převzalo pivovarské budovy JZD Karlovice. Skladovala se tu hnojiva, brambory, později budovy sloužily k posklizňové úpravě obilovin. Postupně docházelo k devastaci budov. Zemědělské družstvo budovy v roce 1980 opustilo. V roce 1988 ONV v Semilech objekty zchátralého pivovaru bezplatně převedl na horolezecký oddíl. Ruiny pivovaru byly po roce 1989 navraceny potomkům původních majitelů Šimůnkových.

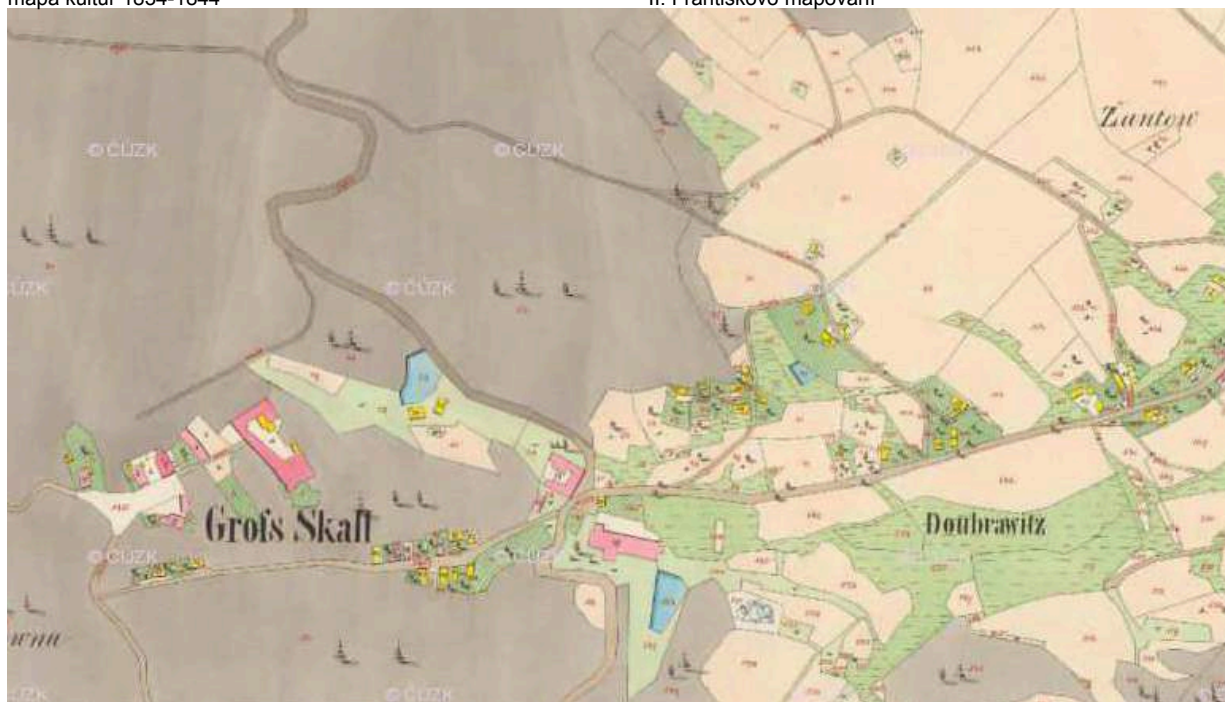
mapa kultur 1834-1844

II. Františkovo mapování

indikační skica stabilního katastru 1842

stabilní katastr 1842

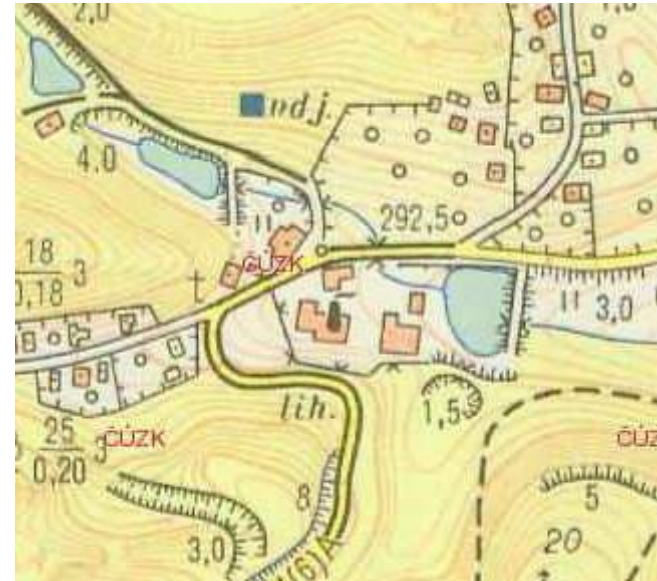
1911

III. vojenské mapování 1928

asi 1920

toposekce S-1952

ortofoto 1998

ortofoto 2004

ortofoto 2010

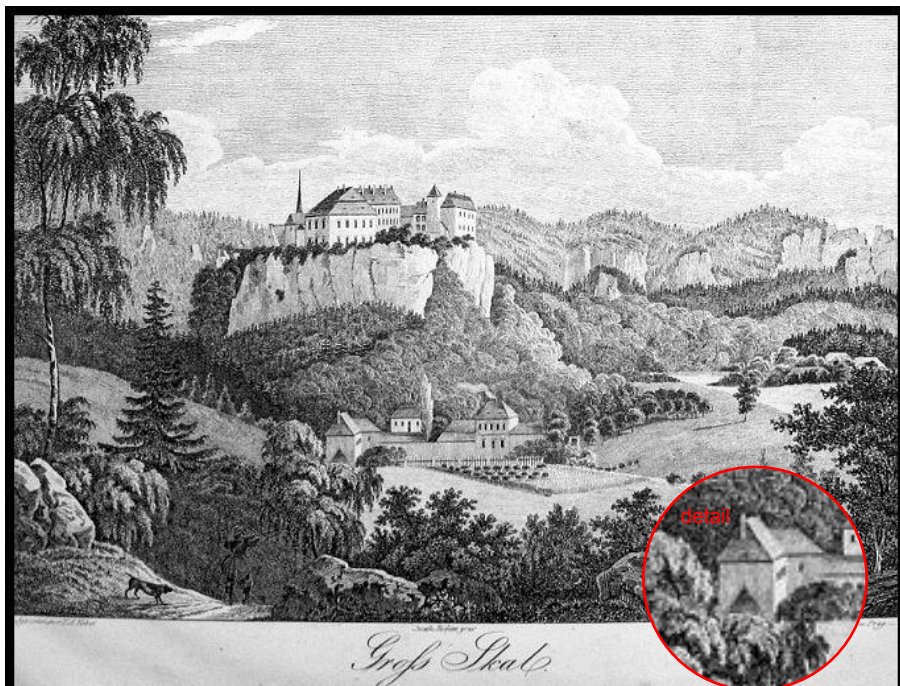
ortofoto 2002

ortofoto 2007

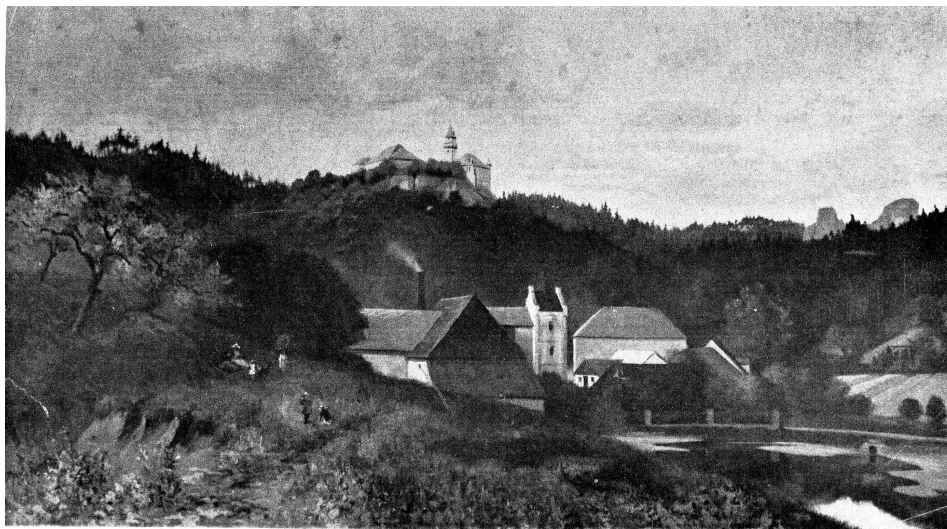
ortofoto 2013

kresba J. Richter podle F. A. Hebera

dobová pohlednice - Karel Vik

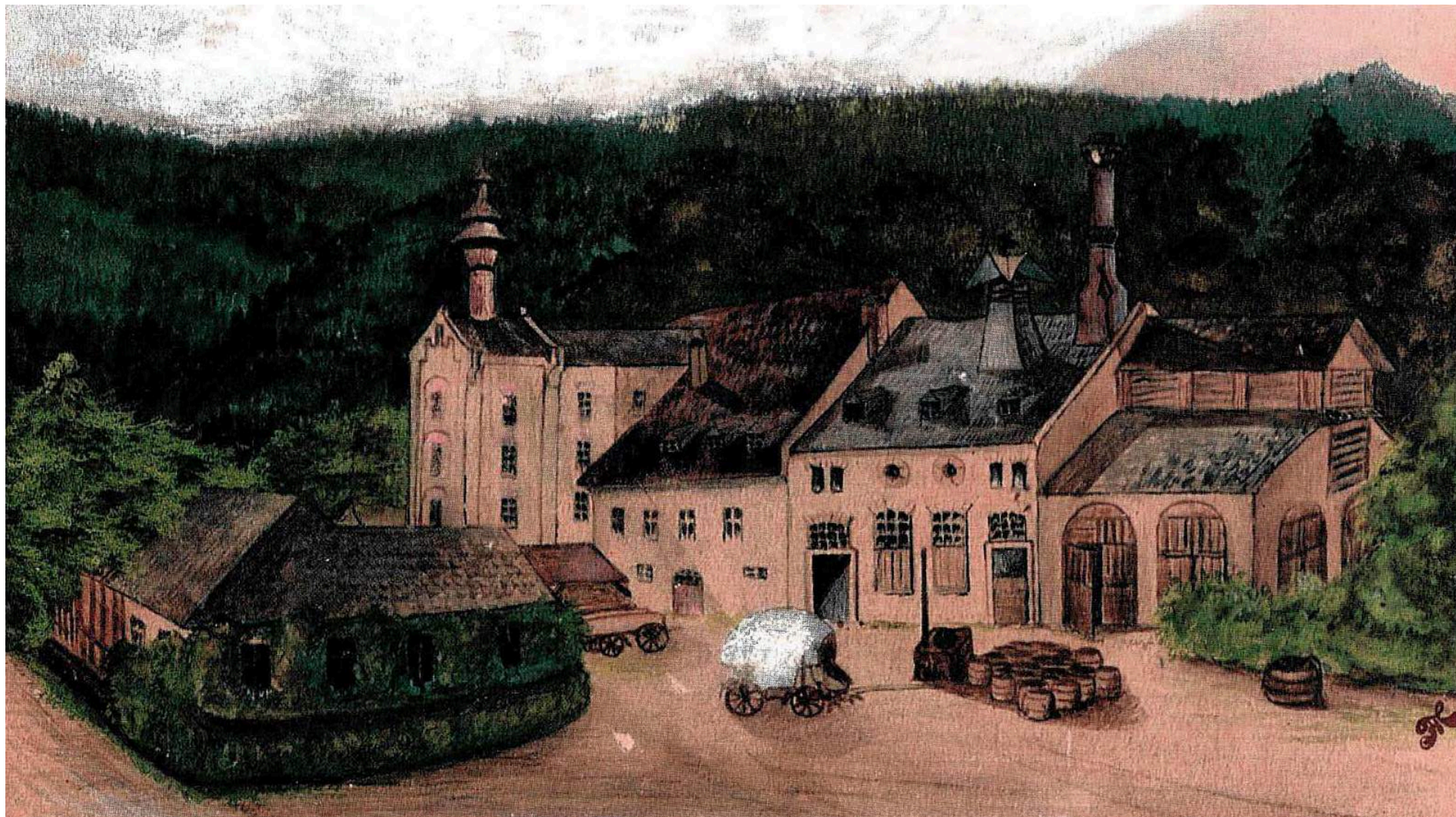
Hruboskalský pivovar v XIX. století. Reprodukce obrazu Jana Prouška.
reprodukce obrazu Jana Prouška

dobová pohlednice

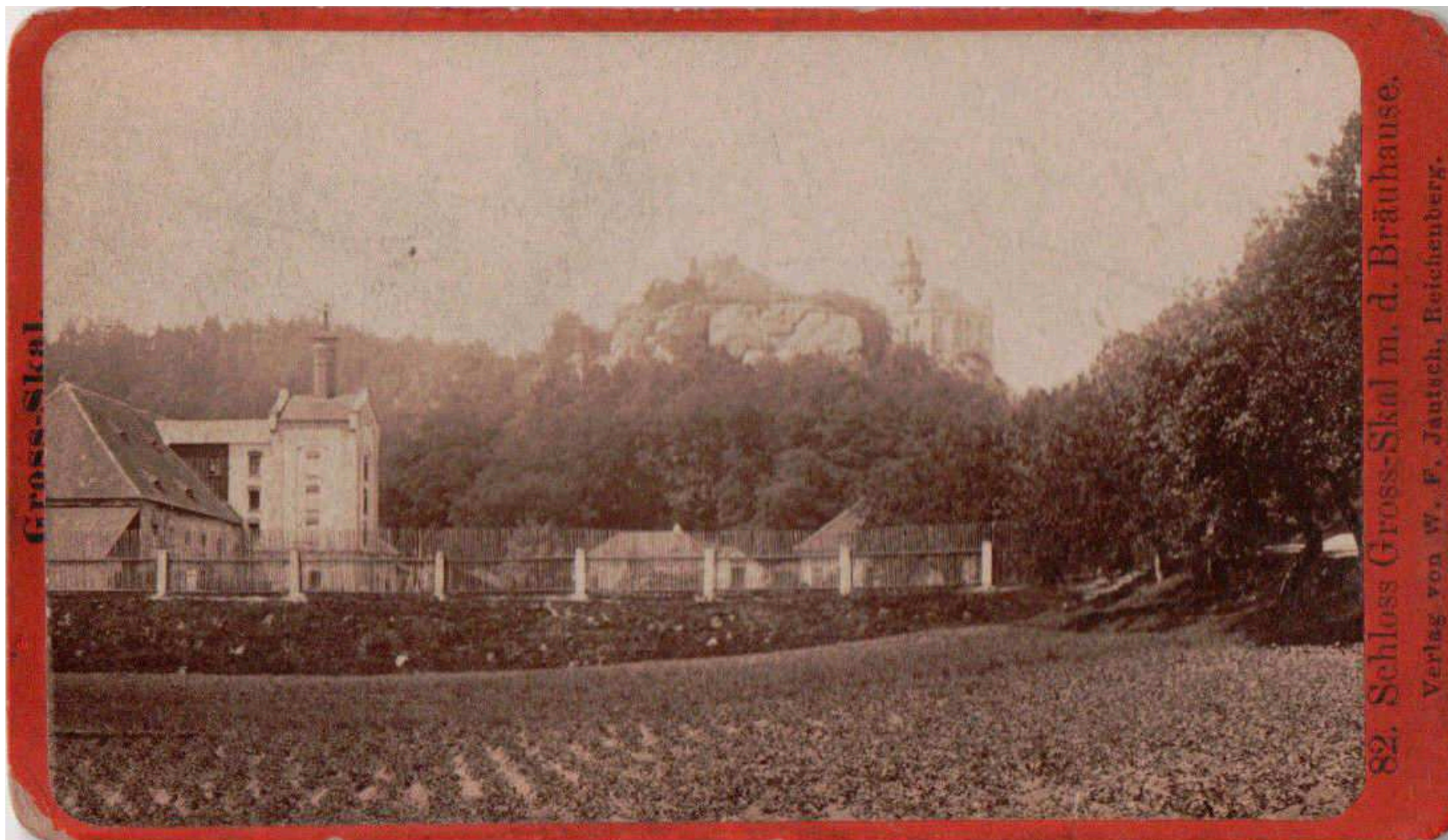
dobová pohlednice - Josef Podlipný

dobová pohlednice

dobová pohlednice

dobová pohlednice

dobová pohlednice

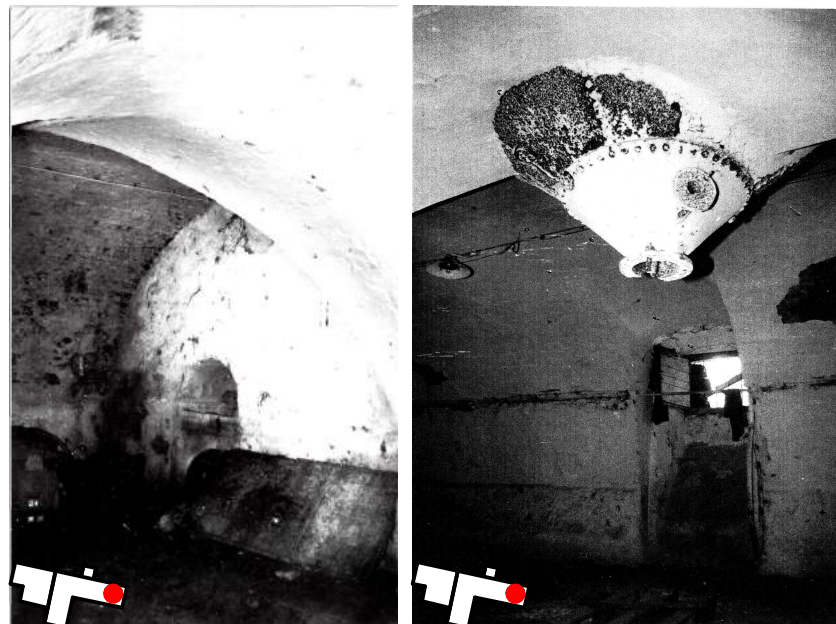
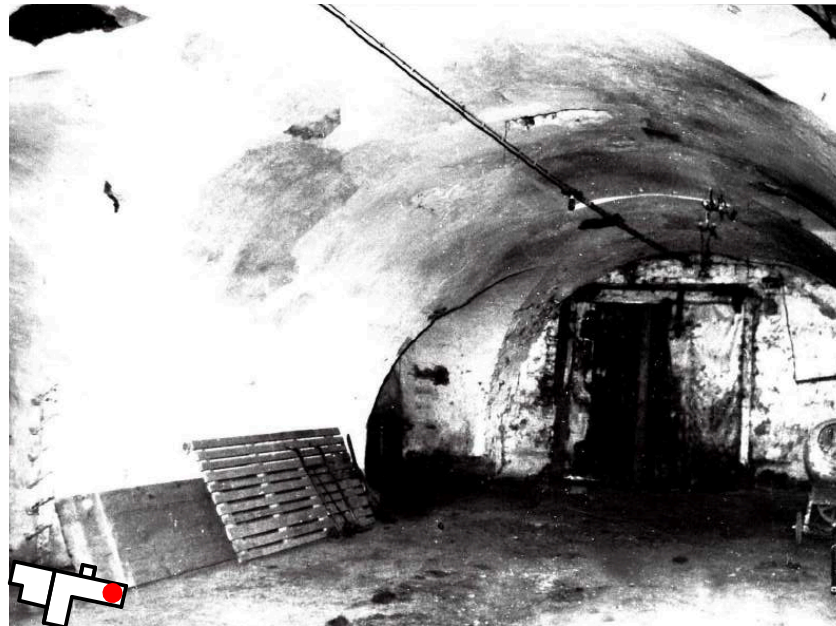
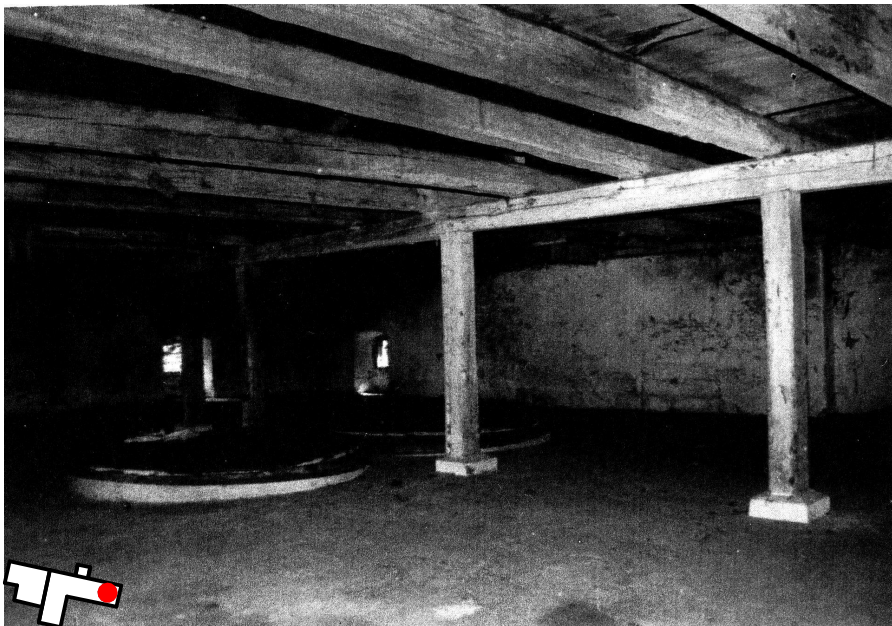
fotografie mladšího dolního vypuštěného rybníka s pohledem na pivovar (2002)

fotografie varny, vpravo objekt, kde byly chladicí štoky, vlevo hvozd se sladovnou (1986)

fotografie dolního rybníka s pohledem na pivovar (asi kolem 1996)

fotografie sladovny - ječmenné pudy, s namáčecími štoky - náduvníky (2002)

fotografie sladovny (humna) s namáčecími štoky - náduvníky (2002)

fotografie pivovaru od jihozápadu (asi kolem 1996)

fotografie bývalé budovy, kde byly chladící štoky (asi kolem 1996)

fotografie bývalé varny (asi kolem 1996)

fotografie s pohledem na bývalé lednice (asi kolem 1996)

fotografie objektu bývalých chladících štoků (asi kolem 1996)

fotografie s pohledem na bývalou varnu a lednice (asi kolem 1996)

fotografie komínového tělesa (2002)

fotografie dřevěného schodiště v hvozdu (2002)

fotografie do zasypané lednice (asi kolem 1996)

fotografie prostor bývalé varny (asi kolem 1996)

fotografie od východu (1986)

fotografie od východu na celý areál bývalého pivovaru, v pozadí zámek Hrubá Skála (2009)

pohled ze severovýchodu na areál bývalého pivovaru (2009)

pohled ze západu na areál bývalého pivovaru (2009)

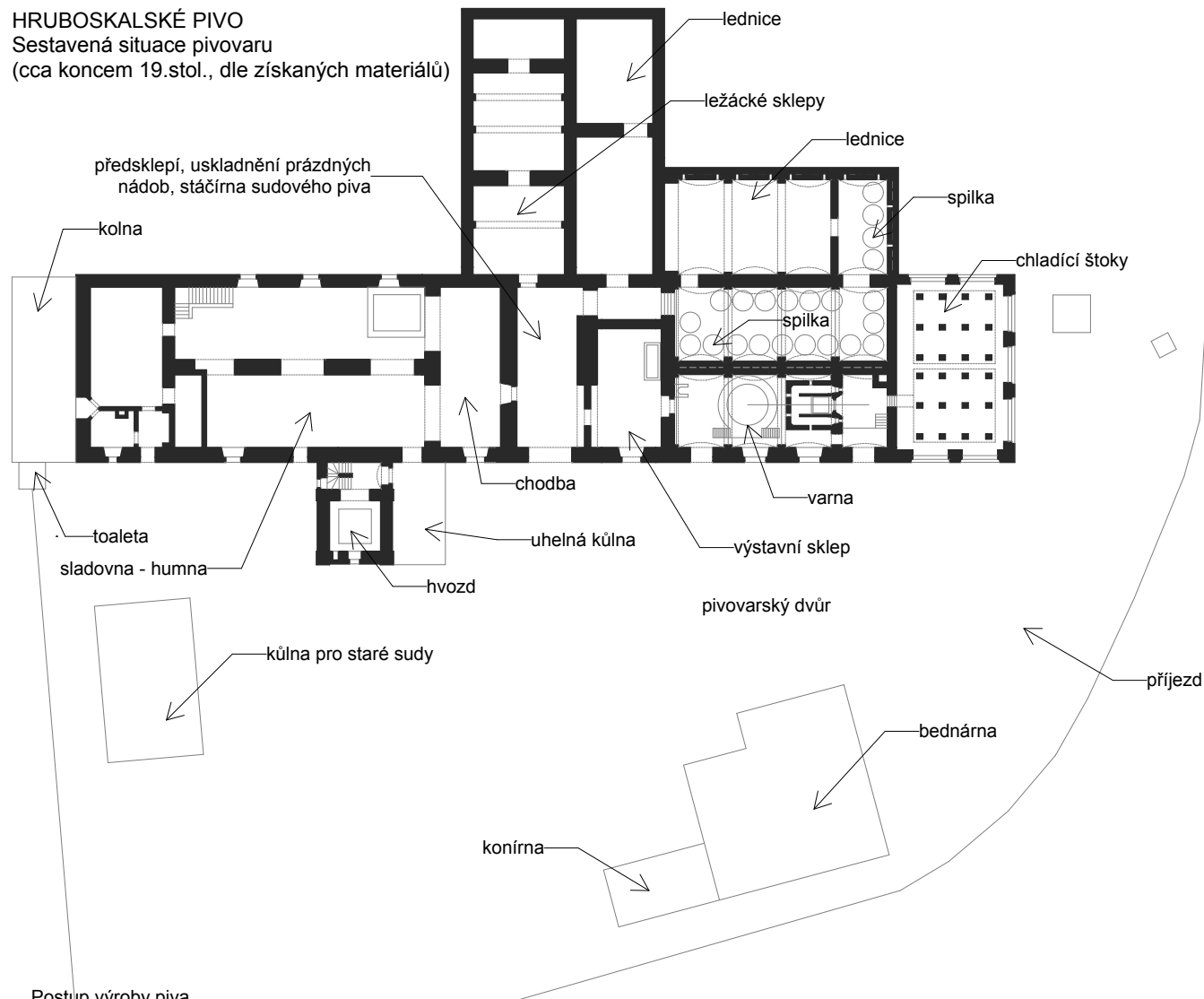

pohled ze severozápadu na hvozd (2009)

pohled ze severozápadu na hvozd (2009)

HRUBOSKALSKÉ PIVO
Sestavená situace pivovaru
(cca koncem 19.stol., dle získaných materiálů)

Postup výroby piva

Začínalo se výrobou sladu. V tomto procesu dochází ke štěpení škrobů na jednodušší cukry. Prvním krokem bylo máčení ječmene, které probíhalo ve sladovně, v ječmenné půdě, kde byly namáčecí štoky - náduvníky. Poté se ječmen rozprostřel na humně, v přízemí sladovny, kde za pravidelného obracení ječmen vyklíčil. Následně se slad sušil ve hvozdu, kde se klíčení a všechny vegetační procesy přerušily. Po odležení sladů následovalo šrotování, které probíhalo na sladové půdě. Našrotovaný slad se smíchal s vodou a při zahřátí probíhalo vystírání. Další fází výroby bylo mutování. Jedná se o proces, při kterém enzymatický komplex obsažený ve sladu štěpí složité

polysacharidy (škroby) na zkvasitelné cukry. Následovalo scezování a chmelovar, kdy se povařením sladiny s chmelem získala horká mladina - mladé pivo. Mladina byla poté schlazena na zákvasnou teplotu a dalším krokem bylo kvašení. Po zakvašení pivovarskými kvasnicemi se mladina přečerpala do otevřených kvasných nádob - spilky. Po prokvašení se pivo zchladilo na ležáckou teplotu a po odčerpání sedlých kvasnic se sudovalo do ležáckého sklepa. Po dozrání piva následovala filtrace, kde se kvasinky odfiltrovaly a následně se pivo stáčelo do sudů a lahví.

Lednice:

Kvašení piva s využitím kvasnic tzv.spodního typu a skladování hotového piva vyžadovalo celoroční zajištění nízkých teplot na spilce i v ležáckých sklepech. K tomu staří pivovarníci využívali led. Led se zde získával ze zamrzlých rybníků. Jeho těžení a uskladnění se nazývalo ledování. Ledová kra se buď vyřezala dlouhou pilou nebo se vysekala sekerami. Ledování bylo za mrazivého dne velmi obtížná práce. Sekal se led silný asi 12 až 15 centimetrů, na tabule tak velké, aby se mohly vytáhnout z vody. Pomocí háku se pak vytáhly na břeh. Odtud se saněmi nebo koňským povozem přemístily do pivovaru.

Chladicí štoky:

Zastávaly funkci předchlazení mladiny a oddělení od kalů. Byly konstruovány, jako velké ploché mísy, na které se přečerpala mladina z varny, o hloubce cca 15-25cm. Docházelo však zde ke časté kontaminaci.

Spilka:

Část pivovaru, kde probíhalo kvašení piva. Spilka zde byla chlazená lednicemi a zároveň byla založena níž než prostor varny. Od varny byla oddělena dvojitou stěnou. Kvašení probíhalo v otevřených kádích.

Ležácké sklepy:

Mladé pivo vzniklé na spilce putovalo do ležáckých sklepů, kde probíhalo jeho dokvašování. Smyslem tzv. ležení bylo přirozené nasycení moku oxidem uhličitým, vyrovnání chutě piva a zkvašení zbytkových cukrů. Mladé pivo dokvašovalo v dubových sudech.

Sladovna:

Zrno se namáčí tak, aby obsahovalo tolik vody, kolik je potřeba ke klíčení (máčení). Toto se děje v tzv. namáčecím štoku - náduvníku. Následně je mokré zrno rozprostřeno do cca 10 cm vysokých vrstev na tak zvaná humna, což zde byly chladné klenuté místnosti bez přístupu denního světla v přízemí. Zde se nechají zrna po dobu několika dní (cca 6 – 7) za neustálého obracení vyklíčit.

Hvozď:

Věž ve které probíhalo dosoušení naklíčeného zrna. Zelený slad se nastíral na lísky a po dobu 12 - 24 hodin se hvozďilo. Hruboskalský hvozď byl dvoulíkový.

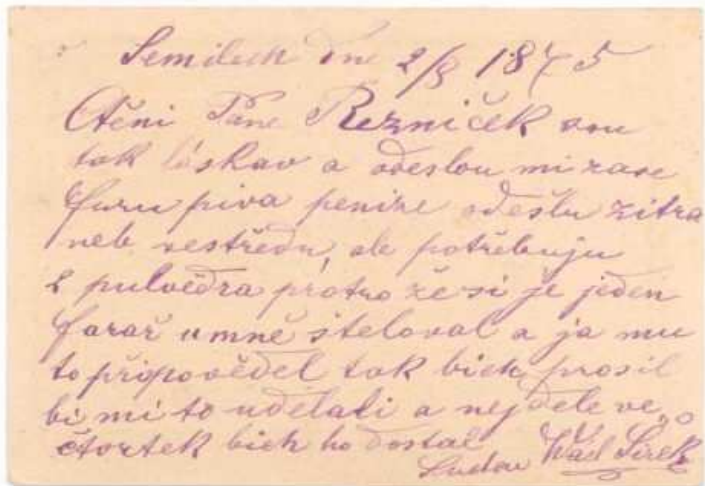
pivní etiketa

pivní podtáček

inzerce

korespondenční list

pivní podtáček

pivní etiketa

ŘEZNIČKOVA VILA

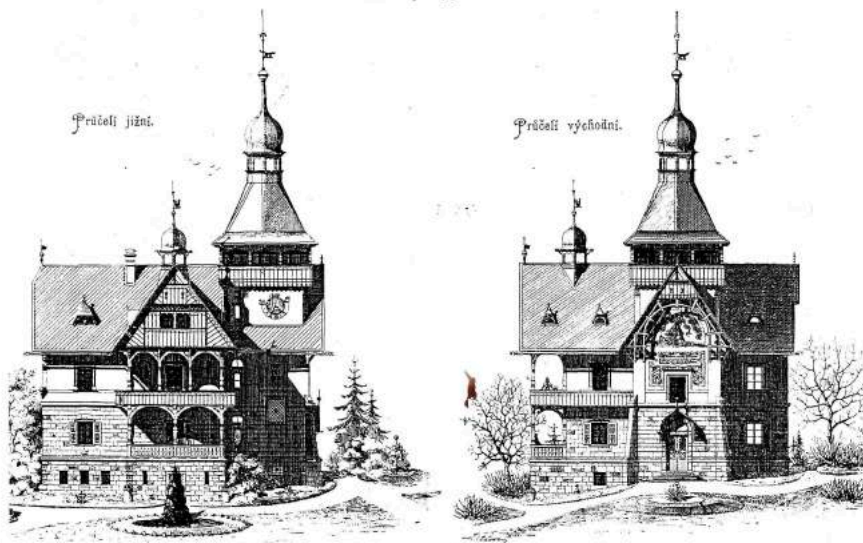
Nachází se nadohled od pivovaru. Vilu si nechal v letech 1900 - 1901 postavit Karel Řezníček starší. Stavba je postavena dle projektu v té době předního výtvarníka J. Vejrycha. Podle projektu tohoto architekta byl mimo jiné postaven hotel Paříž v Praze na Václavském náměstí. Zadáním bylo navrhnout vilu o jednom patře pro dvě rodiny s bytem pro zahradníka. Vzhledem se Vejrych držel malebných domácích motivů z období staré renesance, ve spojení s elementy lidových srubových staveb, které se právě na Turnovsku nejvíce zachovaly. Řezníčkovým přáním bylo, aby měl z vily výhled na Trosky a na vrch Kozákov. Toto Vejrych vyřešil věžičkou vystupující nad střešní úroveň. Objevují se také gotické prvky. Na jižním průčelí se nachází veranda, pavlačka a lomenice s typickou věžičkou. K vile náleží rozsáhlá zahrada. Nacházela se zde řada vzácných stromů. Součástí byla i zelinářská a ovocnářská část. Na západní straně dotváří přírodní scenérii vypínající se zámek Hrubá Skála. Rozdělení půdorysu je v obou patrech stejné. Přízemí i patro má tři pokoje (jídelnu, obývací pokoj, salonek a ložnici) a kuchyni. Do všech těchto pokojů je možno vstoupit z předsíně. K ložnici se pojí koupelna, ke kuchyni pokojík služek a ve východním přístavku u schodiště se nachází toaleta a spíž. V podkroví je hostinský pokojík. V suterénu je byt pro zahradníka, prádelna, sklepy a lednice. Zvláštní je situování schodiště, které je položeno bezprostředně v čele předsíně. Důležité bylo, aby se komunikace rušivě nedotýkala jedné nebo druhé rodiny. Na budově se hojně použil kámen. Suterén a přízemí jsou obloženy tesaným pískovcovým kamenem. Zbylé plochy jsou omítnuté. Dřevo bylo použito modřínové. I celý interiér byl navržen do detailů, včetně malby na stěnách, úpravy stropů a navržen byl také nábytek. Krytina je břidlicová a horní část veže je kryta měděným plechem. Všechny použité materiály byly z místních zdrojů. Na dřevěné obložení stěn, stropů, ale i okenic jsou k vidění selské motivy z pojizeří. Také omítky jsou vyzdobeny lidovými motivy. Nad vchodem do vily se nachází freska sv. Václava od akademického malíře Ládi Nováka, současníka Mikoláše Alše. Tento výtvarník je mimo jiné autorem výzdoby Rottova domu v Praze. Na jižní straně domu jsou sluneční hodiny a pivovarský znak. Při výzdobě vily pomáhal také Řezníčkův bratranec Jan Prousek. Místnosti byly vytápěny kachlovými kamny na dřevo z chodeb. Kachle byly také vyzdobeny secesními motivy.

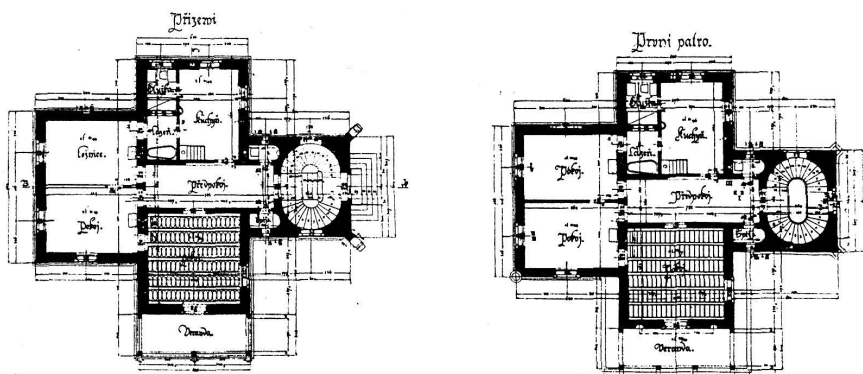
sládek Karel Řezníček na fotografii v ateliéru v Japonském obleku, Jokohama 1893

pohlednice Rezníčkovy vily, v pozadí zámek Hrubá Skála

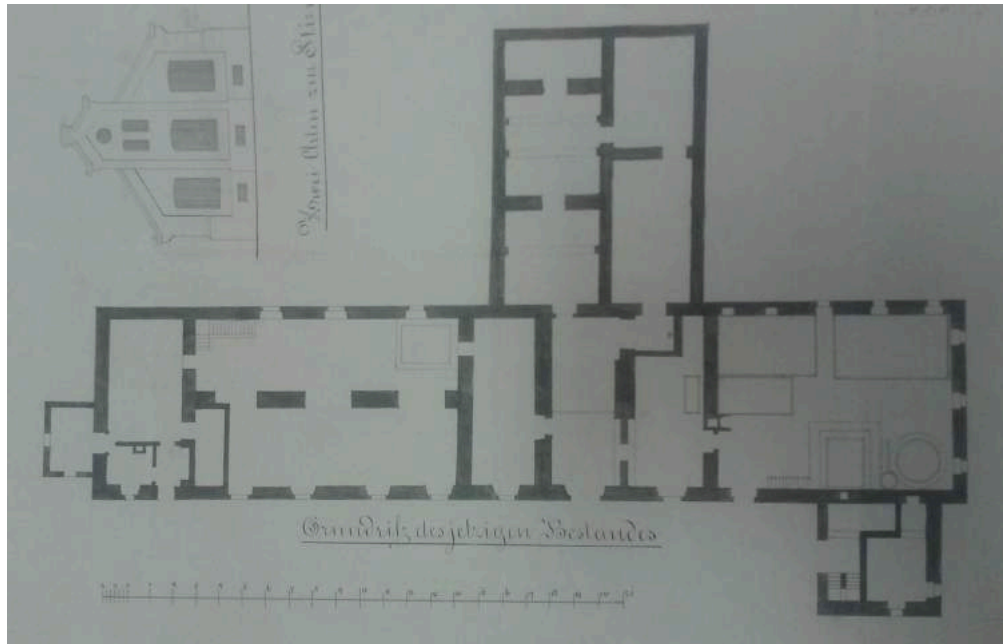
Pohledy na jižní a východní průčelí Řezníčkovy vily

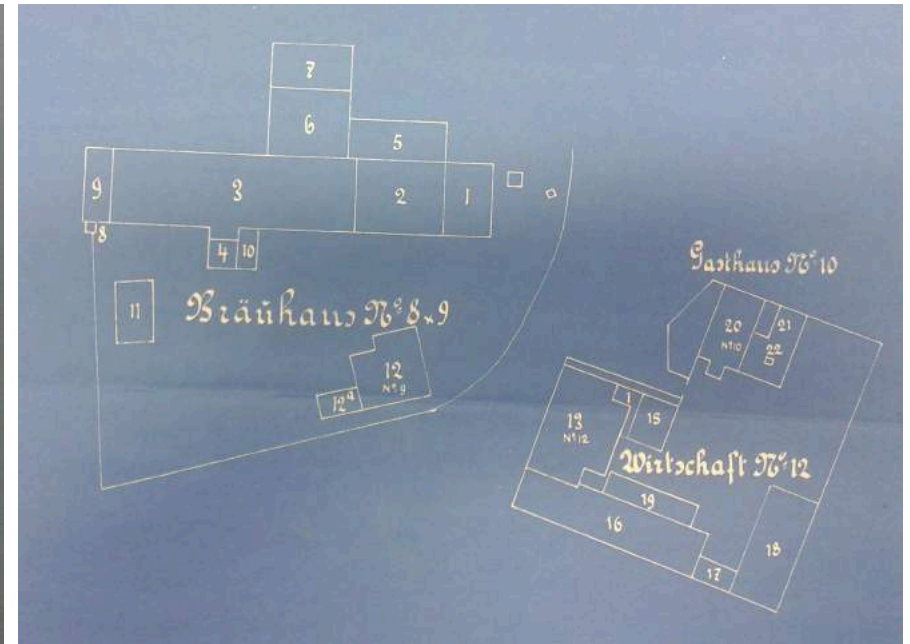
Půdorysy přízemí a prvního patra Řezníčkovy vily

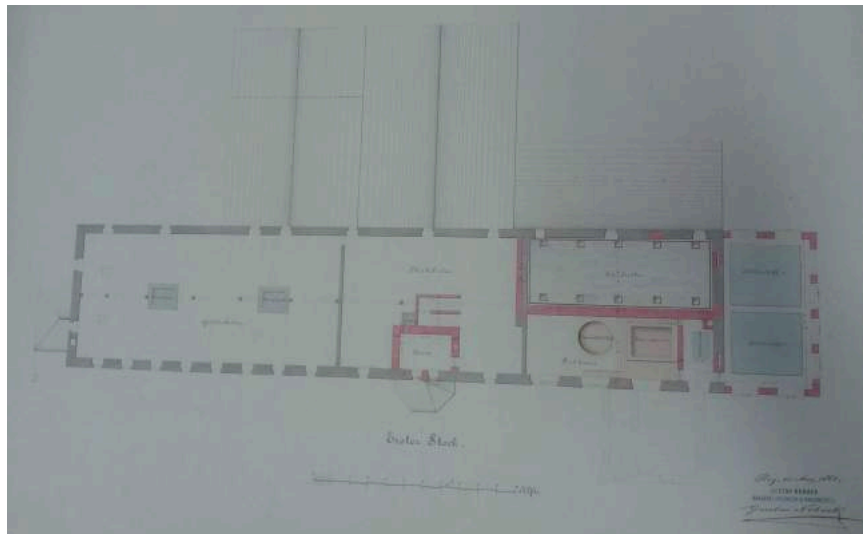
Pohlednice Řezníčkovy vily, v pozadí zámek Hrubá Skála

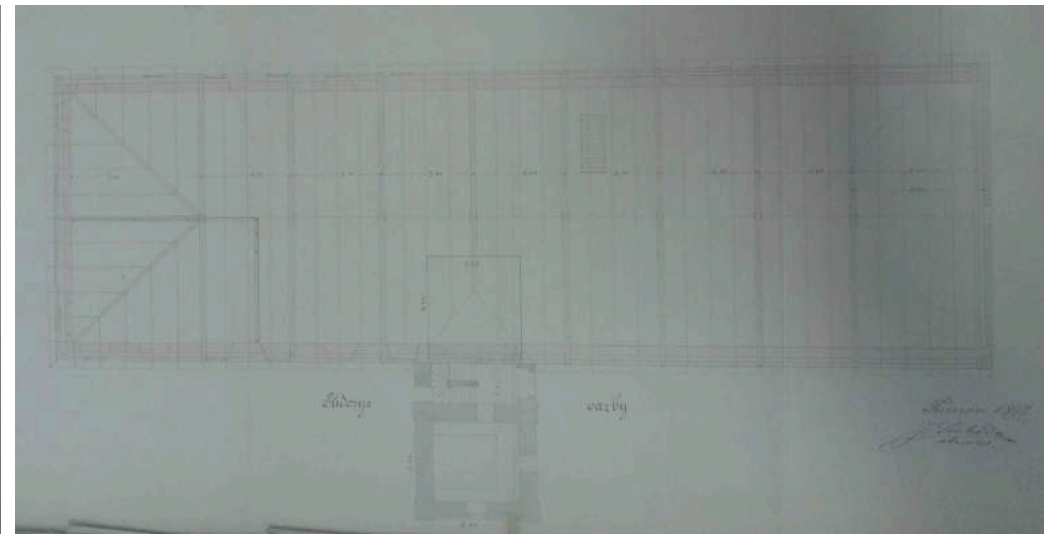
pravděpodobná dispozice přízemí pivovaru před postavením Nobackova hvozdu

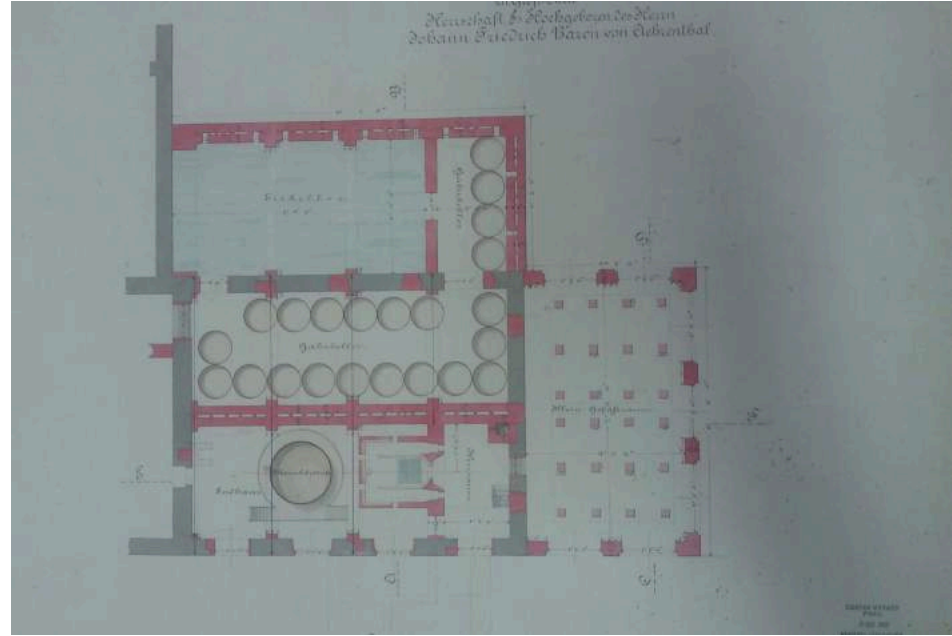
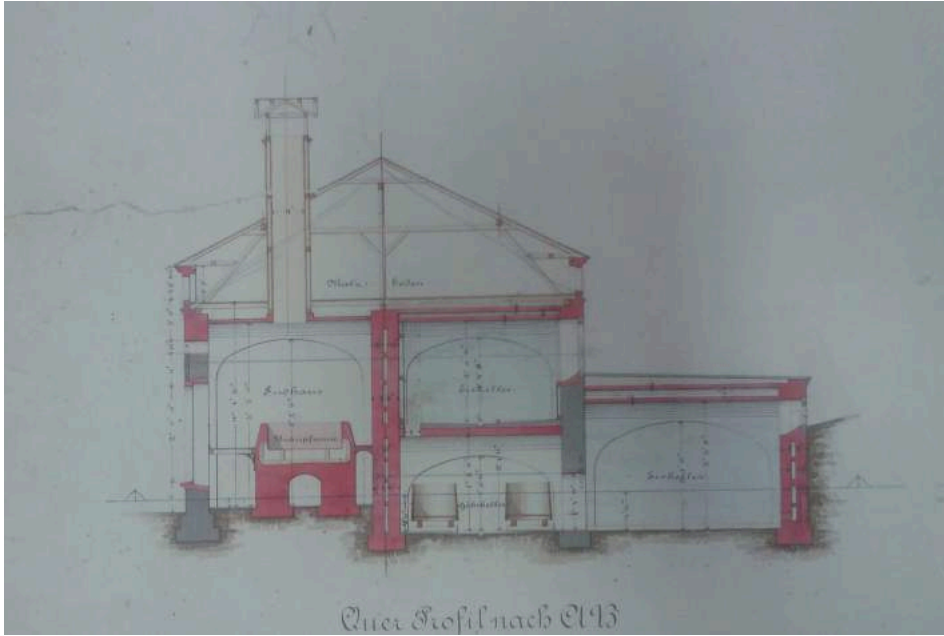
návrh situace pivovaru s Nobackovým hvozdem

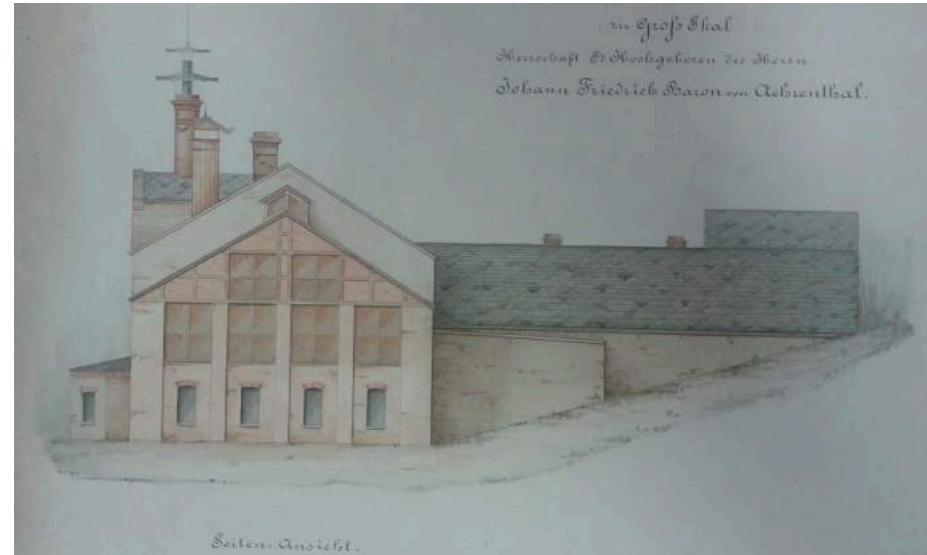
Nobackovy návrhy pivovaru 1868 - nebylo realizováno

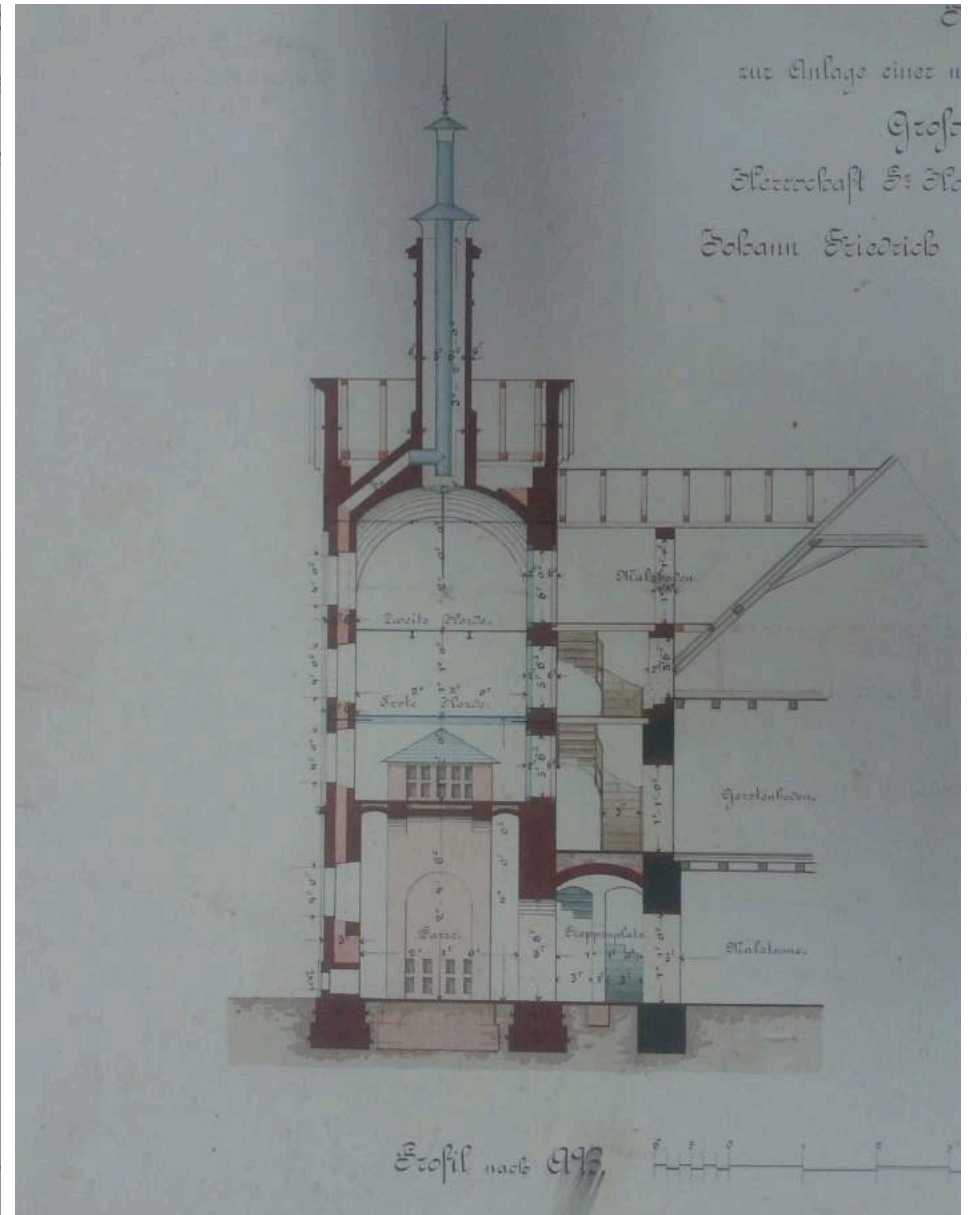
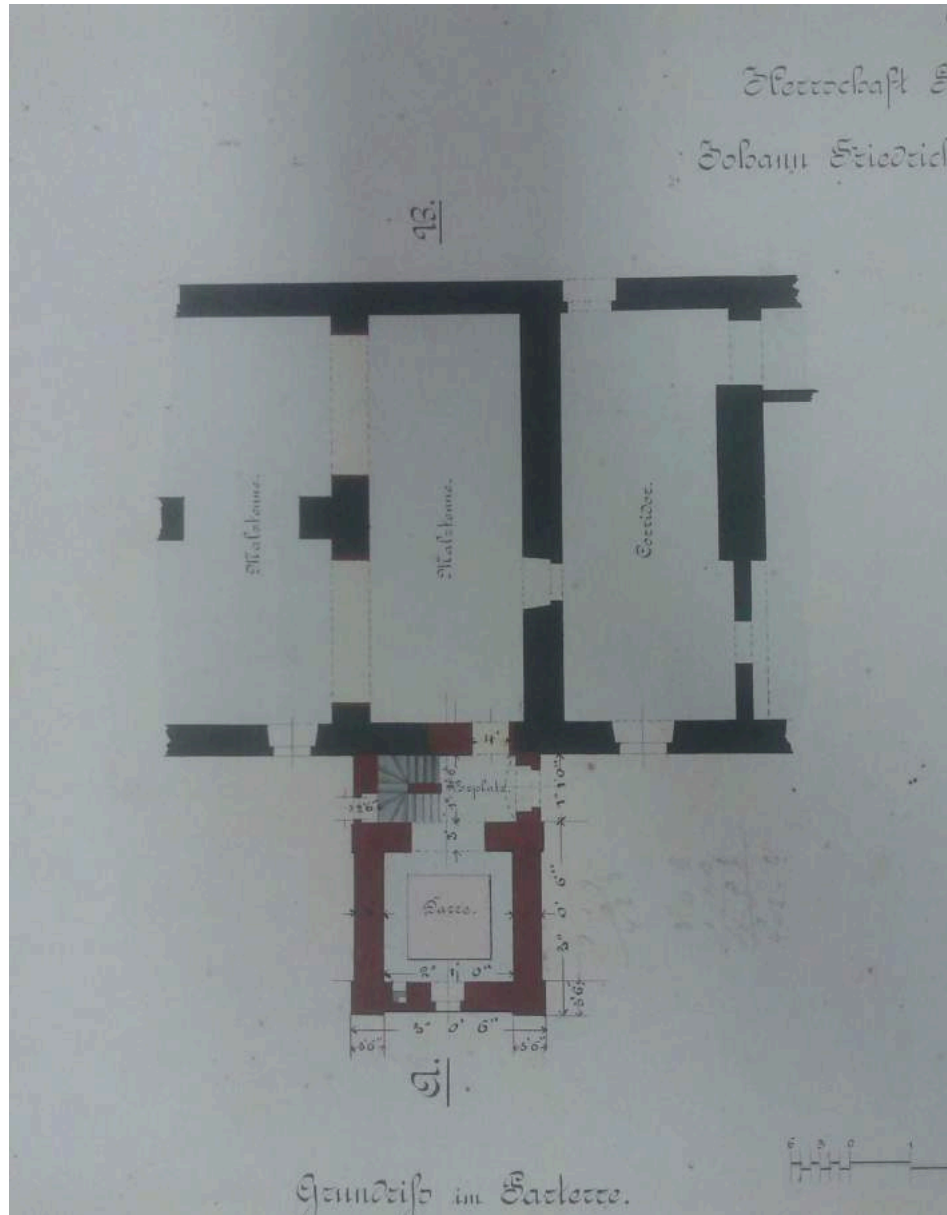
návrh J. Svobody krovu na sladovně 1897

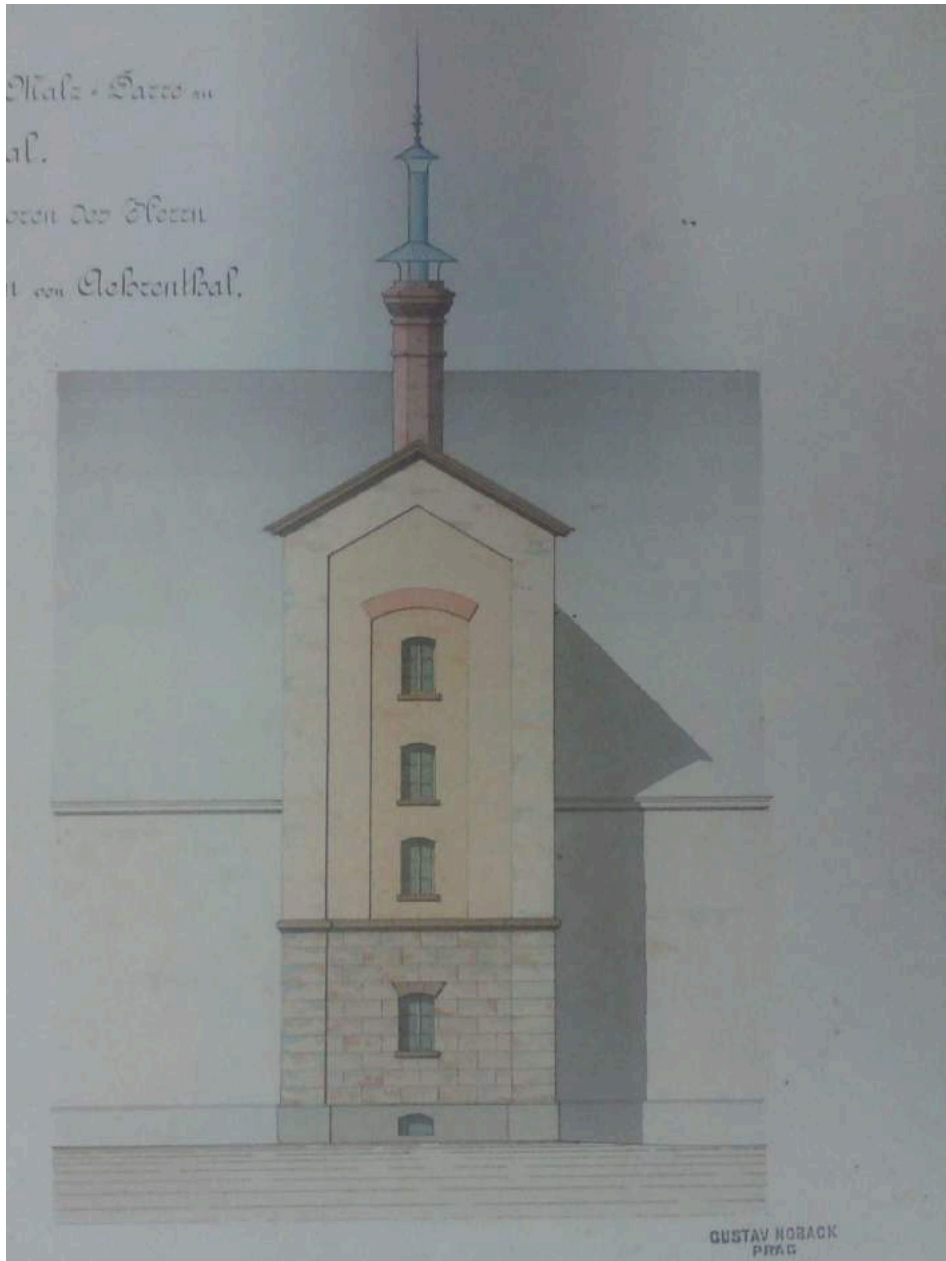
Nobackovy návrhy varny z roku 1869. Z budovy varny jsou dnes k vidění poslední zbytky zdemolovaného zdiva. Na prvním příčném řezu je samotný prostor varny s kotlem. Za dvojitou stěnou byla spilka, která byla chlazená přiléhajícími lednicemi. Na objekt varny navazoval objekt s chladicími štoky, který je na půdorysu vpravo. Objekt chladicích štoků se bohužel nezachoval. Jeho štítová stěna je ale propsána na zbytcích zdiva varny. Nad objektem varny byla sladová půda.

Nobackovy návrhy pivovaru - nebyly realizovány. Návrhy jsou z roku 1868. Na prvním obrázku je pohled na budovu varny z pivovarského dvora, tedy severní a na druhém obrázku je pohled západní.

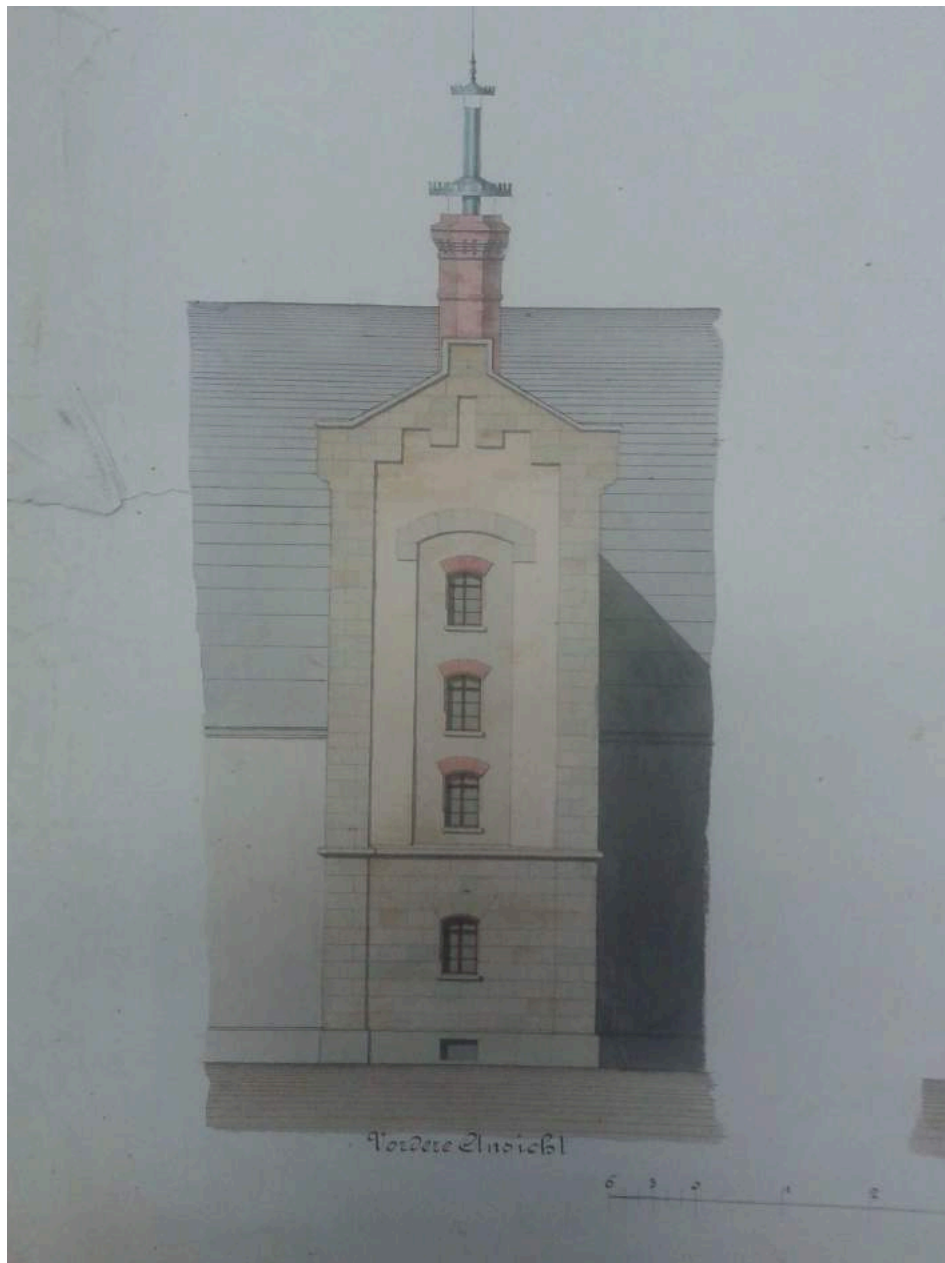

Nobackovy návrhy hvozdu z roku 1870. Hvozď je dnes nejzachovalejší částí budovy, která se v areálu dochovala. Na obrázku je půdorys přízemí a řez hvozdem s napojením na objekt sladovny. V řezu je patrné topeniště a dvě lísky, umístěné nad sebou, na kterých se naklíčený slad sušil. K lískám se vstupovalo po dřevěném schodišti, z kterého se procházelo také do navazující sladovny a ječmenné pudy.

Nobackovi návrhy budovy hvozdu - nerealizované

Nobackovi návrhy budovy hvozdu - severní a západní pohled

Objekt bývalého pivovaru v části obce Hrubá Skála - Doubravice, má strategické umístění v údolí pod skalami, na kterých je umístěn zámek. Pozemek, na němž pivovar stojí, mírně klesá od západu k východu. Ze západní a severní strany je uzavřen místní komunikací III. třídy, z východní strany sousedí s tenisovým kurtem ve vlastnictví obce a ze strany jižní s lesem a hrází staršího horního pivovarského rybníka. Areál pivovaru se skládá z objektu sladovny, dvoulískového hvozdu a zbytků budovy varny a lednic. Budovy tvořily jednotný podélný objem, v zadní části s vybihajícími křídly zapuštěnými částečně pod terén. V dnešním areálu se nachází mladší dolní pivovarský rybník. Mimo areál, ale v těsné blízkosti pozemku, se nachází druhý, starší horní pivovarský rybník. Celý areál je v soukromém vlastnictví. Na pozemku se dnes nachází další, nový menší objekt, který majitelé pronajímají rekreantům. Hvozď je nejzachovalejší částí areálu, který příliš neztratil ze svého původního charakteru a vzhledu, co se tedy obvodového zdíva týče. V současné době probíhá oprava jeho fasády, výměna oken a střešního pláště. Zdívo sladovny se částečně zachovalo, především díky druhotnému zastřešení. Budova varny však zastřešení nemá a proto se zachovaly pouze zbytky obvodového zdíva. Komín, který stál v budově varny, byl zbourán roku 2012. Vnitřní dispozice objektu pivovaru se dochovala minimálně. Pivovar měl také sklepní prostory, které jsou však z dřívějších zasypané. Objekt s chladicími štoky se nezachoval. Dnes už je pouze propsána štítová stěna na zbytcích stěny varny.

Řešené území je v nadmořské výšce asi 290 m a leží v oblasti patřící po krajinářské stránce k nejzajímavějším v České Republice. O kvalitě prostředí svědčí i množství chráněných ploch dle zákona č. 114/92 Sb. Areál leží v CHKO Český ráj, na hranici přírodní rezervace Hruboskalsko, což je skalní město (včetně neolitického sídliště, archeologické lokality a bývalé přírodní památky Čertova ruka) s pozůstatky přirozených porostů (reliktní bory a společenstva skal) s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Území je na samotné hranici soustavy Natura 2000. Bezesporu největší kulturní hodnotou v území je zámek Hrubá Skála, který je zapsán na seznamu kulturních památek, stejně jako Řezníčkova vila, která s řešeným pivovarem velice úzce souvisí, jak bylo již popsáno v samostatné kapitole. Z významných dopravních tras se nachází v blízkosti silnice I/35 Jičín - Turnov. Dopravní obsluhu území pak zajišťují ostatní silnice III. třídy. Hromadná doprava je v řešeném území zajišťována autobusovými linkami. Umístění zastávek i vedení linek v podstatě odpovídá současným potřebám a i možnostem provozovatele. Autobusová zastávka se nachází přímo naproti řešenému areálu. Pěší trasy v řešeném území jsou převážně turistického a rekreačního charakteru. Vzhledem k turistické atraktivitě tohoto území se jedná o velmi hustou síť pěších stezek, soustředěnou do prostoru Hruboskalska. Samostatné cyklistické stezky se v řešeném území nevyskytují. Pro tyto účely je využíváno jak pěších tras, tak i méně dopravně zatížených komunikací.

Území obce protínají cyklotrasy: cyklotrasa č. 4010 Turnov – Hrubá Skála – Chlum, cyklotrasa č. 4015 Sekerkovy Loučky – Želejov, cyklotrasa č. 4078 Turnov – Újezd pod Troskami. V blízkosti obce je vedena jednokolejná železniční trať místního charakteru č. 041 Jičín - Libuň - Turnov se zastávkami v obcích Borek pod Troskami a Hrubá Skála, která je sice mimo území obce, ale svými docházkovými vzdálenostmi pohodlně zajišťuje dopravní obsluhu místní části Doubravice. Areál se nachází, jak už bylo řečeno, ve výhodné pozici a v blízkosti několika přírodních a kulturních

památek a větších měst jako jsou Turnov, Jičín, Liberec, Mladá Boleslav, ale také i Praha. V blízkosti objektu je zaveden vodovod a středotlaký plynovod. Pozemkem prochází vedení vysokého napětí a v těsné blízkosti se nachází trafostanice. Obec Hrubá Skála nemá v současnosti vybudovaný celoplošný systém kanalizace pro veřejnou potřebu. Pouze v místní části Doubravice je vybudována dešťová kanalizace, do které jsou napojeny i splaškové odpady z některých nemovitostí. Občanská vybavenost je svou kapacitou úměrně potřebám místních obyvatel i se zřetelem na blízkost Turnova a v širších územních vztazích také Jičína a Liberce. Přesto se v obci vymezují plochy pro případné rozšíření potřebného občanského vybavení v návaznosti na stávající zástavbu. Protože Hrubá Skála leží ve významném regionu rekreace a cestovního ruchu, jsou v územním plánu vymezeny plochy pro rozvoj malých a středních komerčních zařízení, ploch pro tělovýchovu a sport. ÚP zohledňuje potřeby nejen místních obyvatel, ale především i návštěvníků. Nové objekty lze umísťovat v zastavěných a zastavitelných území sídel tak, aby nedošlo k zastavování významných průhledů na krajinné a kulturní dominanty a byla respektována urbanistická struktura sídla. Předpokládá se dále dodržení následujících principů: Budovy průmyslové, zemědělské a jiné výrobní lze situovat do stávajících areálů nebo v návaznosti na ně. Pokud stávající areály jsou negativní dominantou z hlediska krajinného rázu, pak je třeba vyhledat vhodnější umístění nebo realizovat novou stavbu tak, aby se celkový charakter areálu zlepšil. Obytné stavby umísťovat především v zastavěných a zastavitelných územích sídel. Rekreační a sportovní stavby, reklamní a informační tabule, s informacemi nevztahujícími se k zájmům ochrany přírody a krajiny, umísťovat výhradně v zastavěných a zastavitelných územích sídel, pokud nebudou snižovat estetickou hodnotu krajinného rázu. Budovy musí dodržovat především objemové limity, stavby v blízkosti objektů lidové architektury a pozitivních dominant musí být řešeny tak, aby ani esteticky nepoškozovaly tyto objekty. Novostavby nutno řešit především z hlediska dálkových průhledů, doplňkové stavby musí být svým objemem i vzhledem podřízeny stavbě hlavní.

Centrem místní části Doubravice prochází komunikace III. třídy do centrální části CHKO Český ráj. Tato komunikace je rovněž hlavní přístupovou trasou k zámku Hrubá Skála a do Hruboskalského skalního města. Obyvatelé mohou dále využívat pravidelné autobusové spoje, které jezdí v průběhu celého dne. V obci jsou rozvody nízkého napětí, veřejné osvětlení a místní rozhlas v budoucnu se také počítá s rozvodem plynu. Samospráva obce sídlí v Řezníčkově vile, která je spolu se zahradou chráněnou kulturní památkou. V obci je základní a mateřská škola se školní jídelnou, jejíž součástí je i kuchyně. U školy je i školní zahrada s dětským hřištěm. Základní a mateřská škola sídlí v jedné budově v části obce Doubravice. Občané mohou využívat služeb obecní knihovny, prodejny smíšeného zboží, dále mohou navštívit mnoho místních restaurací a hotelů. V obci je tenisový klub, který má základní zázemí. Obec Hrubá Skála je jednou z obcí Mikroregionu Český ráj, která má zpracovaný Rozvojový strategický dokument na období 2015 - 2024. Mikroregion Český ráj sdružuje 14 obcí. Účelem je spolupráce na rozvoji cestovního ruchu v tomto turistickém regionu.

pohled z jihozápadu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

pohled z jihu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

pohled z jihovýchodu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

pohled z jihovýchodu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

pohled z východu na celý areál bývalého pivovaru, v pozadí zámek Hrubá Skála (11/2016)

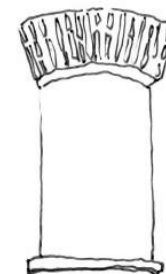
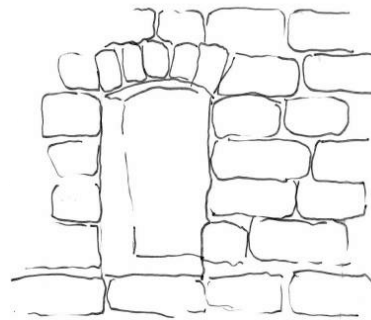
pohled z severovýchodu na celý areál bývalého pivovaru, v pozadí zámek Hrubá Skála (11/2016)

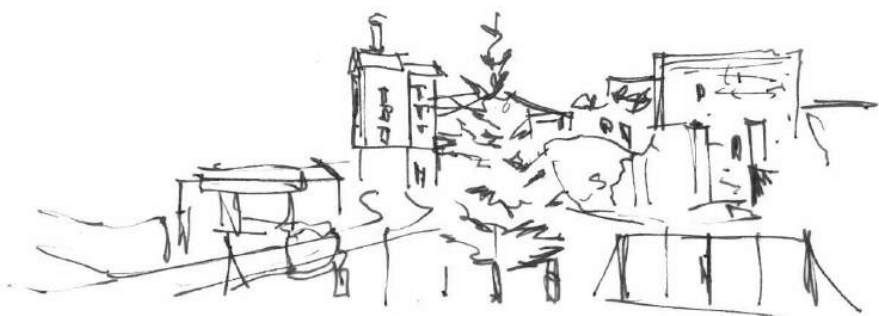

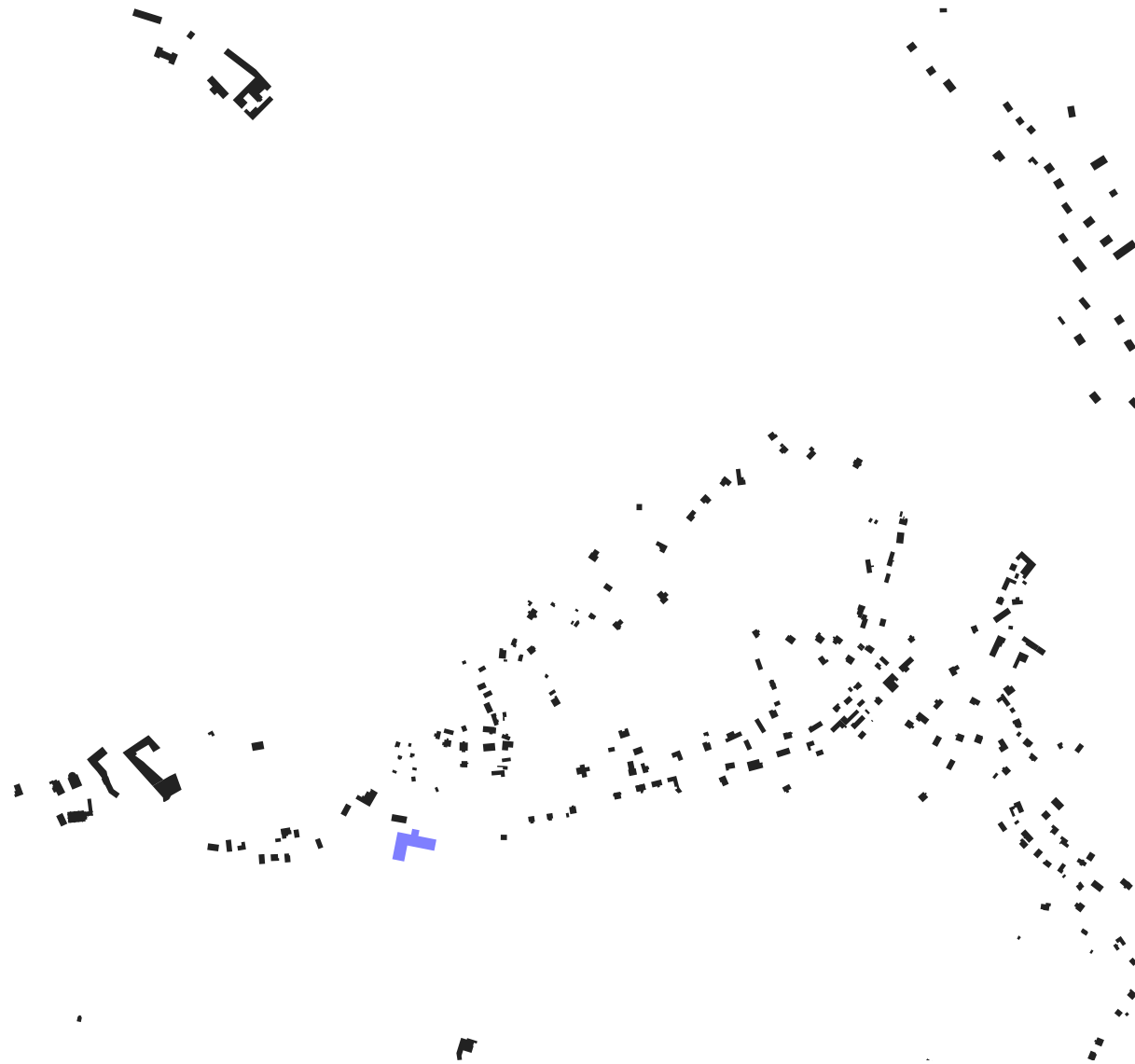
pohled ze západu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

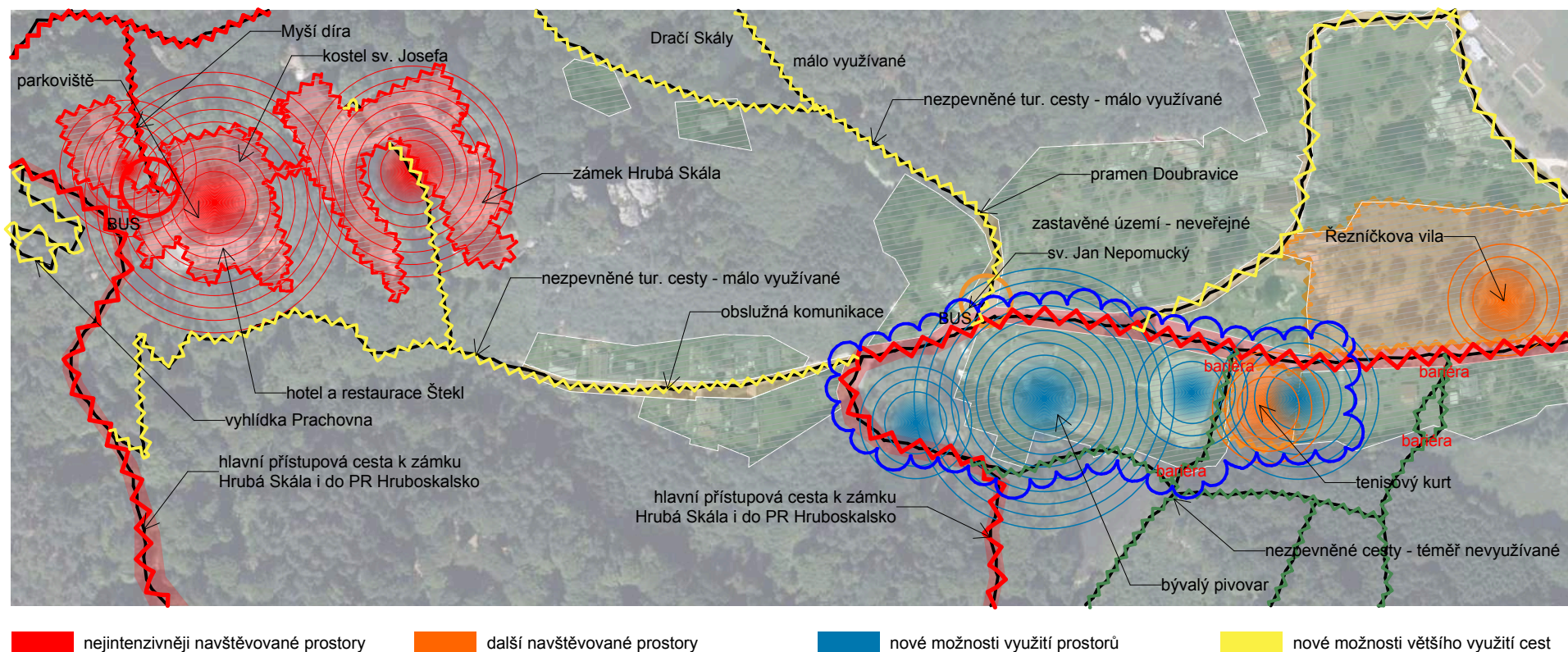
pohled ze severozápadu na areál bývalého pivovaru (11/2016)

Středem zájmu a nejméně navštěvovaným místem je zámek Hrubá Skála a PR Hruboskalsko. Místní komunikace procházející obcí Doubravice je navíc hlavní přístupovou cestou, takže je v sezóně poměrně hodně frekventovaná. Dalšími veřejnými prostory v zastavěném území jsou tenisový kurt a Řezníčková vila. Tato místa jsou využívána, avšak ne tak intenzivně. Tenisový kurt využívají především místní. Bohužel je nevhodně vklíněn do zástavby bez jakýchkoliv dalších vazeb. V Řezníčkově vile sídlí obecní úřad a pořádají se tu svatební obřady. Přiléhající zahrada by měla plnit funkci veřejného parku, kterou však plně nezastává a využívána je jen výjimečně. Velkým potenciálem je proto areál bývalého pivovaru s přiléhajícími rybníky, který by se mohl stát novým veřejným prostorem s významnými komunikačními vazbami. Vytvořením nového zájmového místa by se energie v území rozložily a odlehčilo by se tak dnes velmi přetíženým místům. Dnes málo či vůbec nevyužívané cesty by znovu nabyly na významu a odstranily by se komunikační bariéry.

intravilán obce

komunikace - silnice

komunikace - cesty

nebezpečný úse

železnice

P parkování

B autobusová zastávka

Ž železniční stanice

nové možnosti

Komunikace procházející obcí je zároveň hlavní příjezdovou cestou k zámku Hrubá Skála. Tato cesta je proto především v letní sezóně poměrně frekventovaná. Touto komunikací vede zároveň cyklotrasa. Cesta je v serpentínách v kopci úzká a nepřehledná a stává se tak nebezpečnou. Tato cesta je tak místem poměrně častých dopravních nehod. Možností řešení těchto střetů by mohlo být vytvoření záchytných parkovacích ploch pro turisty mířící nahoru k zámku a do skal. Ti by potom parkovali pod zámkem u pivovaru a využívali přístupu po turistických cestách. Tyto cesty dnes částečně pozbyly významu, protože drtivá většina jede až nahoru k zámku. Tímto řešením by se tak mohly opět stát užívanými.

Největší hodnotou téměř zchátralého pivovaru je jeho místo a poloha. Místo nabízí jedinečné výhledy na zámek Hrubá Skála a skalní město. Významným objektem je zachovalý Nobackův hvozď. Jedná se o přes tři patra nezastropený prostor ve kterém se sušil sladovnický ječmen. Na hvozdu je dochována spousta detailů na fasádě. Objekt má dochované i vnitřní dispozice. Nachází se zde dřevěné schodiště.

Hodnotný je také objekt bývalé sladovny. Tento objekt se však zachoval jen částečně. V přízemí se nachází prostory zaklenuté cihelnou valenou klenbou. V patře se pa částečně dochovala dřevěná konstrukce krovu. Ostatní objekty byly zbourány nebo jsou v havarijním stavu. Jedná se většinou o části obvodových kamenných stěn. Při rušení pivovarského provozu byla bohužel odstraněna veškerá technologie.

	hodnotná fasáda, míra hodnoty		hodnotné vodní plochy		významný pohled
	vnitřní hodnotné prostory		ubourané objekty, části objektu		významný pohled s objektem pivovaru
	očekávaná hodnotná fasáda		stávající rušivé objekty		hranice lesa

SILNÉ STRÁNKY

- spolupráce obcí v rámci mikroregionu
- individuální charakter bydlení
- příznivý demografický vývoj
- dobrá občanská vybavenost
- nízká kriminalita
- zájem obyvatel zůstat v obci
- dobré mezilidské vztahy
- bohatý společenský a kulturní život
- dobrá dopravní obslužnost obce
- zajištění nadregionálního vlakového i autobusového spojení
- součást Geoparku UNESCO
- součást CHKO Český ráj
- zelené životní prostředí, vysoké procento lesních porostů
- významné přírodní a kulturní památky
- několik naučných stezek
- atraktivní okolí obce pro turistické výlety a cykloturistiku
- množství značených turistických tras a cyklotras
- velké množství přírodních a kulturních památek
- rozmanitý přírodní reliéf
- výskyt minerálních vřidel
- věhlas turistického regionu již od 19. století
- turistické autobusové linky
- blízkost krajských a dalších velkých měst
- skalní a hradní dominanty v terénu

PŘÍLEŽITOSTI

- využití chátrajících objektů
- zlepšení spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- zapojení obyvatel do veřejného života v obci
- zlepšení podmínek pro malé a střední podnikání
- zvýšení nabídky volnočasových aktivit
- čerpání dotací z grantů z fondů EU, státního rozpočtu a dalších zdrojů
- dobudování technické infrastruktury
- atraktivní podmínky pro rozvoj turistiky a cykloturistiky
- podpora využití obnovitelných zdrojů energie
- prostor pro rozšiřování veřejné zeleně
- zlepšení environmentální informovanosti a vzdělávání obyvatel i návštěvníků
- navázání spolupráce v oblasti propagace na regionální, národní i mezinárodní úrovni
- zvýšení propagace obce
- cílená podpora návštěvnosti
- investiční příležitosti do cestovního ruchu
- umístění informací o atraktivitách na silnicích
- budování cyklostezek
- smysluplné usměrnění toku turistů

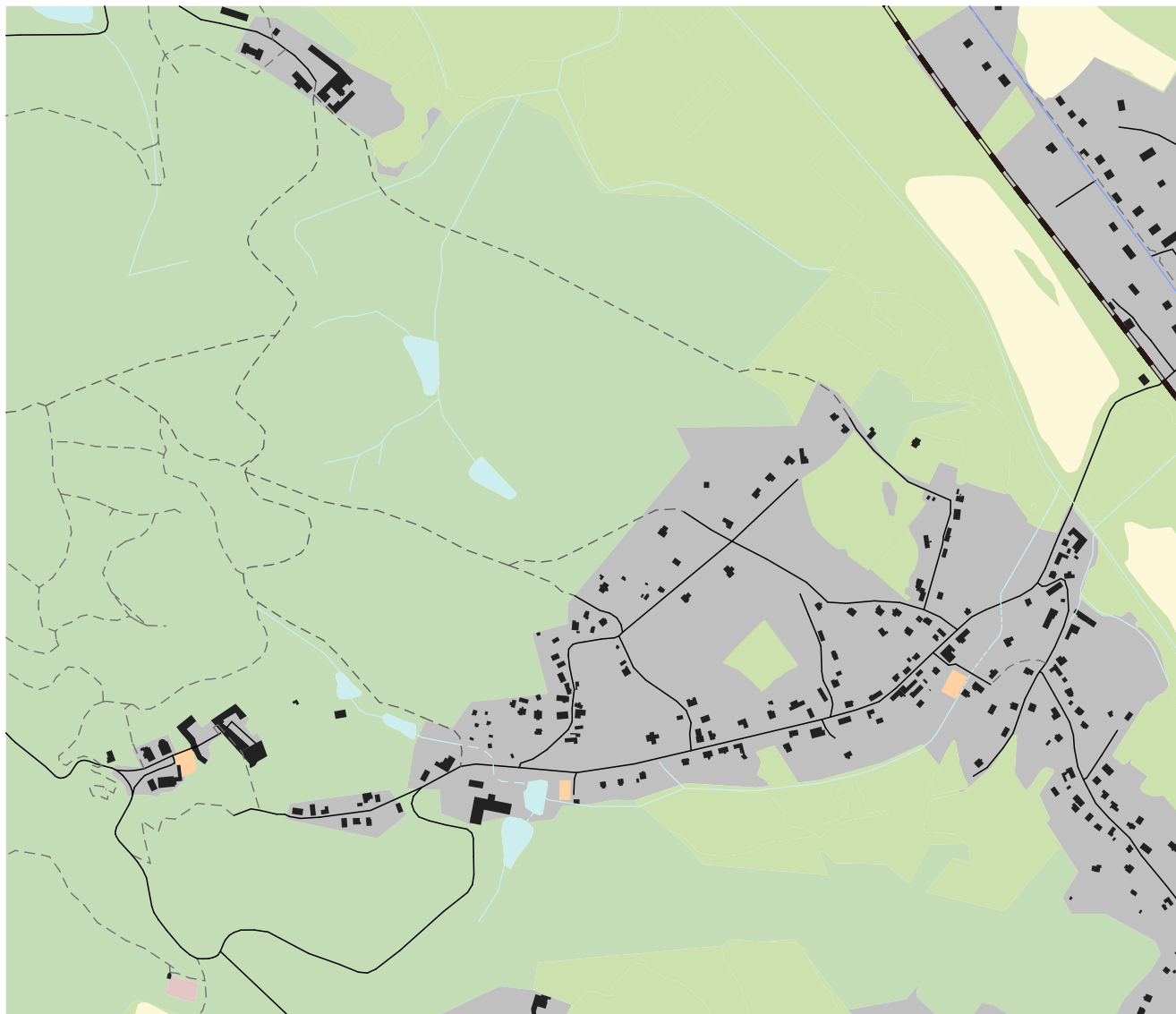
SLABÉ STRÁNKY

- nepřítomnost zdravotních a sociálních služeb v obci
- nízký obecní rozpočet a obtížná realizovatelnost investičních akcí
- vysoký podíl obyvatel, kteří nejsou přihlášení k trvalému pobytu v obci
- nutnost dojíždět za prací a vzděláním
- nedostatek parkovacích kapacit
- malá bezpečnost chodců a cyklistů
- špatný stav místních komunikací
- znečištění a poškozování veřejných prostranství
- nedostatečná infrastruktura odpadového hospodářství
- vysoký podíl fosilních paliv při vytápění
- neřešené svahové nestability
- chybějící přirozené centrum pro setkávání občanů
- nedostatečná propagace obce v Čechách i v zahraničí
- nedostatečná turistická infrastruktura
- poškozování a znečišťování přírody provozováním turistiky
- nedostatek náhradních aktivit v případě špatného počasí
- nedostatek wc a sociálních zařízení

SWOT

OHROŽENÍ

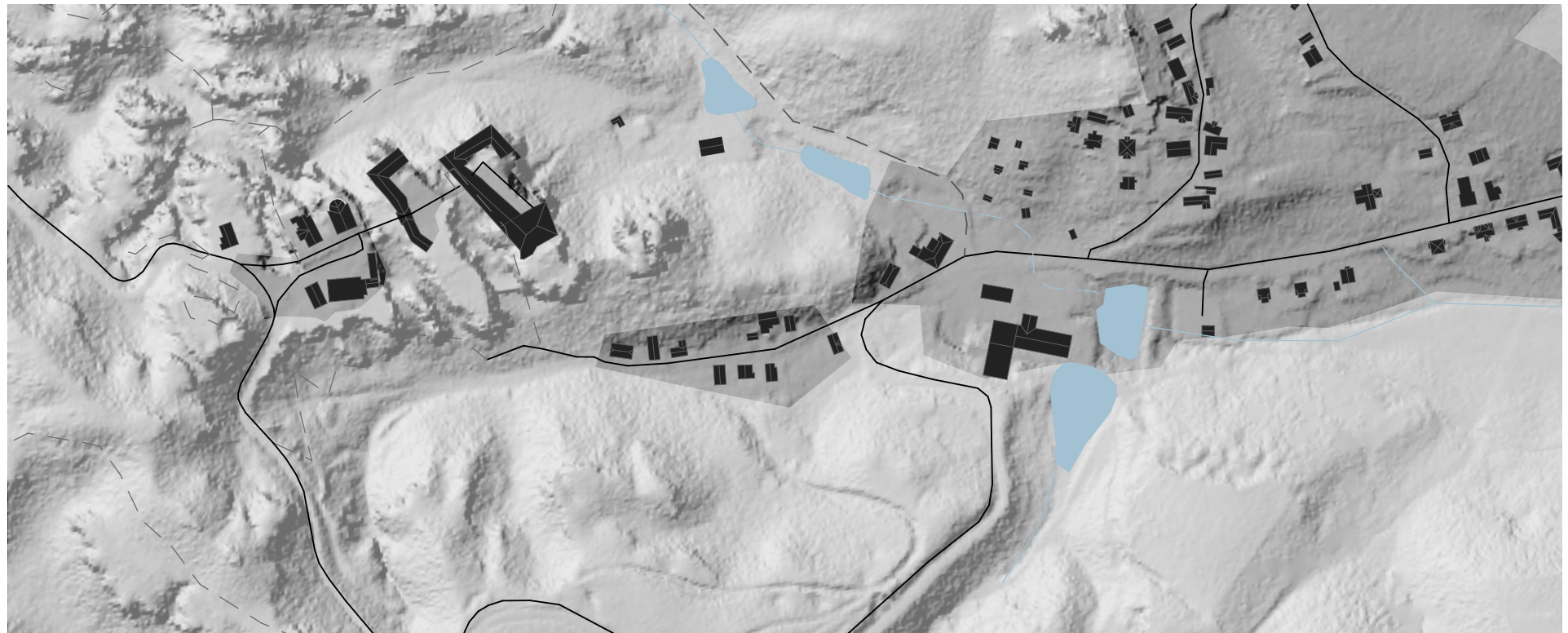
- úbytek ekonomicky aktivních obyvatel
- neúspěch při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a jiných zdrojů
- nevhodné reformy veřejné správy, snížení obecního rozpočtu
- nevybudování infrastruktury pro chodce a cyklisty, časté dopravní nehody
- chátrání místních komunikací
- neřešení svahových nestabilit, které ohrožují zdraví i majetek
- nedostatečné odkanalizování a neexistence ČOV
- znečištění obce neukázněnými turisty
- snižující se zájem turistů o obec v důsledku neexistence parkovacích míst
- devastace přírody a památek na nichž je postavena atraktivita regionu
- nárůst střetů turistů a pěších na společných trasách
- přílišná regulace na úkor pocitu svobody pohybu
- nadměrný nárůst horolezeckého využívání skal
- spoléhání na samoregulující schopnosti regionu
- konkurence

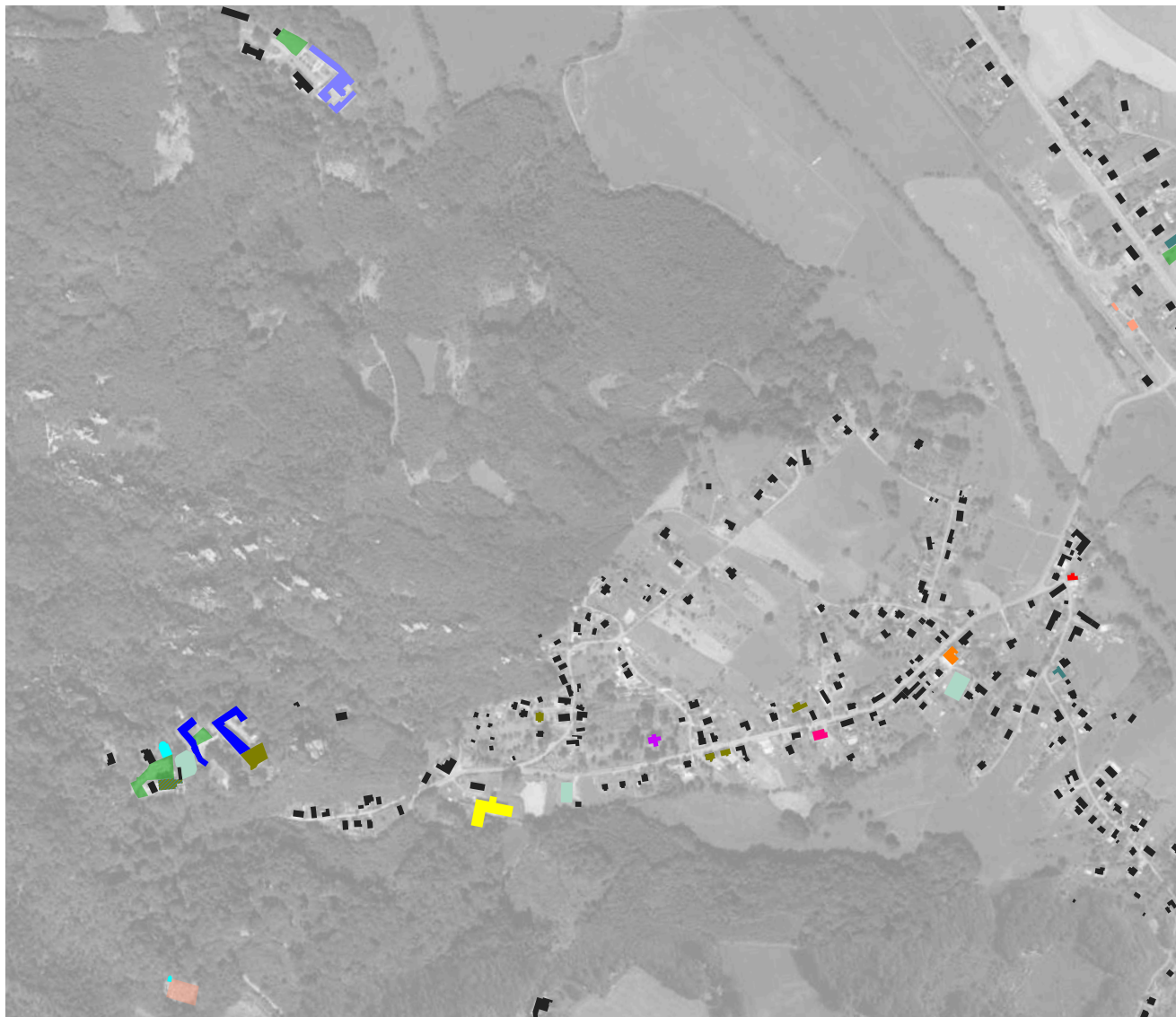
Charakteristickým znakem je všudypřítomná příroda. Ze severu, jihu a západu zástavbu ohraničuje les a skály, z východu potom plochy travnaté. Soukromé pozemky rodinných domů jsou většinou zahrady. Veřejná zeleň je v rámci zahrady Řezníčkovy vily.

intravilán obce
 zalesněné plochy
 travnaté plochy
 obdělávané plochy
 vodní plochy
 sportovní plochy
 hřbitov

Jedná se o tyickou venkovskou zástavbu. Většina objektů je jednopodlažních se sedlovou střechou. Novější objekty jsou maximálně dvoupodlažní, většinou však jednopodlažní s obytným podkrovím. Mezi větší objekty patří budova školy, obecní úřad - Rezníčková vila a především objekt bývalého pivovaru s bývalou správní budovou naproti. Dominantou je zámek, stojící nad obcí. Obec se rozprostírá těsně pod skalním masivem. Zástavba je uspořádána podél komunikace, na kterou domy většinou těsně přiléhají nebo mají menší předzahrádky. Původní zástavba je většinou k silnici otočena okapovou stranou, objevují se ale i domy s natočením stěnou štítovou.

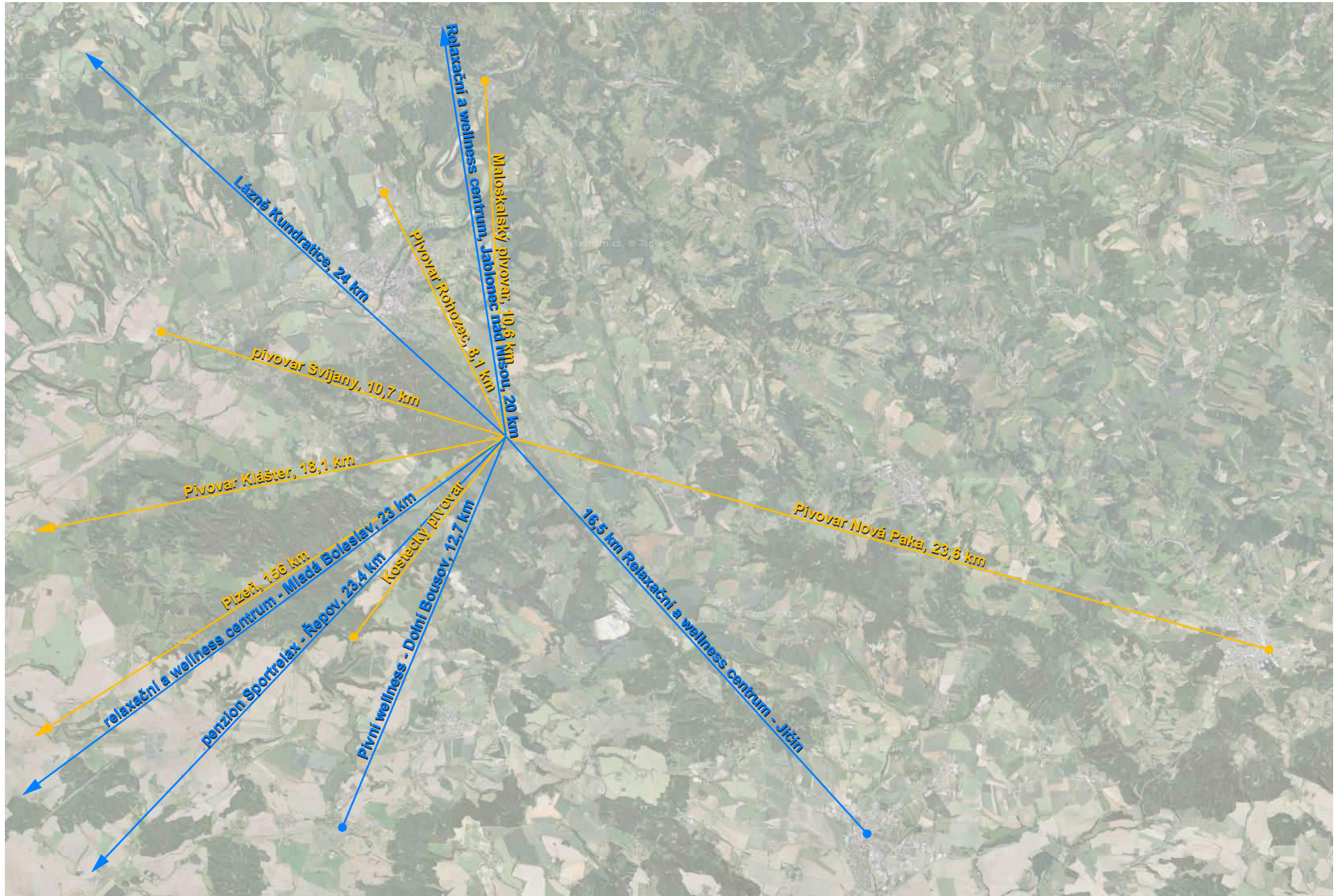

intranilán obce vodní plochy volná krajina zástavba s vyznačením střešní krajiny

Poloha řešeného objektu je na okraji obce pod zámek Hrubá Skála. Nachází se zde několik soukromých objektů s ubytováním. Vedle zámku je potom hotel Štekl a hotel je i částečně v samotném zámku. V obci se dále nachází obchod se smíšeným zbožím, ZŠ a MŠ se sportovním hřištěm, tenisové hřiště, obecní úřad, hasičská zbrojnice a obecní úřad.

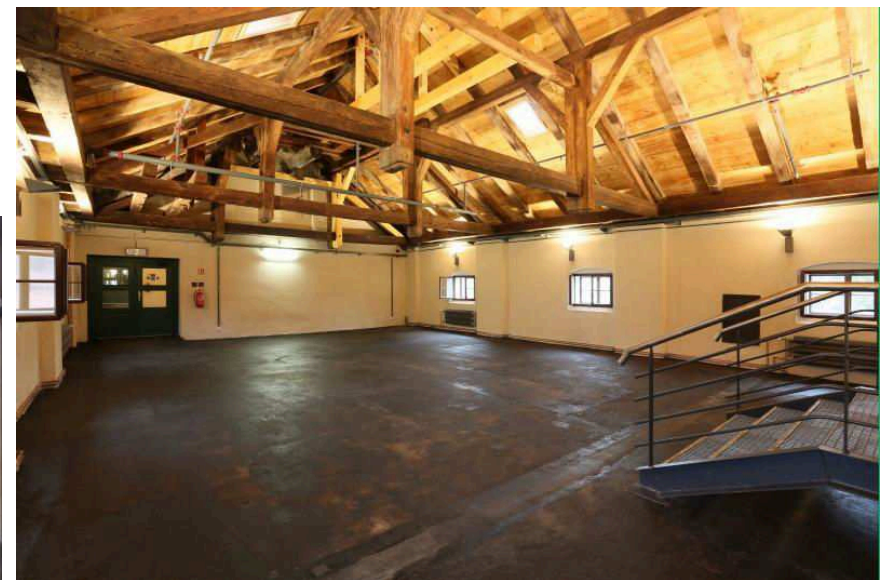
Café fara - Ateliér Štěpán

konverze pivovaru Litomyšl, AP ateliér, Pavel Fanta, Daniel Kříž, Josef Pleskot, Veronika Vašková - Škardová

renovace pivovaru Lobeč, Riofrio Architects

konverze pivovaru Plasy, Ing. arch. Tomáš Efler, Ing. arch. Božena Svátková, Ing. arch. Tomáš Šantavý

rekonstrukce kamenného domu, Scaiano, Švýcarsko, Wespi de Meuron Romeo architects

regenerace pivovaru, Istanbul, Turecko, Han Tumertekin

nezařazené

VYHODNOCENÍ ANALÝZ

Z analýz vyplývá že největším potenciálem tohoto brownfieldu se ukazují možnosti využití v cestovním ruchu či sféře služeb sídla. Areál není nijak kontaminován ani znečištěn z původních provozů. Jedná se o brownfield o relativně malé ploše, který se zdá být snadno uchopitelný a atraktivní pro potenciální investory. Poloha areálu je navíc v dobré návaznosti na technickou infrastrukturu, tj. vodu, NN a plyn. V nejbližší době se plánuje dobudování kanalizace pro celou obec. Areál má dobrou návaznost také na dopravní síť a uzly, což jsou důležité faktory pro průmyslové a komerční využití. Svým charakterem je možné areál oživit jako celek, či po etapách jedním nebo více investory. Objekt hvozdu a částečně i sladovnická humna jsou v poměrně dobrém stavu. Velká část areálu je, ale poškozena vlivem času i nevhodnými či znehodnocujícími zásahy. Po několik desítek let zde chyběla údržba a oprava třeba jen banálních poruch, které ale vedly k velkému poškození, a to nejčastěji vlivem pronikání vlhkosti. Na objektu lednice došlo k destrukci střešních krytin také přítomností náletové zeleně. V nedávné době proběhla také demolice objektu varny s komínem. Přesto a částečně i právě proto, má areál velký potenciál a prostor přijmout novou funkci. Marketingově lze využít silného fenoménu českého piva a lokální tradici jeho výroby. Industriální dědictví navíc zaznamenává v poslední době velmi rychlý nárůst zájmu. Nejčastějším způsobem financování regenerovaných brownfieldů je na území Libereckého kraje ROP Severovýchod. Jedná se o spoluúčast financování regenerace. Dále financování z vlastních zdrojů majitele, kdy je budoucím aspektem zisk z regenerovaného brownfieldu (např.: nájemné z bytů...). Využívá se ale i dalších finančních prostředků například z Norských fondů, OPŽP či dotace z fondů EU. Aspekt blízkosti krásné přírody v kontrastu s poměrně dobrou dopravní dostupností do regionálního centra zvyšuje úspěšnost regenerovaného objektu na jeho maximální budoucí využití. Je důležité aby k regeneraci docházelo rovnoměrně v celém území. Součástí méj práce proto bude i návrh veřejného prostoru, hřiště a především vytvoření záchytných parkovišť na území řešeného areálu.

NÁVRHOVÁ ČÁST

AUTORSKÁ ZPRÁVA

Předmětem práce je celková obnova areálu bývalého pivovaru v Hrubé Skále. Součástí řešení je přestavba a oprava stávajících objektů s ohledem na jejich hodnoty, tak aby umožňovaly nové funkční využití. Stávající objekty doplňují objekty nové. Cílem je také úprava celého okolí areálu včetně bývalého pivovarského rybníka a ploch stávajícího tenisového kurtu. Návrh vychází ze získaných poznatků z vlastních inventarizačních prací. Velká pozornost je věnována citlivému zapojení nových prvků a objektů do hodnotného prostředí s podpořením jeho kvalit. Důraz bude kladen především na zachování stavebních a inventárních hodnot areálu.

URBANISTICKÉ A HMOTOVÉ ŘEŠENÍ

Celková rozloha a charakter areálu umožňují a především si žádají pracovat s většími urbanistickými změnami. S ohledem k poloze a významu objektu je k řešení přistupováno co nejvíce šetrně. Celková koncepce je založena na zachování hodnotných stávajících prostor a konstrukcí s doplněním o prostory a objekty nové. Zachovaný objekt bývalé sladovny s hvozdem je doplněn o objekty nové, které jsou situovány v místě torza bývalých objektů. Tímto umístěním budov je dosaženo charakteristického osového obestavení dvora a zároveň je budova reminiscencí na původní hmoty bývalých staveb. Nová komunikační věž, je navržena do míst, kde dle získaných materiálů stával před vystavěním Nobackova hvozdu objekt patřící k varně, věž navíc hmotově reaguje na stávající Nobackův hvozď. Věž únikového schodiště na zadní části objektu pak z hmoty vybíhá ve stejném místě jako Nobackův hvozď. Nové objekty jsou zastřešeny sedlovými střechami, které svými štíty nepřevyšují stávající objekty. Venkovní prostor doplňuje altán navazující na linii budov. Rozvržení budov vytváří prostor pro pivovarský dvůr se svým charakteristickým umístěním. Vzhledem k velikosti a turistickému potenciálu areálu, ze kterých návrh vychází, se můj projekt soustředí na to otevřít areál lidem a nabídnout ho tak nejen návštěvníkům, ale i místním. Hranice soukromý/veřejný tu proto nejsou odděleny žádným oplocením. V místech, která si však vzájemný odstup žádají, jsou použity nenásilné hranice, většinou terénní vlny, voda či zeleň. Takový charakter také pivovar původně měl. Celý areál je zónován do částí, z nichž má každá svůj vlastní význam, od prostor rušnějších až po prostory klidné. Primární dělení je na horní a dolní část, jejichž předěl tvoří bývalý pivovarský rybník. V horní části se nachází objekty pivovaru. Tato část je vnímána jako prostor s větším pohybem návštěvníků a je zde soustředován hlavní děj areálu. Dolní část je pojata volněji a slouží především k odpočinku. Celý areál uzavírá obnovená jabloňová alej. Stěžejním bodem jsou také parkovací plochy, které jsou citlivě rozmístěny mezi navrhovanou zeleň, která celý areál dokresluje. Hlavní vstup na pivovarský dvůr je ten původní od severozápadu. Další pěší vstupy jsou z parkovacích ploch a od rybníka.

FUNKČNÍ A PROVOZNÍ ŘEŠENÍ, STAVEBNÍ PROGRAM

Areál nabízí návštěvníkům velké množství nových lákavých aktivit. Místo se tak stane atraktivním pro stále se rozvíjející cestovní ruch v okolí. Do stávajících objektů a především klenutých prostor bývalé sladovny je navrženo wellness centrum s wellness barem. V patře sladovny, kde se dochovaly dřevěné konstrukce stropu a dřevěné sloupy, je navržen víceúčelový pronajimatelný sál k pořádání svateb, oslav, plesů a podobně. Sál má vlastní vstup ze zadní strany objektu, vlastní zázemí, kuchyň, šatnu i toalety a lze ho tak využívat úplně samostatně. Dále k němu lze připojit i prostor v 3NP za balkonem, který se dá ale využívat i odděleně. Budova hvozdu pak z větší části slouží jako výstavní prostor a je nositelem a symbolem celého areálu. Bude zde vystaven dochovaný drobný inventář, fotografie a další. Mohou se zde také pořádat vernisáže, s možností využití pronajimatelných prostor (bar, šatna, toalety, patro..). Hlavní náplní nově navržených objektů je hotel, ke kterému patří objekt pivovarské restaurace. Restaurace je navržena v čele pivovarského dvora. Toto místo s nejkrásnějšími výhledy je věnováno právě jí. Do suterénu je umístěn minipivovar, restaurační kuchyně a veškeré technické prostory jako jsou zařízení bazénů, kotelna, strojovna vzduchotechniky a další technické prostory. Jednotlivé provozy jsou navrženy tak, aby se vzájemně nekřížily. Hned při vstupu za objektem restaurace je umístěno zásobování restaurace a odbyt pivovaru. To umožňuje zásobovací výtah. Za pivovarskou restaurací je také umístěn vstup pro zaměstnance. Tyto provozy jsou tak odděleny od provozů ostatních a veškerý děj s nimi související se odehrává na samotném začátku dvora a přímo v suterénu. Areál má jeden hlavní vstup - vstupní halu. Z tohoto prostoru se pak přes recepci dostaneme do ostatních prostor. Hlavní komunikační jádro je umístěno v nové věži, do které se vchází přímo z recepcce. Je zde navrženo schodiště s výhledy a výtah. Tento prostor propojuje veškerá podlaží od suterénu až do podkroví. Do wellness centra se vstupuje z recepcce přes suterén, kde jsou umístěny šatny, sprchy, toalety a privátní prostory wellness. Hotelové pokoje se nachází na části 2NP, v celé ploše 3NP nově navržených objektů. Restaurace je navržena do dvou úrovní, z nichž ta vrchní nacházející se v 2NP, slouží také hotelovým hostům jako snídárna. V suterénu pod restaurací se nachází kuchyň, ve které je kuchyňský výtah. Ten ústí v prostoru mezi wellness barem a restaurací, který slouží jako výdej. Výtahem je možné obsloužit i patro restaurace. Toalety jsou navrženy do suterénu, tak aby nezaplňovaly prostor v přízemí. Venkovní prostory areálu na sebe vzájemně navazují a prolínají se. Hlavní vstup je soustředován na pivovarský dvůr s venkovním posezením restaurace.

Kapacity

Hotel ubytuje až 32 hostů v 15 různých pokojích či apartmánech. Jedná se o různé varianty, od jednodůžkových až po rodinné apartmány. Všechny pokoje mají své vlastní hygienické zázemí. Víceúčelový sál má plochu 230 m² a je schopen pojmout cca 70 osob, přičemž ho lze ještě navýšit o prostor za balkonem, který pojme cca dalších 20 osob. Prostorům wellness je věnováno až 1150 m², do kterých jsou započítány veškeré plochy včetně wellness baru 70 m², venkovního dvorku 135 m² a hygienického zázemí včetně šaten, které zaujímají přibližně 70 m². Velkou část tvoří bazény 230 m². Pivovarská restaurace pojme až 70 hostů s možností sezení v patře pro dalších 24 hostů. Parkovací plochy jsou rozmístěny do více prostor a zaujímají cca 50 parkovacích stání a 2 stání bezbariérová.

ARCHITEKTONICKÉ A DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Venkovní prostory:

V návrhu je vytvořeno množství prostor s různým charakterem, které se vzájemně prolínají. Cílem je zachovat venkovský ráz celého areálu, takže se tu nachází množství travnatých ploch které jsou pojaty jako pochozí parkové s přípustnou příměsí dvouděložných bylin 50%, tak aby působily spíše jako louka. Prostory s větším provozem a plochy pojízdné jsou dlážděny jednotně žulovými kostkami. Dle charakteru je kombinováno vějířkové i řádkové kladení dlažby různých velikostí kostek, na chodníky budou použity i větší žulové desky. Úrovně s větším převýšením budou propojeny schody vyskládanými z pískovcového kamene. Volba materiálů vychází z těch původních s vazbou na materiály použité v budovách. Měkké pěší cesty, převážně v dolní části areálu budou pojaty v mlatu. Při hlavním vstupu do areálu jsou navrženy vonné keře jako jsou šeríky či bezy, ale třeba i štědřenec. V prostoru výhledů na zámek jsou použity menší jasmíny, waigelie a podobně, tak aby neclonily výhledům. Areál je po svém obvodu ohraničen jabloňovou alejí, která je v místě parkovacích ploch dvouřadá. Jedná se o pozdnější odrůdy na vysokokmenech, tak aby vyhovovaly prostorovým požadavkům při parkování aut a aby případná padající jablka neohrožovala chodce ani nepoškozovala auta. Dlážděný prostor dvora přechází přes louku právě k této aleji, čímž je vytvořen přirozený přechod a vzájemný odstup. Jabloňová alej má především stínit a ne vytvářet pohledovou clonu. Na pivovarský dvůr se váže odpočinková plocha nacházející se po pravé části od hlavního vstupu do areálu. Zde jsou rozmístěny dřevěné lavičky a vytvořen tak prostor pro volné sezení. Toto místo je odděleno od komunikace ovocnými keři a přirozeně přechází do lesového porostu. V místech, kde je množství výhledů na zámek jsou vysázeny pouze nižší keře jako jsou rybízy, angešty apod., tak aby neclonily výhledům ani z prostor restaurace. V zadní části areálu jsou umístěny další parkovací plochy, které mohou využívat již ubytovaní hosté a vstupovat pak do hotelu zadním vstupem, ale může sloužit i víceúčelovému sálu. Parkovací plochy jsou příjemně umístěny mezi zeleň, která navíc vytváří stínění. Hned za vstupem do areálu jsou umístěna bezbariérová stání a stojany pro kola, která jsou tak schována a otočena směrem k odpočinkovému prostoru. Podél vstupu do suterénu, kudy se zásobuje, jsou zeleninové a bylinkové záhony, pro potřeby kuchyně. Horní část areálu dělí od té spodní rybník, který bude vyčištěn a bude sloužit k rekreaci návštěvníků ale i místních. Z horní části k rybníku přiléhá dřevěné molo, které navazuje na venkovní altán. Z mola nad rybníkem jsou krásné výhledy na areál a zámek. V tomto prostoru, lze požádat za pěkného počastí svatby a hostiny. Hygienické zázemí při pořádání těchto akcí je umístěno v rámci víceúčelového sálu. V altánu bude venkovní kuchyně s grilem a udírnou, v zadní části tohoto altánu bude pohotovostní toaleta s převlékárnou. Z dřevěného mola lze po dřevěném schodišti sejít přímo k vodě. Schody pak dále pokračují v pískovcovém kameni do vody. V celém prostoru budou volně rozmístěny dřevěné lavičky. Osvětlení dvora je řešeno pomocí nízkých sloupků, které jsou rozmístěny v pochozích plochách, ale i travnatých částech. Dolní část areálu je pouze rekreační. Hráz rybníka i prostor pod ní bude zatravněn. Tenisové hřiště bude přemístěno v rámci obce na vhodnější místo například k místní hasičské zbrojnici. Zde se pak bude nacházet pouze dětské hřiště s houpačkami. V tomto prostoru je navíc vyveden potok z Podskalí, který bude celkovou atmosféru dokreslovat.

Vnitřní prostory:

Většina nových objektů je vystavěna na torzu těch bývalých. Zachovalé obvodové kamenné stěny jsou znovu využity a tak se do nové hmoty propisují. Všechny prostory mají jeden hlavní vstupní prostor - vstupní halu. Vstupní hala se nachází v novém objektu, kde se dříve nacházela varna. Tento prostor je otevřen přes dvě patra a je nově zaklenut. Převýšení i klenby tak podpoří tento významný prostor. Do vstupního prostoru prostupují pivovarské varní kotle ze suterénu. Ty jsou k vidění už z pivovarského dvora a lákají tak vstoupit dovnitř. Na vstupní halu navazuje hotelová a wellness recepce. Z recepce se lze dostat do všech prostor objektu. Do stejné úrovně je navržena pivovarská restaurace, která má výhledy na zámek.

Restaurace má i vlastní letní vstup a venkovní posezení na pivovarském dvoře. Tento prostor má dřevěné polopatro, které je využíváno také jako snídařna pro hotelové hosty. Celý prostor je otevřen do krovu. V restauraci je umístěn výčepní tank. Restaurace se nachází v místě bývalých chladících štoků. Tento prostor byl také vzdušný a otevřený. Do prostoru wellness se schází z recepce do suterénu. Vstupní prostor má průhled do pivovaru. Odtud se pak vstupuje přes šatny a hygienické zázemí do předprostoru se schodištěm a výtahem směřujícími do hlavního prostoru wellness. Z tohoto předprostoru se také vstupuje do privátních prostor wellness. Hlavní prostor je pak navržen v úrovni 1NP. V prostorách stávající sladovny, kde se zachovaly klenby jsou navrženy bazény různého charakteru. Celý tento prostor byl ponechán co nejvíce otevřený, tak aby vynikly zachovalé konstrukce. Do prostor bývalých lednic, které jsou dnes zasypány jsou navrženy saunové a další prostory. Obvodové kamenné stěny jsou ponechány a do nich jsou vloženy saunové boxy. Tuto část uzavírá tichá odpočívárna. Wellness má svůj vlastní bar, který má stejně jako saunové prostory přístup na venkovní dvorek s ochlazovacím bazénem. V dalších podlažích se pak nacházejí hotelové pokoje. Hotelový hosté mají možnost využít privátního výtahu do prostor wellness. V úrovni 2NP mohou využít soukromého venkovního sezení. Do hotelu se primárně vstupuje přes recepci, ubytovaní hosté však mají možnost zaparkovat v horní části za objektem a využít zadního vstupu v úrovni 2.NP či využít venkovního schodiště, které je zároveň únikové a dostat se přímo do 3NP. V objektu sladovny je věnován stávající prostor 2.NP pronajímatelnému víceúčelovému sálu. Tento sál má vlastní vstup ze zadní strany objektu, kde je úroveň terénu na úrovni tohoto podlaží. Součástí je foyer s barem, šatna, toalety a patro s balkonem, které lze využívat i odděleně. Tyto prostory mají vlastní kuchyň se zázemím a fungují tak odděleně od ostatních provozů objektů. Sál je otevřen do krovu a lze k němu ještě připojit prostor za balkonem, na který lze vystoupat po schodišti v hvozdu nebo po venkovním schodišti. Pronajímatelný prostor tak nabízí různé možnosti využití s různými kapacitami. Velikost prostoru lze proto měnit dle situace. Hvozdu bude využíván jako výstavní prostor s možností prohlídky na vyžádání recepční. Bude zde vystaven drobný zachovalý inventář pivovaru. Zároveň je však možné pořádat zde vernisáž apod. a využít i prostor baru, toalet a foyer v 2NP, či uzavíratelný balkon v 3NP. Tyto prostory přímo navazují na prostory hvozdu. Do suterénu je umístěn pivovar, prostory kuchyně, částečně prostor wellness a technické prostory se zařízením bazénů. Do prostoru kuchyně a pivovaru se vstupuje ze zadní strany. Za vstupem do suterénu se nachází osvětlená výdejní kancelář. V prostoru chodby se prostor dělí na provoz kuchyně a provoz pivovaru. Čišníci a obsluha zde mají provozní schodiště, které ústí ve výdejně, nacházející se mezi wellness barem a restaurací. Kuchyň má denní osvětlení anglickými dvorky a má množství různých skladů a skladových prostorů. Pivovar má veškeré potřebné prostory. Nachází se zde prostor s ležáckými sudy, který slouží také jako stáčírna. Pivo je na objednávku stočeno do sudů a přímo expedováno ven. Dalšími prostory jsou spilka, varna, technická místnost s chlazením a sklady sudů, chmele a sladu. Dostatečný prostor je ponechán pro technické místnosti jako jsou prostory pro vzduchotechnické jednotky, kotelnu, zařízení bazénu a podobně. V suterénu se také nachází hygienické zázemí pro návštěvníky nejen restaurace, které je přístupné z nové komunikační věže.

STAVEBNĚ TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Hvozdu:

Objekt hvozdu bude rekonstruován podle původních Nobackových výkresů z roku 1868. Úpravy se budou týkat drobných úprav na fasádě a úpravy omítek. Dále budou vyměněna okna za původní dřevěná špaletová a střešní krytina za původní břidlicovou. Objekt bude mít také obnovenou návaznost na bývalou sladovnu. Dřevěné schodiště bude repasováno a potřebné prvky vyměněny. Dveře budou nové dřevěné, navrženy dle původních.

Bývalá sladovna:

Objekt sladovny vyžaduje větší úpravy. Týkají se především nových skladeb podlah, tak aby vyhovely tepelně technickým požadavkům. Zachovalé dřevěné sloupy v 2NP bude nutno zrevidovat a zjistit jejich stavebně technický stav, případně je lokálně vyprotézovat. Celý krov bude rekonstruován dle výkresu J. Svobody z roku 1987, ale bude mít nový tvar bez valby. Stavající strop 2NP bude mít novou skladbu, dřevěná prkna budou ponechána, případně repasována. Strop bude na větší části prostoru vyjmut a bude vytvořen průhled z víceúčelového sálu do konstrukce krovu. Krov bude zateplen nad rovinou krokví a hambalkem. Krovky budou napuštěny transparentním nátěrem proti dřevokazným škůdcům a plísním. V sále budou osazena nová okna v industriálním duchu dle těch dochovaných s tepelně technicky vyhovujícími vlastnostmi (vícekomorový rám, dvojsklo). Omítky budou nové štukové, nanesené na ošetřené zdivo. V přízemí, v prostoru wellness, budou opatřeny kamenné stěny vhodnou povrchovou úpravou a budou zde provedeny sádrové omítky. Okna budou stejně jako v 2NP nová v industriálním duchu. Do tohoto prostoru budou zapuštěny bazény. Konstrukce bazénu je betonová.

Nový objekt v prostoru zbourané části sladovny, sklepů a lednice:

Objekt sladovny je dále dostavěn v místě torza kamenných obvodových zdí. Zdemolované obvodové stěny budou opět vyzděny, ale už tepelně izolačními keramickými cihlami ($U = 0,11 \text{ W/m}^2\text{K}$). Okna budou navržena nová v industriálním duchu s tepelně technicky vyhovujícími vlastnostmi (vícekomorový rám, dvojsklo). Dveře budou dřevěné, případně dřevěné s prosklenými díly. V saunových prostorách bude stávající obvodové zdivo zachováno a opatřeno vhodnou povrchovou úpravou a ponecháno bez omítek. Strop bude nový železobetonový. Ve vstupním prostoru je prosklený výtah se strojovnou v suterénu, propojující hotelové prostory s wellness. Tento výtah bude v prostorách hotelu zděný s protipožárními dveřmi. V těchto nových prostorách budou vyzděny nové nosné pilíře z keramických materiálů a prostor bude nově zaklenut cihelnou valenou klenbou, stejně jako je to v zachovalé části sladovny. Ostatní nenosné dělicí prvky budou zděné z keramických materiálů tl. 150 mm. Prostor tiché odpočívárny bude prosvětlen kruhovým světlíkem. Venkovní prostor wellness - dvorek, je v místě bývalé lednice, kde je zachováno pouze obvodové kamenné zdivo. To bude opatřeno vhodnou povrchovou úpravou a ponecháno bez omítek. V prostoru 2NP budou nosné stěny i dělicí prvky z keramických materiálů, ty budou opatřeny štukovými omítkami. Konstrukce krovu budou moderní dřevěné lepené prvky, s nadkroevní izolací. V návrhu se počítá s novou konstrukcí vikýřů pro prosvětlení pokojů v podkroví. Barva fasády na objektu sladovny, hvozdu a nově dostavěné části k sladovně bude sjednocena v původním odstínu pískově okrové.

Nový objekt v prostoru bývalé varny:

Objekt plynule navazuje na objekt bývalé sladovny. V prostoru vstupní haly je navrženo dřevěné polopatro, pod které je umístěna recepce. Strop je nově zaklenut cihelnou klenbou. V horních patrech jsou nosné i dělicí stěny z keramických materiálů. Jsou zde navrženy vhodné tepelně vyhovující skladby podlah. Strop nad 2NP je železobetonový. Na jižní straně v 3NP je patro odskočeno a vytváří tak prostor pro balkony. Stěny jsou zděné z keramických materiálů. Nové obvodové konstrukce opět z tepelně izolačních keramických cihel. Objekt má nový moderní dřevěný krov z lepených prvků, s nadkroevní izolací. Do prostoru balkonů se vstupuje prosklenými portály, které z exteriéru zároveň budovu pocitově odlehčí. Dveře jsou dřevěné případně s prosklenými díly. Okna nová ocelová v industriálním duchu s tepelně technicky vyhovujícími vlastnostmi. Původní obvodové kamenné zdivo bude ošetřeno vhodnou povrchovou úpravou a ponecháno bez omítek.

Restaurace:

Nový objekt restaurace bude navazovat na stávající kamenné stěny a bude tak vyzděn dvojitou kamennou stěnou s izolací v prostoru mezi nimi. Kamenné zdivo pak zůstane odhaleno v interiéru i exteriéru. Uvnitř restaurace je navrženo dřevěné polopatro. Prostor má nový moderní dřevěný krov z lepených prvků, který je odhalen. Izolace je provedena opět nad rovinou krokví. Střešní krytina z keramických tašek s přírodním odstínem. Okna jsou nová v industriálním duchu s tepelně technicky vyhovujícími vlastnostmi (vícekomorový rám, dvojsklo). Původní obvodové kamenné zdivo bude ošetřeno vhodnou povrchovou úpravou a ponecháno bez omítek.

Nová komunikační věž:

Nový objekt komunikační věže je vyzděn z tepelně izolačních keramických cihel, stropní konstrukce jsou železobetonové, stejně tak i schodiště. Krov je nový dřevěný z lepených prvků a střešní krytina stejně jako na objektu hvozdu břidlice.

Budovy jsou částečně podsklepeny. Při bloubení jámy se bude muset dbát na stabilizaci stávajících konstrukcí, které se budou podezdívat. Nosné stěny a stávající zdivo bude průběžně ještě podpíráno železobetonovými pilíři. Stropy budou železobetonové. Nosné i dělicí konstrukce budou opět zděné z keramických materiálů. Prostor kanceláře a kuchyně bude osvětlen pomocí nových dřevěných oken. V suterénu se nachází také prosklené vnitřní stěny, umožňující výhled do prostor pivovaru. Nové i stávající obvodové konstrukce a podlahy suterénu budou odizolovány a zatepleny.

Prostor únikového schodiště v zadní části objektu bude zděný z keramických cihel, krytina bude břidlicová.

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Ve všech objektech budou zavedeny nové rozvody elektřiny, kanalizace a vody. Areál využije stávající přípojky vody, dále bude mít novou přípojku na kanalizaci, která se bude v obci v nejbližších dnech budovat. Dešťová voda bude sváděna do potoka pod rybníkem. Areál bude také nově připojen na stávající plynovod v obci. Vytápění a ohřev teplé vody bude vzhledem k odlišnosti provozů a charakteru řešení lokálně pomocí převážně kombinovaných plynových kotlů. Pro jejich umístění jsou navrženy technické místnosti v suterénu. Vnitřní rozvody jsou vedeny v drážkách, ve stěnách, v podlaze a svedeny do šachet.

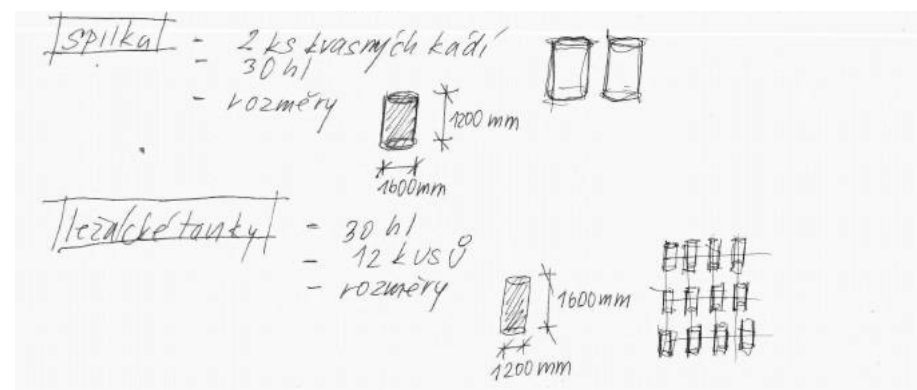
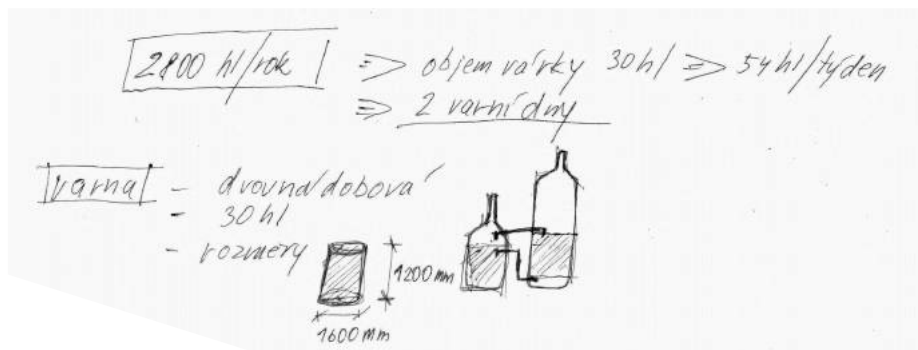
Vzduchotechnika:

Systémem vzduchotechniky budou vybaveny pouze prostory, které to bezprostředně vyžadují. Především prostory wellness, které budou mít vzduchotechnickou jednotku umístěnou v suterénu. Vzduchotechnické potrubí bude v suterénu rozvedeno pod stropem, v některých prostorách schováno do podhledu. Vzduch bude nasáván v zadní části areálu, v prostoru pod venkovním schodištěm. Výdech bude odveden do prostoru horního parkoviště. Prostor bazénu bude mít vzduchotechnické potrubí rozvedené pod podlahou 1.NP, výústky, pak budou v nikách ve stěně, případně přímo v podlaze. Tímto budou zároveň nahřívány obvodové stěny a zamezí se tak případnému rosení. V saunových prostorách bude vzduchotechnické potrubí v podhledu. Prostor kuchyně bude mít vlastní vzduchotechnickou jednotku v podhledu, nad prostorem šaten, vzduchotechnická jednotka pivovaru a technických místností bude umístěna v technickém prostoru se stejnými trasami nasávání a výdechu. Bar bude větrán přirozeně, případně bude mít vlastní vzduchotechnickou jednotku v podhledu. Prostor restaurace bude větrán přirozeně a ventilátory. Víceúčelový prostor bude mít vzduchotechnickou jednotku v půdě nad sálem. Nasávání a odvod vzduchu bude nad střechu. Ostatní prostory budou větrány přirozeně. Odvětrání hygienických prostor bude vyvedeno převážně nad střechu.

Požární řešení:

Jednotlivé provozny jsou děleny do požárních úseků, které jsou vzájemně odděleny požárními stěnami, stropy a dveřmi. Unikovým prostorem z horních pater a suterénu je komunikační věž a venkovní schodiště na zadní straně objektu. Prostory s návazností na terén budou mít unikové východy.

V půdních prostorách je prostorová rezerva. Na tuto půdu se lze dostat obslužným schodištěm umístěným ve stropě 3NP na chodbě před unikovým schodištěm.

OŠETŘENÍ STÁVAJÍCÍHO ZDIVA

Stávající zdivo, které se bude zachovávat je třeba očistit a následně povrch udržovat. Ve venkovním prostředí jsou kamenné prvky namáhány různými znečišťujícími činiteli. Nachází se zde plísně a houby, saze, prach, ale třeba i rez z nevhodně zabudovaných železných předmětů či nečistoty ze stavebních hmot. Vyčištění lze provést různými způsoby v závislosti na velikosti plochy, druhu znečištění a dalších faktorech, které nutno zvážit a vybrat nejvhodnější metodu čištění, tak aby došlo k maximálnímu vyčištění a zároveň aby nedošlo k poškození čistěné plochy. Lze použít čištění mechanické, chemické, laserové či různé kombinace.

Plochy znečištěné zbytky stavebních hmot, lze odstranit mechanicky pomocí kamenických dlát, podle typu původní povrchové úpravy. Tyto plochy lze osekávat zubáky, špičáky, při větších plochách rýhovačkami hladkými nebo zubatými. Tímto způsobem je možné vytvořit původní vzhled ploch a odstranit veškeré nečistoty, ale za cenu částečného nebo úplného znehodnocení původní povrchové vrstvy, která se oseká až na tzv. zdravou neznečištěnou vrstvu kamene. Tento způsob bude proto využit jen omezeně. Méně destruktivním způsobem je použití ocelových kartáčů nebo kartáčů s umělým vlasem za sucha či za mokra. Přesto zde dochází k částečnému narušení povrchové vrstvy kamene. Při užití umělého vlasu kartáče s jemným vlasem prakticky k žádnému poškozování vnější povrchové vrstvy nedochází, snižuje se však mycí účinek. Při čištění pod vodou se mycí účinek zvyšuje, ale zvyšuje zvlhčení a znečištění okolí. Ruční metody čištění jsou náročné a je možno je použít pouze v omezené míře na plochy menšího rozsahu. Lze využít i strojního mechanického čištění pomocí ruční úhlové brusky nebo speciálních brousících strojů, které jsou tvarově uzpůsobeny i k čištění rohových míst. Broušení je vhodné zejména pro rovné řezané či broušené pískovcové plochy. Broušení lze zasucha i zamokra. Lze použít i speciální pemrlovací stroje s odsáváním prachu přímo od pracovního nástroje. Při čištění větších ploch je vhodné užití mechanického strojního čištění. Na podlahové plochy lze použít ručně vedenou podlahovou brusku. Dalším způsobem je čištění pomocí ručního tlakového stroje. Hlavním čistícím prostředkem je zde voda, do vody lze i přidávat abrazivní látky pro zvýšení účinnosti. Existují různé způsoby při užití tlakového přístroje, například přímočarý či rotační tlakový vodní paprsek, s teplou vodou, s vařící vodou a párou a další. Při velkém znečištění lze použít i tlakový paprsek s přísadkou křemičitého písku. Povrch je zde však opět odbroušen a dochází zde k odstranění vrchní vrstvičky kamene. Lze použít i jemnější metodu tlakového paprsku s přísadkou malých skleněných kuliček. Při této metodě nedochází k takovému obrušování a je proto šetrnější.

Dále je možné použít variantu čištění chemickými čistícími prostředky, které ovšem nenarušují čištěný kámen. Tyto prostředky jsou většinou na bázi kyselin, které se ředí v závislosti na druhu a velikosti znečištění. Je vhodné provést zkoušku koncentrátu na vzorku kamene. Přípravek se nechá určitou dobu působit a poté je nutno ho důkladně smýt vodou. Tato aplikace se několikrát opakuje. Pro zvýšení účinnosti lze uvolněnou špínu navíc ještě čistit kartáčem s jemným vlasem a nečistoty odsávat vysavačem nebo extraktorem. Je velice důležité, aby byl chemický prostředek po aplikaci odstraněn, aby při styku s vodou nedocházelo k opakované reakci a následnému narušení kamene. Vhodné je proto použít extraktor, který čistí pomocí horké vody a páry a současně vymyté plochy odsává. Lze využít také různých čistících prostředků dle druhu znečištění.

Další možností je čištění kamene laserovým paprskem. Laserový paprsek je vyslán na čištěnou plochu a nečistoty jsou tímto paprskem odstraněny. Po odstranění veškerých nečistot se paprsek odrazí od čištěného kamene a dále již neproniká, takže kámen není ničím. Tato metoda se však pro svoji vysokou finanční náročnost v praxi prakticky nepoužívá.

Při kombinování se nejčastěji využívá kombinace mechanických a chemických způsobů čištění, ale i další kombinace.

Zásadní je také následná údržba kamene. Jednou z možností údržby je hydrofobizace. Ta se provádí z důvodů vytvoření vodoodpudivého povrchu a tím pádem k zamezení průniku srážkové vody do kamene. Díky těmto prostředkům se ale omezuje i riziko poškození vlivem vlhkosti, lišejníků, výkvětů, řas, či poškození mrazem. Dále mohou tyto prostředky chránit kámen před vnikáním mastných kapalin, olejů apod. Většina hydrofobizací je na bázi silikonů obsahující křemík, důležitý pro dobrou přilnavost. Rozhodujícími vlastnostmi této impregnace je difúze, vysoká životnost, schopnost rychlé a důkladné penetrace, schopnost neměnit zásadně vzhled ošetřované plochy, odolnost vůči alkáliím a ekologická a zdravotní nezávadnost. Životnost těchto prostředků se pohybuje kolem 5-10 lety. Po této době se doporučuje provést novou aplikaci. Lze i zvýšit odolnost kamene pomocí zpevňovačů. Těmito látkami lze dosáhnout zvýšení pevnosti ošetřovaného materiálu, hlavně tedy jeho povrchové vrstvy. Nejčastěji jde o sloučeniny křemíku. Je však stejně jako u hydrofobizačních prostředků aby byly prostředky paropropustné a nedocházelo k zadržování vlhkosti uvnitř kamene. Lze použít i speciální nátěry, které vytvoří na povrchu nepropustnou clonu proti pronikání barev do kamene.

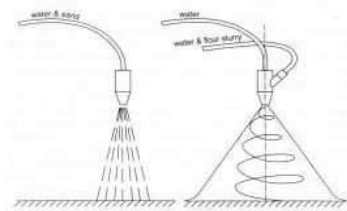
nástroje pro mechanické čištění zasucha

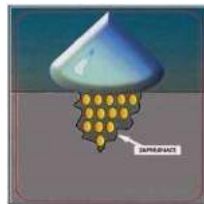
ocelové kartáče

podlahová bruska

přímočarý a rotační vodní paprsek

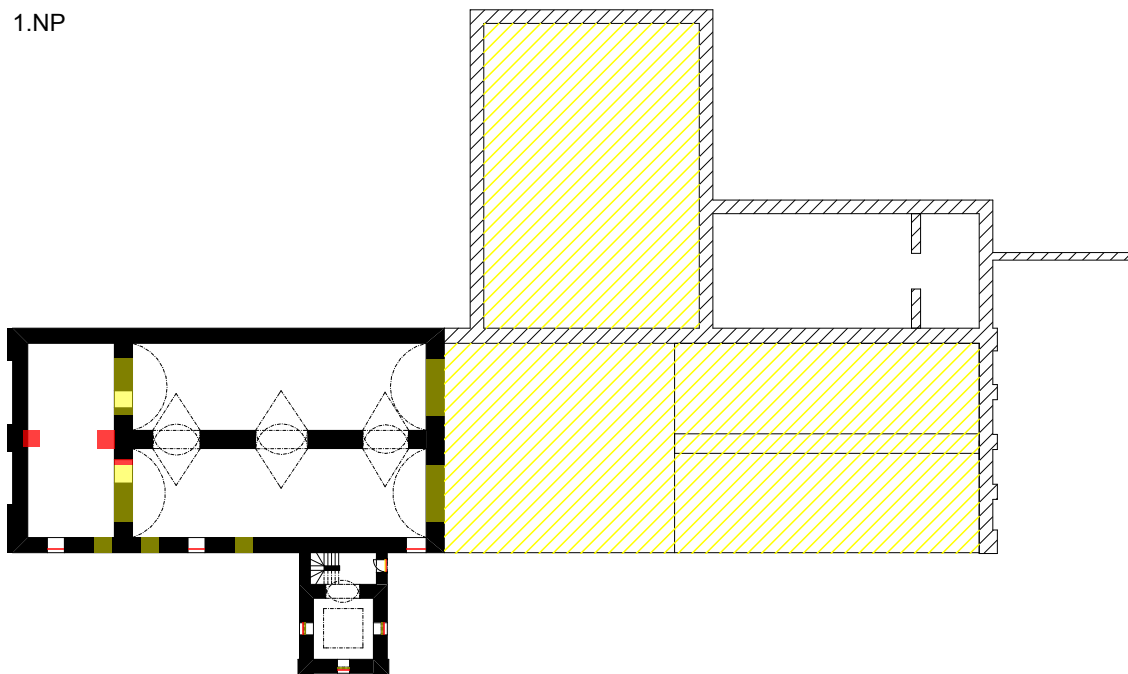
hydrofobizace

NÁVRH GRAFIKY

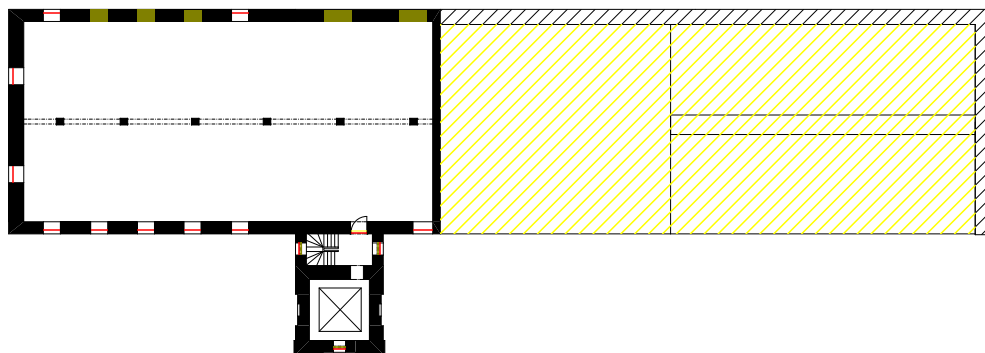
Návrh grafiky pro budoucí funkci pivovaru. Návrh loga a pivních podtácků v několika barevných provedeních a možných kombinacích. Návrh vychází ze symbolu pivovaru, kterým je hvozd a který se jako jediný dochoval v téměř své původní podobě. Použité písmo vychází z tvarosloví na průčelí tohoto hvozdu. Barevnost vychází z původní barevnosti, kterou pivovar používal, upřednostňována je barva zelená a šedá, symbolizující jedinečnou přírodu, ve které se pivovar nachází.

1.NP

2.NP

3.NP

4.NP

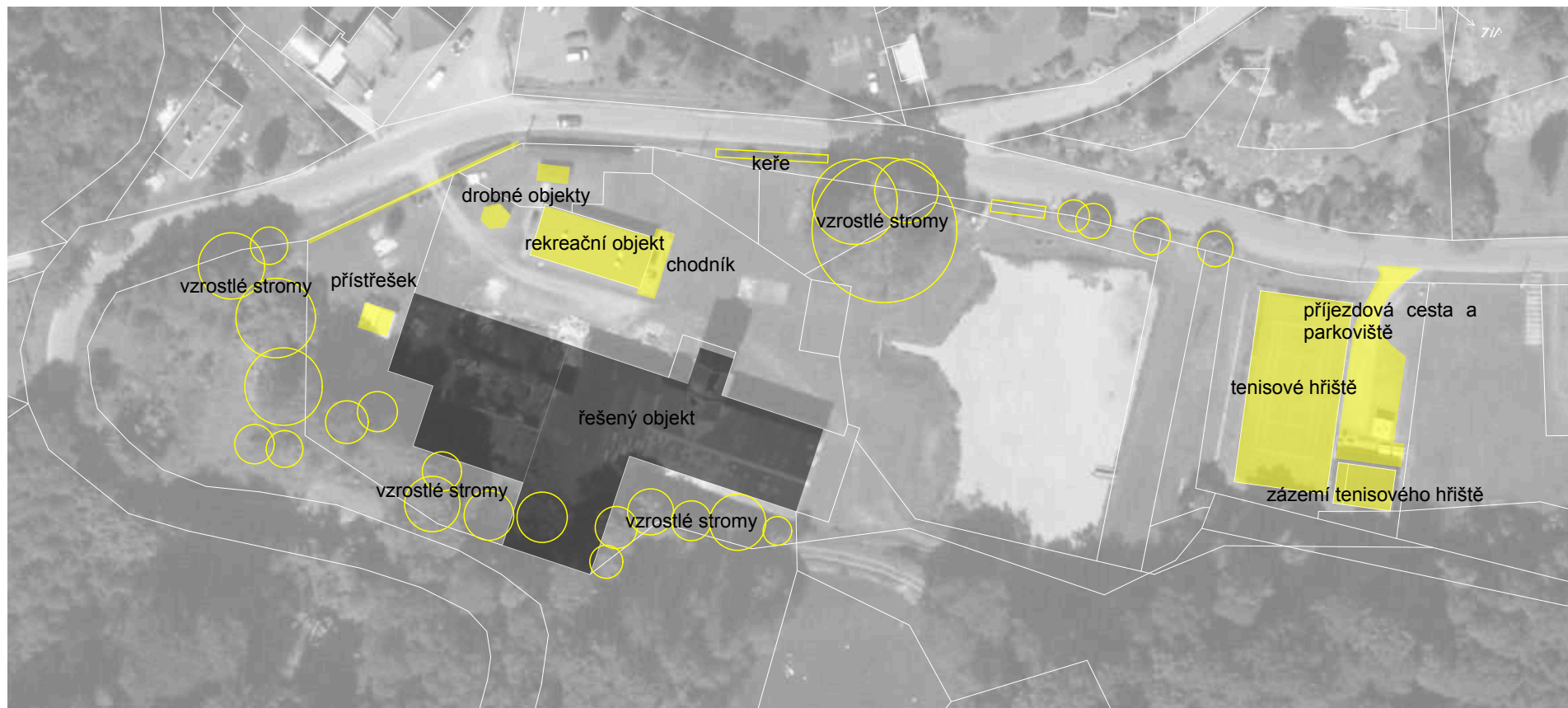

 bourané konstrukce

 nové konstrukce

 stávající zdivo vyžadující větší opravy, bude se zachovávat

 zdivo v havarijním stavu, bude odstraněno

 bourané objekty, kácení zeleně

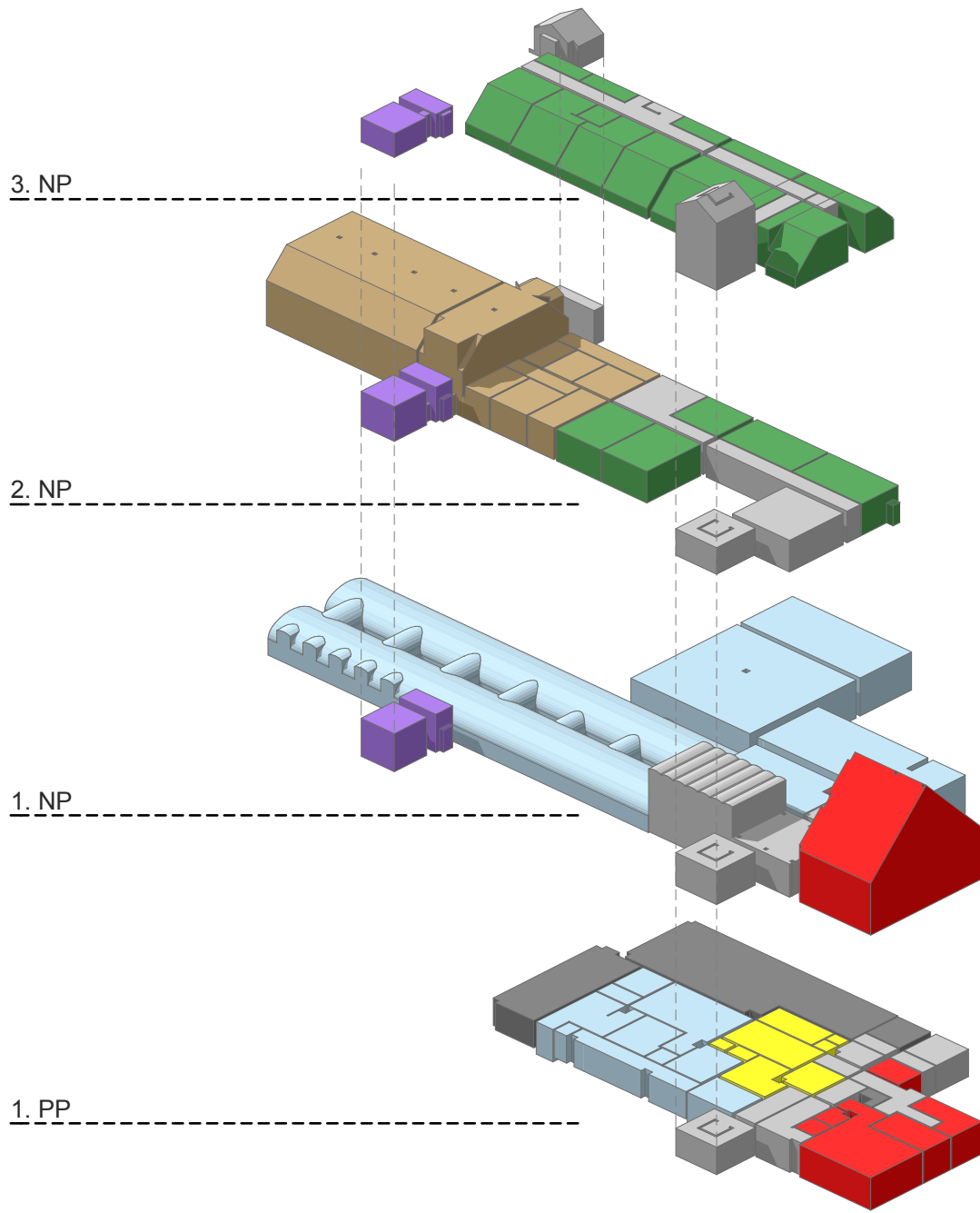

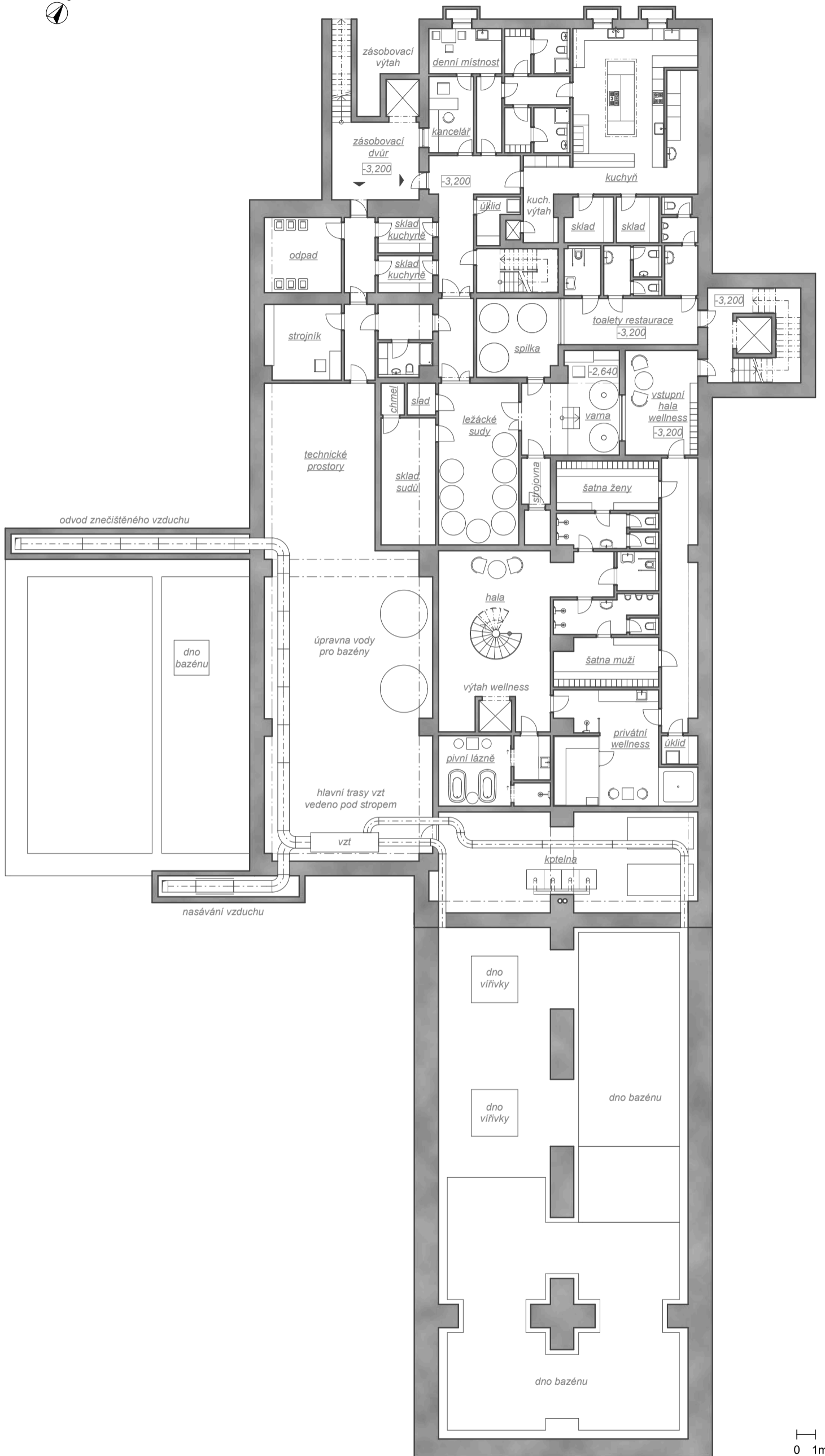
schéma provozů

- pivovar
- wellness
- kuchyň, restaurace
- výstavní prostory
- pronajímatelný prostor
- ubytování
- technické zázemí
- komunikační prostory, ostatní prostory

0 5m

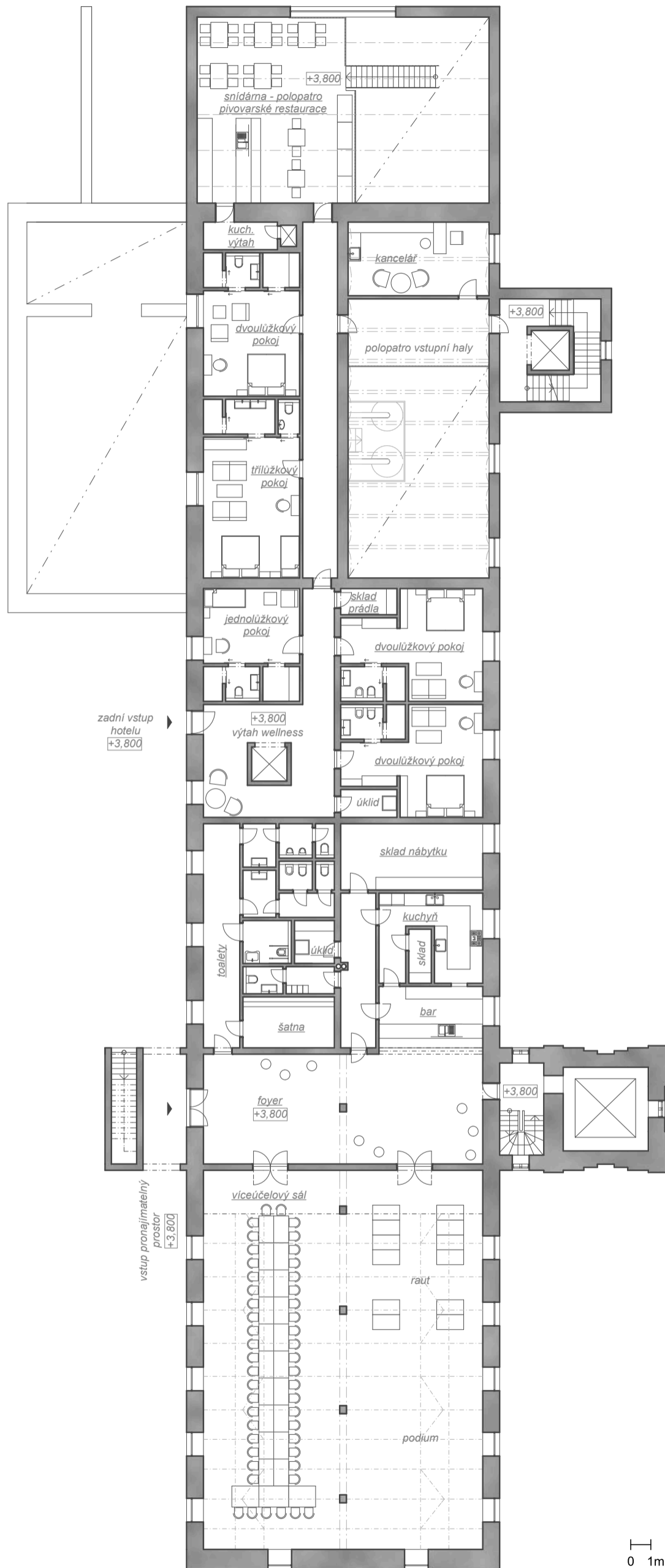
SITUACE

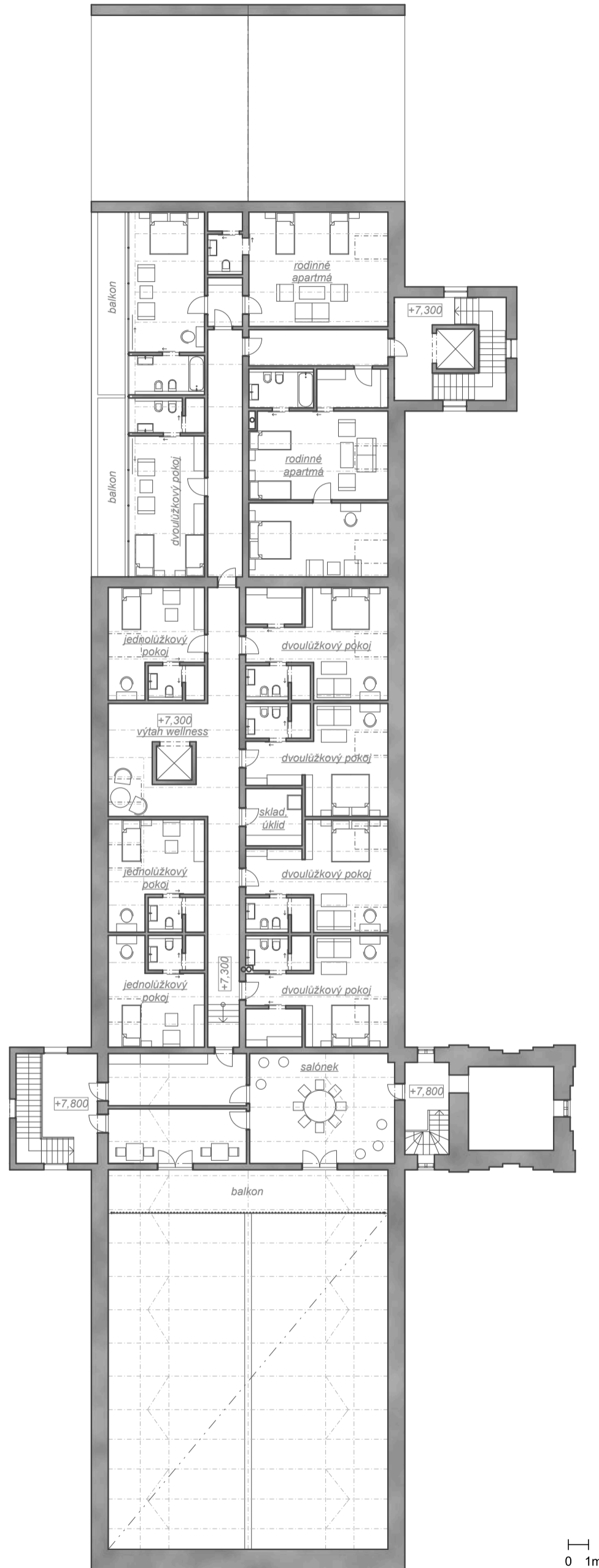
PUDORYS 1PP

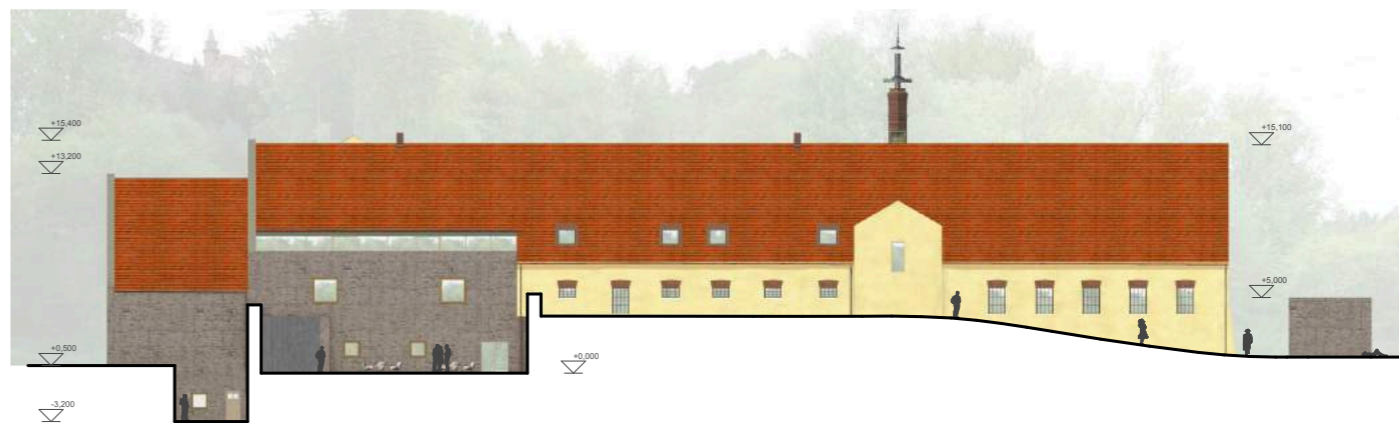
PUDORYS 1NP

PUDORYS 2NP

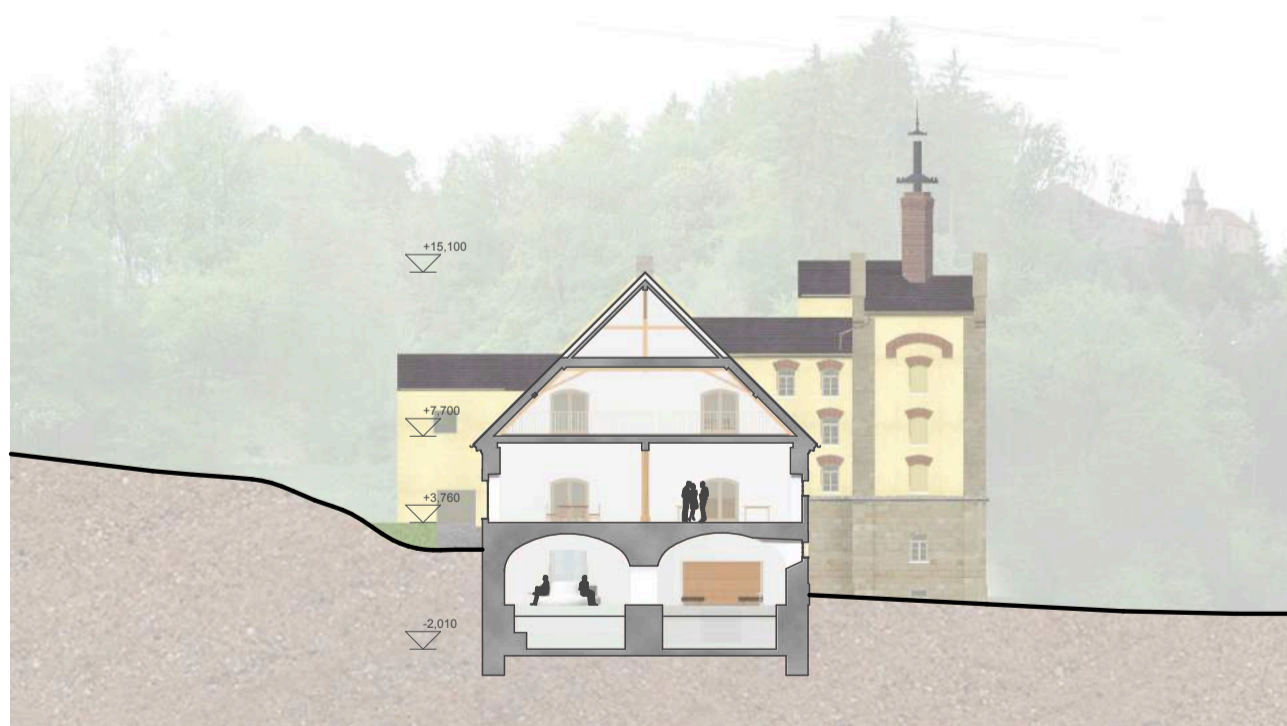

PUDORYS 3NP

0 5m

POHLEDY NA FASÁDY

0 5m

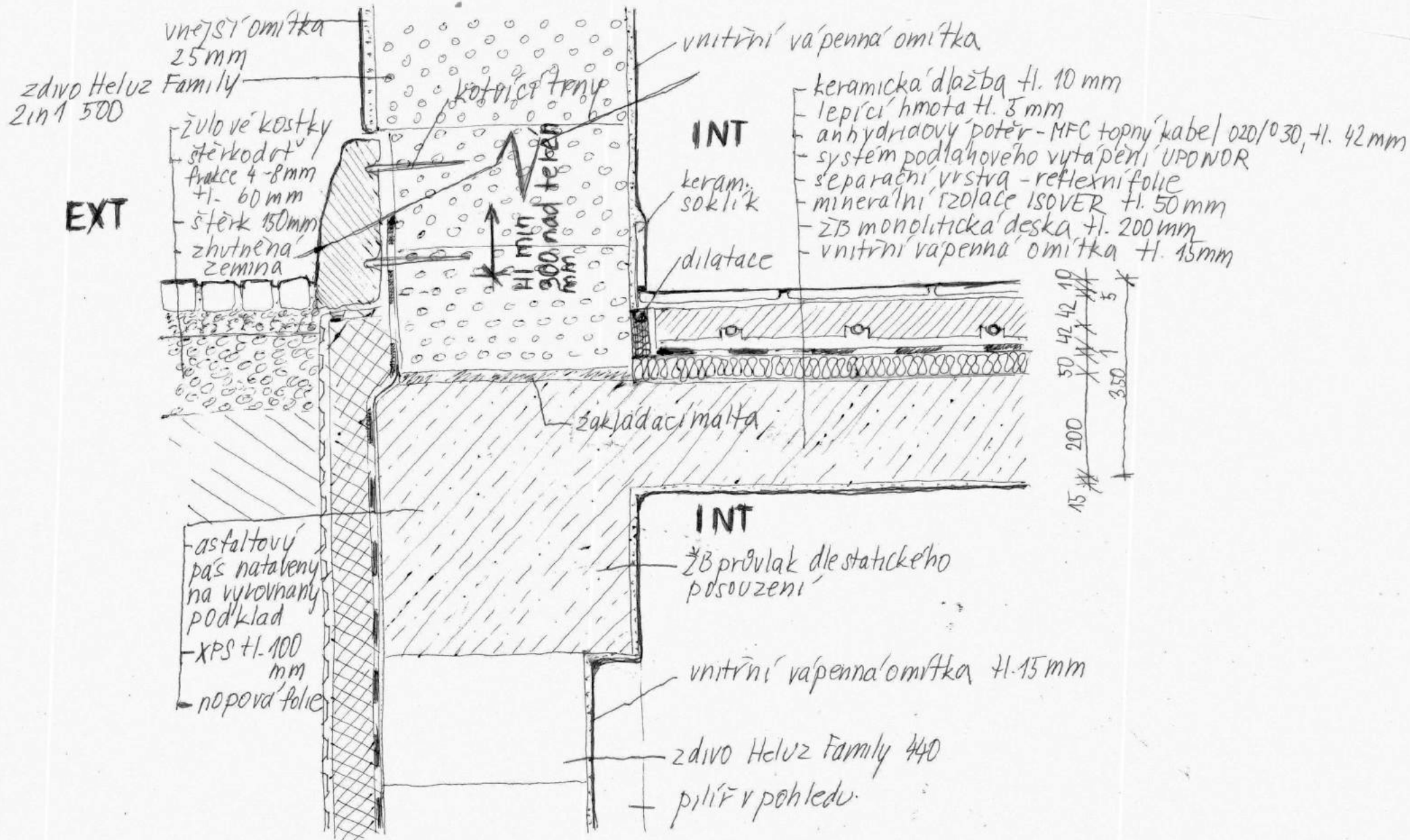
REZY

NÁVRH DETAILU SOKLU S KOTVENÍM PÍSKOVCOVÉHO KAMENE

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji především panu profesorovi Petru Hrušovi a panu architektovi Vítu Zenklovi za odborné vedení diplomové práce, za trpělivost a podporu při konzultacích a za konstruktivní kritiky vedoucí k dokončení projektu.

Poděkování patří také panu inženýrovi Pavlu Brousíkovvi za odborné konzultace v oblasti zahradní a krajinářské architektury.

Dále bych chtěla poděkovat panu inženýrovi Jaroslavu Egertovi za poskytnuté materiály a informace o bývalém pivovaru v Hrubé Skále.

Poděkování patří také mé rodině za trpělivost a podporu.

ZDROJE

Bibliografie:

KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 2011. ISBN 80-859-8312-5

ŠKABRADA, J. Lidové stavby: Architektura českého venkova. Praha: Agro, 1999. ISBN 80-720-3082-5

CURÍNOVÁ, Petra. České a moravské pivovary : stavební dědictví tradičního výrobního odvětví. Brno: EXPO DATA, 2007. ISBN 978-80-7293-182-8

PROKOPOVÁ, Anna. Industriální stavby: pivovary = breweries. Ostrava: MISE, 2008. ISBN 978-80-7293-182-8

Internetové zdroje:

Industriální topografie[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <http://www.industrialnitopografie.cz/>

Archivní mapy[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/>

Katastrální mapa[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

Mapy[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <https://mapy.cz/>

Mapy[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <https://www.google.cz/maps/>

Mapy[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <https://www.openstreetmap.org/>

Obec Hrubá Skála[online]. [dt. 2017_10_05]. dostupné z: <http://www.obchrubaskala.cz/>

Ostatní:

Velkostatek Hrubá Skála. Státní oblastní archiv v Litoměřicích.

Obecní kronika obce Hrubá Skála

Obrazová dokumentace z archivu pana inženýra Jaroslava Egerta

ZÁVĚR

Návrh vznikl postupným rozvíjením prvotních představ a cílů, které jsem si na začátku práce stanovila. Výsledný projekt mé cíle naplnil. Návrh oživil řešené místo na základě jeho největších potenciálů. Toto místo získalo opět svůj význam s ohledem na zachování své historicky hodnotné stopy. Práce celkově přispěla k rozšíření mých odborných obzorů a rozšířila i mé obzory v oblasti pivovarnických provozů.